

laconfederació

Experiències inspiradores de Governança Democràtica i Transformació Social en el Tercer Sector Social

Recull de candidatures
presentades

Premis La Confederació
2018

Presentació

Per segon any consecutiu, des de la Confederació Empresarial del Tercer Sector Social de Catalunya em plau presentar-vos el recull d'experiències inspiradores que posen en relleu la capacitat transformadora del Tercer Sector Social de Catalunya.

A través d'aquesta publicació, La Confederació pretén impulsar un dels seus eixos estratègics de treball: el reconeixement del Tercer Sector Social com a sector generador d'activitat econòmica a través de models de gestió que aprofundeixen en la qualitat democràtica i en la transformació social, amb alt impacte en la comunitat i en el territori.

El conjunt d'iniciatives que aquí s'exposen són el resultat de les candidatures que s'han presentat als Premis La Confederació 2018 en les seves dues categories: governança democràtica i transformació social.

La publicació s'estructura en aquestes dues categories i inclou una fitxa per cadascuna de les experiències presentades que mostra, de forma resumida i sistematitzada, els trets més rellevants de cara a la seva replicabilitat: breu descripció, principals objectius assolits, resultats obtinguts, factors clau d'èxit, dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa, elements innovadors i per últim, factors facilitadors de la transferibilitat. Igualment, es presenta una breu descripció de les organitzacions impulsores de les iniciatives.

Esperem que us resulti interessant i que esdevingui una eina de consulta, reflexió i treball per al conjunt del sector.

Finalment, volem agrair al Departament de Treball, Afers Socials i Famílies de la Generalitat de Catalunya, a la Diputació de Barcelona i al Comissionat d'Economia Cooperativa, Social i Solidària, de l'Ajuntament de Barcelona per acompanyar-nos en aquesta iniciativa i, per descomptat, volem també fer un reconeixement exprés a la feina realitzada per totes les organitzacions participants en els Premis La Confederació 2018 i animar-los a seguir treballant en el foment de la governança democràtica i en la transformació social.

Joan Segarra
President
La Confederació

Índex

Categoria A Governança democràtica

A.1

Models organitzatius alineats amb els sistemes de governança participativa, que promouen la implicació dels grups d'interès interns en la presa de decisions i articulen mecanismes de participació en els òrgans de govern

Associació Alba Tots som motor de canvi	10
Associació Esclat Participació i qualitat democràtica a l'Associació Esclat	16
Associació Saó Prat Treballadors implicats en la Reflexió Estratègica	22

A.2

Experiències de participació de persones usuàries en la definició dels serveis

Associació d'Oci Inclusiu Saràu Suports personals i grups d'autogestió	28
Associació educativa i cultural FORMES Liant LaTroca a Sants: procés participatiu per definir un projecte educatiu entre persones adultes	34
Eduvic SCCL Consell de joves d'Eduvic	40
Fundació Privada La Salut Alta Centre obert A100 per a adolescents	46
La Tribu del Gaià Socialització del Material Didàctic a la Tribu del Gaià	50

Categoria B

Transformació social

B.1

Innovació en **nous productes i serveis** a les persones, amb una incidència destacada en la transformació de la societat

ACIDH-Associació Catalana d'Integració i Desenvolupament Humà	
Llar d'entrenament per a persones amb intel·ligència límit	56
Asperger New Life	
ASPI-espai jove new life	62
Associació Alba	
Tastet de lleure	68
Associació Nou Horitzó	
Qui dia neda, any empeny	74
Associació per a la Integració de persones amb dificultats Sociolaborals ENTREM-HI	
Junts trenquem el cercle	80
Federación Española de Enfermedades Raras	
Servei d'atenció psicològica – Programa de Suport, Autonomia i Millora de la Qualitat de Vida	86
Fundació Privada Atendis	
Mou-te amb sentit – jardí sensorial per a persones amb discapacitat intel·lectual	92
Fundació privada per la lluita contra l'esclerosi múltiple	
La gestió de cas social en persones amb esclerosi múltiple: Servei d'atenció psicosocial integral	98
Fundació Quatre Vents, Fundació Privada	
Servei d'atenció d'infants i famílies quatre vents (SAIF)	104
Fundació Vicki Bernadet	
Protocols de detecció, actuació i prevenció dels abusos sexuals a la infància per a entitats que treballen amb infància i/o adolescència	110
La Fundació Rubricatus	
Esdeveniments sostenibles by Rubricatus	116
L'Esberla ,SCCL	
L'Efecte Jove	122

Índex

Oasiurbà

Punt Raval: per la millora de les condicions de vida dels habitants del Raval, i la transformació social a través de l'habitatge 128

Suara Serveis, SCCL

Suara LAB, laboratori d'innovació social 134

B.2

Experiències transformadores amb
alt impacte en la comunitat

Associació Alba

KEEP CALM, Convertint el risc en reforç 140

Eduvic SCCL

Move IN Involved Sport 146

Fundació Privada Banc dels Aliments

Gran Recapte d'Aliments 152

Fundació Privada Drissa

Aprendre a l'hort de l'escola 156

Fundació Privada Educativa Vedruna Barcelona

Mou-te, extraescolar d'activitat física i esport 162

Fundació Privada Ficat

Projecte Sociojurídic 168

Fundació Vicki Bernadet

Aprendre a Protegir. Prevenció de l'abús sexual infantil en l'àmbit educatiu 174

Joves per la Igualtat i la Solidaritat

En Trànsit 180

Núria Social

Taula Social de Gènere 186

Salesians Sant Jordi- PES La Mina

desdelamina.net 192

Veus Federació Catalana d'Entitats de Salut Mental en 1a Persona

Més enllà de la recuperació 198

Introducció

L'edició 2018 dels Premis La Confederació ha significat la consolidació de la iniciativa de reconeixement a iniciatives que posin de relleu models de governança democràtica i capacitat transformadora del Tercer Sector Social de Catalunya en l'àmbit dels serveis socials i d'atenció a les persones.

Enguany s'han rebut 33 candidatures, totes elles d'un gran valor, que mostren el compromís de les organitzacions del Tercer Sector Social amb una gestió centrada en les persones i amb voluntat de transformació de realitats socials.

La convocatòria vol reconèixer iniciatives que aportin un valor diferencial en alguna de les següents categories:

A. Governança Democràtica: 8 candidatures rebudes

Iniciatives que, des d'una perspectiva organitzacional interna, fomenten la governança democràtica en una de les dimensions següents:

A.1. Models organitzatius alineats amb els sistemes de governança participativa, que promouen la implicació dels grups d'interès interns en la presa de decisions i articulen mecanismes de participació en els òrgans de govern.

A.2. Experiències de participació de persones usuàries en la definició dels serveis.

B. Transformació Social: 25 candidatures rebudes

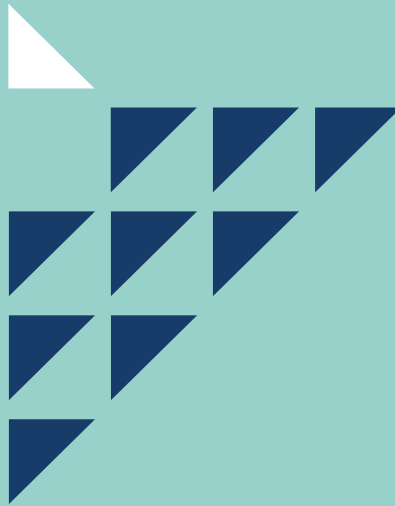
Iniciatives transformadores per la millora de la qualitat de vida de les persones i amb un elevat component de retorn social a través de la prestació de serveis en una de les dimensions següents:

B.1. Innovació en **nous productes i serveis** a les persones, amb una incidència destacada en la transformació de la societat.

B.2. Experiències transformadores amb **alt impacte en la comunitat.**

Per a la valoració de les candidatures rebudes s'ha constituït, d'acord amb el que regulen les bases dels Premis, un Comitè tècnic dels Premis La Confederació 2018 format per les següents persones:

- ▶ Laia Grabulosa i Gemma Huerta (La Confederació)
- ▶ Nekane Navarro i Albert Huerta (Secretaria tècnica)

Governança Democràtica

Recull de les vuit iniciatives impulsades per organitzacions del Tercer Sector Social amb la voluntat d'incorporar les visions dels diferents grups d'interès i avançar cap a models de gestió més democràtics.

Es tracta de casos reals d'organitzacions que fomenten la participació de la base social de les entitats en la definició dels serveis i que disposen de sistemes de governança participativa, promouen la implicació dels grups d'interès interns en la presa de decisions o articulen mecanismes de participació en els òrgans de govern, entre d'altres.

Les experiències aquí recollides pretenen ser inspiradores per a les organitzacions del tercer sector per incorporar bones pràctiques.

associació alba

ASSOCIACIÓ ALBA

Experiència
guanyadora

Municipi: **Tàrraga**

Àmbit geogràfic: **Catalunya, amb preferència pels municipis geogràficament pròxims o amb una vinculació espacial amb la ciutat de Tàrraga.**

Forma jurídica: **Associació**

- ▶ **357** persones contractades
- ▶ **75** persones contractades pertanyents a col·lectius en risc d'exclusió social

Persones usuàries:

- ▶ **1.380** a serveis a la infància i la joventut
- ▶ **44** a serveis a la gent gran
- ▶ **203** a serveis a persones dependents o amb discapacitat
- ▶ **107** a serveis a persones amb problemàtica de salut mental
- ▶ **837** a serveis a altres col·lectius

Breu història de l'organització:

L'Associació Alba neix l'any 1975 com a iniciativa d'un grup de famílies de persones amb discapacitat intel·lectual i del rector de Tàrrrega que tenien una necessitat urgent: educació per als seus fills. El naixement de l'entitat sorgeix a partir de la creació de l'escola d'educació especial.

Al voltant de l'escola, i al llarg d'aquests 40 anys, Alba ha anat articulant els serveis i suports, segons les necessitats i demandes de les pròpies persones i les seves famílies, com un centre ocupacional, una residència, un centre especial de treball i serveis a persones amb problemes de salut mental. Aquesta evolució es tradueix en què, actualment, l'Associació Alba és la 3a empresa de la comarca de l'Urgell en nombre de treballadors. La nostra organització s'estructura en diferents àrees que, de manera integral i transversal, ofereixen suports a les persones en tots els àmbits i en totes les etapes de la vida:

- ▶ Àrea de serveis comuns
- ▶ Àrea d'habitatge
- ▶ Àrea educativa-terapèutica
- ▶ Àrea de formació i inserció
- ▶ Àrea de treball
- ▶ Àrea de salut
- ▶ Àrea d'oci i temps lliure
- ▶ Àrea alimentària
- ▶ Àrea de persones i famílies

Missió de l'entitat:

L'Associació Alba és una entitat sense ànim de lucre situada a Tàrrrega (Lleida). La missió és acompanyar les persones amb discapacitat intel·lectual o amb trastorn mental perquè compleixin els seus desitjos i il·lusions. Per aquest motiu, oferim suports, recursos i serveis de qualitat i, alhora, promovem un territori inclusiu i compromès. Actualment, atenem a 326 persones.

Tots som motor de canvi

Breu descripció:

L'any 2008 es va començar a implantar un nou model organitzatiu més flexible, amb gran nivell d'adaptabilitat i alhora que permetés certa agilitat en la presa de decisions. Assessorats per l'empresa Hobest hem implantat un model organitzatiu pioner a Catalunya.

Els nostres serveis estan liderats per la figura del gestor i d'un equip capaç d'autogestionar-se amb l'objectiu de ser més eficients. A partir d'una sèrie d'eines de seguiment, el gestor amb el seu equip es marca els seus objectius a seguir i els passos necessaris per aconseguir-los. També gestiona el seu propi pressupost i amb l'acompanyament de l'equip directiu pren les seves pròpies decisions en benefici del servei i de l'entitat.

Aquest sistema organitzatiu basat en l'autogestió dels equips fomenta el repartiment de responsabilitats, la implicació en la presa de decisions, es potencia el millor de cada professional i s'afavoreix el seu creixement dins l'associació.

Fomentem la participació de les persones i professionals en les decisions que afecten el futur de l'entitat. Com per exemple definir un full de ruta: el marc estratègic "Alba 2020 - Som motor de canvi".

Implantem la Planificació Centrada a en la Persona a tota la organització, gràcies al procés participatiu entre els equips i famílies, un canvi a l'hora d'entendre i atendre les persones. Així doncs hem començat a treballar per àrees i projectes transversals i hem creat la figura del facilitador, un professional que acompanya i facilita les eines a les persones amb discapacitat perquè puguin assolir els seus somnis i objectius. La voluntat d'aquesta nova metodologia i organització és poder oferir a les persones un pla d'atenció individualitzat en sintonia amb les seves necessitats i acompanyar-los per tal d'aconseguir-los.

Aportació de valor:

Responsabilitat Social Empresarial: La nostra manera de pensar i actuar.

Des de l'Associació Alba contribuïm a un model de desenvolupament sostenible des de diferents vessants i més enllà del nostre àmbit de treball i compromís amb les persones.

- ▶ Bon govern: Creació d'espais reals de participació on les diferents veus d'Alba puguin opinar i decidir.
- ▶ Ètica d'Alba: Vetllem per la implantació del Codi ètic de l'entitat i realitzant formacions a les persones.
- ▶ Sostenibilitat ambiental: Treballem per ser una entitat sostenible i respectuosa amb el medi ambient.
- ▶ Benestar laboral: Impulsem millores i avantatges per als professionals en l'àmbit d'espais, eines de treball, salut, etc.
- ▶ Transparència: Vetllem perquè la informació sigui accessible i pública per a tothom a través dels canals de comunicació.
- ▶ Gestió econòmica: Treballem per la sostenibilitat econòmica de l'entitat, apostant per proveïdors d'economia social.

Principals objectius assolits:

- ▶ Participació en l'elaboració de la Programa pilot d'acompanyament a la millora de la participació interna i la gestió democràtica a les organitzacions del Tercer Sector Social de Catalunya, en què han pres part sis entitats del qual s'ha elaborat la Guia per impulsar la Governança Democràtica a les organitzacions del Tercer Sector Social.
- ▶ Elaboració d'un Marc estratègic ALBA 2020 amb la participació, aportació i col·laboració de les diferents veus de l'entitat – persones, professionals, famílies, sòcies, voluntàries, etc.
- ▶ Ampliar el treball en xarxa i les aliances per aconseguir un territori socialment responsable.
- ▶ Impuls de nous serveis, partint de les necessitats de les persones i les famílies, seguint el model d'Organització Centrada en la persona (OCP), amb sinergies sorgides dels processos de transformació organitzativa promoguts per Dincat-Plena Inclusió i l'estudi de la UdL sobre nous models d'atenció. Ampliació de serveis oferts, col·lectius atesos i territori.
- ▶ Apoderament de les persones per la defensa dels seus drets i la participació en els òrgans de l'entitat. Creació de grups d'autogestors i foment de la participació de les diferents veus de l'organització amb la creació d'espais per realitzar-ho.

Principals resultats - quantitius i qualitius - obtinguts:

- ▶ Augment del sentiment de pertinença a l'entitat.
- ▶ Sostenibilitat econòmica no només de l'entitat, sinó de les àrees i els serveis que en formen part.
- ▶ Creació de nous serveis i línies de negoci, tant en l'àrea d'atenció a les persones com en el centre especial de treball (servei d'ajuda a domicili, foment dels lloguers socials, noves tasques i manipulats de l'àrea de treball, a destacar la millora de les instal·lacions i maquinària per augment de la rendibilitat de l'obra d'artesanes el Rosal).
- ▶ Millora de les condicions de treball en quant a espais, formació, eines de treball, participació i altres aspectes que fomenten el benestar laboral.
- ▶ Ampliació de serveis al territori, presència de més serveis a la comarca de la Segarra (lleure, ocupació, treball) i creació d'un centre per donar servei a les persones de la comarca del Pallars Jussà (persones amb discapacitat i problemàtica de salut mental).
- ▶ Aliances estratègiques i treball en xarxa al territori: organització de jornades d'empresaris, implicació de les empreses del territori donant a conèixer la responsabilitat social corporativa, lideratge de l'ateneu cooperatiu de les terres de Lleida juntament amb 4 entitats del territori, etc.

Abast de l'experiència:

Les persones: documents resum per fàcil comprensió. Creació de grups focus. Potenciació dels Consells de participació i les assemblees periòdiques dels diferents serveis.

Els/ Les Professionals: canals de comunicació periòdics i setmanals amb enquestes de participació. Bústia de demandes i suggeriments, treball estratègic en les reunions d'equip, debat dels diferents punts a regular en el reglament de règim intern.

Les famílies: creació dels diferents grups de suport, participació en els consells i jornades de reflexió i formació organitzades segons les seves demandes. Enquestes de satisfacció.

Voluntaris: Instaure i consolidació de la crida. Implicació de grups de voluntaris de l'entitat en diferents projectes del territori (La Marxa dels Castells, La Jamborinada, etc.).

Junta i equips directius: organització de jornades estratègiques i creació de comissions de treball segons els interessos i les fortaleses de cadascun per tirar endavant els diferents projectes estratègics.

Persones implicades en l'experiència:

- ▶ 60 persones treballadores
- ▶ 26 persones membres equips directius
- ▶ 16 persones sòcies
- ▶ 30 persones usuàries
- ▶ 10 persones voluntàries
- ▶ 19 famílies

Principals factors clau d'èxit:

Hem de partir d'una estructura que deixa de ser piramidal, en que tant l'equip directiu de l'entitat com els membres de la Junta aposten per les persones que gestionen els diferents serveis, de manera que creiem que els factors clau pel bon funcionament de l'organització són:

- ▶ Apoderament i autogestió dels equips de treball: fet que augmenta la implicació d'aquests potenciant i apoderant els equips dels diferents serveis i àrees.
- ▶ Organització per àrees que cobreixen les diferents necessitats de les persones: creació d'equips gestors de les àrees.
- ▶ Llibertat de maniobra, agilitat en la presa de decisions i eficiència en la realització dels serveis.
- ▶ Creació dels equips gestors d'àrees, on participen els gestors dels diferents serveis, augmentant no només el sentiment de pertinença al servei, sinó també a l'àrea de la qual en forma part.
- ▶ Organització d'espais de participació, aportació i intercanvi de tots els representants dels serveis i àrees, per garantir i treballar la visió i el pla estratègic com a entitat, i sentir-se part de l'Associació Alba.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

Com qualsevol procés de transformació, el treball amb les diferents veus de l'entitat és imprescindible, per tant, s'han de treballar i garantir els canals de participació i fer-ne un seguiment constant.

Les principals dificultats i reptes superats són:

- ▶ L'autogestió millora el funcionament, la implicació dels/les professionals i, en conseqüència la qualitat dels diferents serveis, però hi ha el perill que cadascú miri només pel seu servei o àrea i deixi de tenir en compte la missió principal o la visió d'entitat. És per això que es creen espais de participació i informació i que el marc estratègic de l'entitat és té present tenint en compte les seves particularitats, a l'hora d'elaborar els plans de treball que marquen els objectius i les accions a assolir per cadascun amb avaluació periòdica i periodicitat anual.
- ▶ La participació moltes vegades és difícil, per la qual cosa, s'ha hagut de posar a la disposició de cadascun dels grups d'interès, les eines de participació pensades a les seves capacitats i disponibilitat. Per exemple, els socis, han participat mitjançant enquestes, les persones, mitjançant grups focus de treball, els professionals, a través de les reunions periòdiques d'equips, enquestes i altres. Tot i que s'ha impulsat i s'han posat molts esforços en pugui participar-hi, falta millorar el número de persones, famílies, socis, professionals i voluntaris, mitjançant una bona comunicació i garantint uns bons canals de participació bidireccionals.

Elements innovadors que aporta l'experiència:

Fins a 2016, només ens plantejàvem i treballàvem els principals reptes i objectius estratègics, així com l'elaboració del Marc Estratègic i les línies prioritàries de l'entitat, amb els membres de l'equip directiu i els diferents professionals de l'organització – un grup de gestors format per unes 40 o 50 persones.

Per l'elaboració del Marc Estratègic del 2016, ja vam posar a disposició dels altres grups d'interès, els canals i eines de participació necessàries i adaptades a les seves necessitats, i vam vetllar perquè les sessions de treball del Marc es presentessin i treballassin a nivell de tots els equips professionals de l'entitat.

A més, s'han creat grups de participació, moltes vegades autogestionats, que treballen i organitzen les activitats segons les seves necessitats i expectatives, amb el suport dels espais i professionals de l'entitat en el moment en el que els hi faci falta.

En resum, el nostre model d'organització creiem que aporta la innovació en temes com:

- ▶ Donar espai i apoderar les diferents veus de l'entitat, per poder definir noves prioritats i serveis per donar resposta a les necessitats de cadascuna.
- ▶ Canals de decisió, aportació i participació bidireccional en la definició d'aspectes d'organització de l'entitat.
- ▶ Potenciar les fortaleces de les persones de l'entitat, per poder garantir-ne les seves capacitats i felicitat.
- ▶ Tenir els recursos i el suport de direcció no per controlar la marxa dels serveis, ja que això és responsabilitat dels referents d'àrea i els seus equips, sinó per tirar endavant projectes estratègics de cadascun.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat de l'experiència:

Creiem que la nostra entitat ha treballant i continua esforçant-se per tenir en compte tots els grups d'interès que en formen part, posant la persona al centres, sigui del col·lectiu que siguin, infants, joves, amb necessitats especials, de col·lectius vulnerables, gent gran, etc.

Tot s'ha anat construint mitjançant un procés que requereix el seu temps, ja que ha de ser participatiu i tenir en compte les diferents visions, a més de poder tenir els espais de treball adequats i la implantació s'ha d'anar a fent al ritme de totes les persones que hi ha implicades. No és un procés curt, ni moltes vegades fàcil, però creiem que ens aporta una visió que ens apropa més i ens fa empatitzar amb tots els agents que formen part de l'entitat i ens ajuda a tenir una governança democràtica, una sostenibilitat econòmica, una atenció a les persones individualitzada, una sostenibilitat ambiental i a millora la nostra transparència, la nostra imatge com entitat i ens ajuda a ser una entitat socialment

ASSOCIACIÓ ESCLAT

Municipi: **Barcelona**

Àmbit geogràfic: **Catalunya**

Forma jurídica: **Associació**

- ▶ **72** persones contractades
- ▶ **15** persones contractades pertanyents a col·lectius en risc d'exclusió social

Persones usuàries:

- ▶ **30** a serveis a la infància i la joventut
- ▶ **135** a serveis a persones dependents o amb discapacitat
- ▶ **1** a serveis a persones amb problemàtica de salut mental

Breu història de l'organització:

L'Associació Esclat és una entitat no lucrativa, declarada d'utilitat pública (O.M.06.03.97), membre de les federacions DINCAT, ECOM, i FEPCCAT, amb una finalitat clarament social, que va ser creada al 1977 i que té com a objectius: potenciar al màxim les possibilitats de desenvolupament de les persones amb Paràlisi cerebral; afavorir la seva integració social i familiar; i promoure serveis per l'atenció i inclusió social de les persones amb paràlisi cerebral i discapacitats similars al llarg de totes les etapes de la seva vida. En definitiva millorar la seva qualitat de vida i la de les seves famílies.

L'any 1977, un grup de famílies amb fills i filles, en edat escolar, que presentaven paràlisi cerebral, varen acordar fundar una associació i crear un centre per atendre les seves necessitats educatives i terapèutiques. D'aquesta manera va néixer l'Associació Esclat.

Missió de l'entitat:

Contribuir, des del seu compromís ètic, mitjançant suports i oportunitats, a què cada persona amb paràlisi cerebral o altres discapacitats similars i la seva família pugui desenvolupar el seu projecte de qualitat de vida, així com a promoure la seva inclusió com a ciutadana de ple dret en una societat justa i solidària.

Participació i qualitat democràtica a l'Associació Esclat

Breu descripció:

L'Associació Esclat treballa des de fa 41 anys a la ciutat de Barcelona per defensar els drets i la inclusió social de les persones amb paràlisi cerebral i altres pluridiscapacitats, promovent activitats i gestionant serveis per atendre les necessitats de les persones amb discapacitats i les seves famílies.

Al llarg de tots aquests anys han pogut comprovar que el món de l'associacionisme i del voluntariat ha evolucionat i, actualment, s'enfronta a una realitat canviant que l'obliga a adaptar-se a diversos reptes. La globalització, les tecnologies de la informació i de la comunicació, la interculturalitat i la demanda de participació del sector lucratiu han configurat un nou escenari per al tercer sector. Han nascut noves necessitats, com major participació en els afers públics, que implica un enfortiment de la democràcia participativa dins les entitats del tercer sector.

Per tal d'assolir la seva missió i millorar la seva tasca, ens cal afrontar aquests nous reptes i millorar l'organització interna de l'entitat. Per això, estan treballant l'increment de la implicació i el compromís de totes les persones que componen la base social de l'entitat: persones amb discapacitat, famílies, professionals i voluntariat, així com persones col·laboradores de l'entorn veïnal i d'altres entitats associatives.

El projecte consisteix en el disseny i la implementació d'un programa de 12 mesos de durada que ofereixi formació per promoure la participació en la vida associativa. A través de la presentació de propostes i la presa de decisions, treballaran la comunicació interna i la transparència, per fomentar la participació interna, la pluralitat d'idees i d'opinions de tots els seus membres. En definitiva, incrementar la qualitat democràtica de l'Associació i, per tant, un millor impacte social. El Projecte és continuació del que van desenvolupar en 2017 amb molt bons resultats.

Aportació de valor:

L'objectiu principal és desenvolupar un model organitzatiu basat en una participació activa dels membres. Construir un model totalment participatiu orientat a estimular la participació i el compromís amb la comunitat dels usuaris i les usuàries, els voluntaris i les voluntàries, els professionals, les famílies i els associats i les associades.

Amb aquest projecte pretenen incrementar el coneixement de l'associació, ja que suma les experiències i vivències dels seus integrants, així com augmenta la motivació de les persones col·laboradores de l'entitat que, en conseqüència, permetrà als òrgans de govern i gestió disposar de més informació per prendre decisions d'una forma més eficient. .

Principals objectius assolits:

- ▶ Un increment significatiu de la participació de totes les persones implicades (famílies, associats i associades, professionals, voluntariat, etc.).
- ▶ Una millora de la transparència econòmica i del funcionament de l'entitat.
- ▶ Major presència de les persones joves i les dones en els òrgans de govern de l'entitat.
- ▶ Promouran que la governabilitat de l'entitat sigui el més horitzontal i plural possible.
Un enfortiment del compromís i la vinculació de tothom amb el projecte d'Esclat.

Principals resultats - quantitius i qualitius - obtinguts:

- ▶ Increment de la participació en les activitats internes programades i a les assemblees. Han assolit les expectatives d'arribar al 75% de les persones associades.
- ▶ S'ha observat un increment del 30% en la participació d'activitats externes pròpies i obertes a la població (activitats solidàries, fires, etc.). Participació a les activitats formatives.
- ▶ Increment a les visites a la pàgina web i consulta de documents, així com dels correus electrònics amb propostes.
- ▶ Participació i assistència a les comissions de treball, reunions i assemblees.
- ▶ Opinió dels col·lectius implicats mitjançant qüestionaris i enquestes d'avaluació.

Abast de l'experiència:

Persones amb discapacitat usuàries dels serveis de l'Associació Esclat y persones col·laboradores.

Junta Directiva i òrgans de govern de l'entitat.

Famílies sòcies de l'entitat.

Famílies no sòcies, però usuàries d'algun dels nostres serveis.

Professionals i voluntaris i voluntàries d'Esclat.

Persones d'altres entitats socials col·laboradores.

Persones de les associacions de veïns i veïnes properes als nostres centres i que donen suport a les nostres activitats.

Persones implicades en l'experiència:

- ▶ 72 persones treballadores
- ▶ 8 persones membres equips directius
- ▶ 10 persones sòcies
- ▶ 8 persones usuàries
- ▶ 25 persones voluntàries

Principals factors clau d'èxit:

Les activitats dutes a terme han engrescat els components d'Esclat a participar activament en el desenvolupament

- ▶ Xerrada sobre conciliació i gestió del temps, 21/02/2017.
- ▶ Participació en el Grup de Treball per al Pla Estratègic de l'entitat, amb assessorament de Barcelona Activa.
- ▶ Pla de Formació amb assessorament de Dincat, 22/02/2017.
- ▶ Participació webinar sobre comunicació, captació i participació. B-Value, 03/04/2017.
- ▶ Participació en una sessió d'intercanvi, de visita a la ciutat, amb l'entitat "Travelmate" de Bulgària, 06/06/2017.
- ▶ Participació a la formació "L'avaluació de programes del Tercer Sector", UPF, 26/06/2017.
- ▶ Participació en l'elaboració del Nou Pla Estratègic de l'entitat 2018-2021, assessorat per Barcelona Activa. Sessions: 21/06/2017, 04/07/2017, 13/07/2017, 12/09/2017, 03/11/2017, 14/11/2017 i 24/11/2017.
- ▶ Pla de Barris de la Marina, 22/06/2017.
- ▶ Festa de Famílies, 07/07/2017.
- ▶ Grup Famílies Cades, 18/10/2017.
- ▶ Festa de la Castanyada amb les famílies, 31/10/2017.
- ▶ Sessió amb el voluntariat corporatiu a Esclat Marina, 21/11/2017.
- ▶ Trobada amb el voluntariat del Col·legi d'Enginyers a Esclat, 30/11/2017.

- ▶ Trobada amb el voluntariat de l'entitat. Jornada de Treball a Esclat 2, 01/12/2017.
- ▶ Festa de Famílies, "El Nadal arriba a Esclat Marina", 15/12/2017.
- ▶ Fira de Nadal. Fira de Consum responsable i economia social i solidària. Organització de l'activitat de dinamització "Circuit amb cadira de rodes", 22, 23 i 24/12/2017.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

Al llarg de tots aquests anys han pogut comprovar que el món de l'associacionisme i del voluntariat ha evolucionat i, actualment, s'enfronta a una realitat canviant que l'obliga a adaptar-se a diversos reptes. La globalització, les tecnologies de la informació i de la comunicació, la interculturalitat i la demanda de participació del sector lucratiu han configurat un nou escenari per al tercer sector. Han nascut noves necessitats, com major participació en els afers públics, que implica un enfortiment de la democràcia participativa dins les entitats del tercer sector.

Per tal d'assolir la seva missió i millorar la seva tasca, cal afrontar aquests nous reptes i millorar l'organització interna de l'entitat. Per això, estan treballant l'increment de la implicació i el compromís de totes les persones que componen la base social de l'entitat: persones amb discapacitat, famílies, professionals i voluntariat, així com persones col·laboradores de l'entorn veïnal i d'altres entitats associatives.

La diversitat de les persones destinatàries del projecte suposa el major repte que planteja el projecte.

Elements innovadors que aporta l'experiència:

Tradicionalment el sector de la discapacitat s'ha basat en les cures i l'atenció directa a les persones de manera exclusiva. Volen fer un pas més i aplicar conceptes més motivadors i participatius en el funcionament habitual de l'entitat.

La major presència de persones joves i de dones en els òrgans de govern i la governabilitat horitzontal de l'entitat donen com a resultat l'enfortiment del compromís i la vinculació a l'entitat de tots els seus components. Aquests elements són el punt innovador que no es donava temps enrere al sector.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat de l'experiència:

L'Associació Esclat treballa i és membre dels Consells de Barri de l'Ajuntament de Barcelona en els 3 districtes on hi treballa: Les Corts, Horta-Guinardó i Sants-Montjuïc. Per aquest motiu la seva tasca transcendeix més enllà de l'entorn més habitual i es fa conèixer en d'altres entitats i equipaments públics i privats.

Mantenen una estreta relació amb totes elles i en són partícips de les seves activitats en biblioteques, centres culturals, centres cívics, etc.

Pel que fa al futur del projecte, creuen que l'Associació Esclat té els recursos professionals necessaris per a dur-la a terme en un futur, si els recursos econòmics els ho permeten, ja que necessiten augmentar la participació de tots els membres.

Municipi: **El Prat de Llobregat**

Àmbit geogràfic: **local**

Forma jurídica: **Associació**

- ▶ **66** persones contractades
- ▶ **13** persones contractades pertanyents a col·lectius en risc d'exclusió social

Persones usuàries:

- ▶ **837** a serveis a la infància i la joventut
- ▶ **837** a serveis a altres col·lectius

Breu història de l'organització:

L'Associació Saó Prat és una entitat sense ànim de lucre, declarada d'utilitat pública que neix el 2004 al Prat de Llobregat a partir de l'experiència de vida dels membres de tres comunitats religioses (Concepcionistes, Maristes i Teresianes) als barris de Sant Cosme i Sant Jordi-Ribera Baixa, que van voler donar resposta a les necessitats educatives i socials dels infants, adolescents i joves més desatesos del territori.

Missió de l'entitat:

A SaóPrat treballen per generar oportunitats i afavorir la inclusió social dels joves, infants i les seves famílies que es troben en risc d'exclusió social. Creuen en la dignitat i les capacitats de les persones per tirar endavant i per això els atenen, orienten i acompanyen perquè recuperin motivacions i desenvolupin les seves capacitats personals, socials i laborals i esdevinguin part de la ciutadania activa i de la transformació social.

Treballadors implicats en la Reflexió Estratègica

Breu descripció:

Amb l'objectiu d'enfortir l'orientació de SaóPrat vers la promoció de les persones i del territori, a inici de curs es va proposar a tots els treballadors de l'entitat la possibilitat de formar part d'un grup motor per tal de continuar treballant i aprofundint en línies de treball encetades l'any passat que doni resposta al marc de la governança democràtica.

El grup motor està format per 8 treballadores de forma voluntària en representació de tots els àmbits i projectes de l'entitat i té per objectius: acordar la metodologia, que en coherència amb el pla d'impuls de la governança democràtica aprovat al juliol'17 faciliti la participació dels treballadors en els processos de decisió; dissenyar el pla de treball, dinamitzar i coordinar el pla de treball; i fer un seguiment del pla de treball.

Inspirant-se en la metodologia de la "teoria U" i per tal d'iniciar la reflexió estratègica i fer partícips a tots els treballadors de l'entitat, el grup motor dissenya un guió de preguntes obertes amb la finalitat de conèixer "des d'on partim": quins són els aspectes a millorar, quins mantenir i finalment conèixer com es senten dins de l'entitat.

Després de dissenyar el guió, el grup motor passa a ser persona facilitadora dels educadors de cada projecte i es creen espais de reunió perquè els treballadors reflexionin, s'escoltin i dialoguin sobre les preguntes plantejades. D'aquí el grup motor ha extret la informació més rellevant. Posteriorment, es realitzarà una reunió conjunta amb tota l'entitat per tal de fer una devolutiva. L'equip motor dissenyarà les properes passes per obtenir línies estratègiques, objectiu i indicadors, que seran el punt de partida per concretar els plans d'acció. Aquesta és una oportunitat per promoure que cada persona pugui incidir i decidir sobre els aspectes relacionats amb el seu treball i les seves responsabilitats directes, fomentant l'autonomia i la pro activitat que faciliti processos de construcció conjunta que enforteixin els seus projectes.

Aportació de valor:

Una de les aportacions de valor de la iniciativa té relació amb el rigor metodològic; l'experiència de reflexió estratègica s'ha desenvolupat d'acord amb una metodologia predefinida i sistematitzada: TEORIA U. Aquesta metodologia es basa en la recerca de la innovació des de l'interior de cada persona. Es tracta doncs, d'obrir la ment i els sentits des de la part més profunda, per tal d'iniciar processos de creació i inspiració col·lectiva. La metodologia esmentada comporta prendre decisions, decisions orientades sempre cap el Bé comú, és a dir, superant interessos i preferències personals del projecte concret en el qual està implicada cada persona, per poder fer una construcció que enforteixi Saó, que els faci millors en el desplegament de la seva raó de ser, en l'atenció i l'acompanyament als usuaris.

Principals objectius assolits:

Els objectius que els treballadors de SaóPrat es plantegen per tal de donar resposta a un model organitzatiu que promogui la implicació en la presa de decisions són:

- ▶ Reconèixer la missió de la unitat i les seves funcions, així com les de cada un dels seus membres, amb perspectiva i prenent en consideració la interacció amb altres unitats.
- ▶ Crear un grup motor que impulsi la iniciativa i faci extensibles les propostes.
- ▶ Encetar amb cadascun dels equips / unitat organitzativa un procés de reflexió interna sobre la seva missió i funcions.
- ▶ Crear una cultura de confiança i cooperació on tots/es els implicats/des construeixen el pla de governança.
- ▶ Incorporar la veu de les persones treballadores en el procés de decisió sobre aquells elements, eines i accions encaminades a la construcció d'una cultura del bé comú i d'un estil propi d'intervenció.
- ▶ Consolidar les accions que ja es realitzen a l'associació i que afavoreixen la cohesió del grup.
- ▶ Aconseguir una participació del 100% de les persones treballadores.

Assolit:

- ▶ S'ha creat un grup motor que ha impulsat la iniciativa i ha fet extensibles les propostes.
- ▶ S'ha encetat amb cadascun dels equips / unitat organitzativa un procés de reflexió interna sobre la seva missió i funcions.
- ▶ S'ha aconseguit una participació del 100% de les persones treballadores.

Principals resultats - quantitatius i qualitatius - obtinguts:

En aquest procés de reflexió estratègica, s'ha aconseguit que tots els treballadors i treballadores de l'entitat s'impliquessin de manera cooperativa en el procés. L'equip motor ha estat una bona eina estratègica per materialitzar la governança democràtica a SaóPrat.

S'han creat espais periòdics per facilitar la visió compartida i la comprensió del que està passant al seu ecosistema (COPERCEPCIÓ); així com espais de reflexió que han facilitat l'escolta profunda i la connexió amb la font de la presència i de les creativitats autèntiques, tant a nivell individual com col·lectiva (COPRESENCIACIÓ); i s'ha iniciat el procés per tal de crear noves formes de funcionament per explorar el futur (COCREACIÓ). Un dels principals resultats de l'equip motor ha estat calendaritzar i preveure les properes reunions, que seran les que ens portaran a desenvolupar la fase de cocreació i han donat peu al desenvolupament de les accions i idees que s'han identificat. Aquesta fase es dissenyarà i concretarà seguint l'esquema de governança democràtica.

Abast de l'experiència:

En el procés de reflexió s'han implicat tots els treballadors amb un grau de participació del 100%. SaóPrat però, té l'objectiu de fer-ho més extensible i fer partícips els voluntaris i els usuaris de l'entitat per tal d'aprofundir en determinat temes, conèixer opinions i tendències i detectar aquelles necessitats que els treballadors no coneixen. A l'abril tenen programat donar veu als voluntaris i usuaris de l'entitat per tal de finalitzar al juliol amb el disseny de governança democràtica.

Persones implicades en l'experiència:

- ▶ 66 persones treballadores
- ▶ 4 persones membres equips directius

Principals factors clau d'èxit:

La metodologia de la Teoria U aporta valor a SaóPrat i fa que es recolzin en el procés previ d'altres entitats que l'han viscut des de diversos àmbits.

El treball d'equip del grup motor assegura la construcció i la cocreació que es fa extensible a tota l'entitat.

Tenint en compte que SaóPrat és una entitat social i que donen resposta a les necessitats canviants de la seva missió, la reflexió que s'ha portat a terme en el equips dels projectes ha estat un guany que ha enfortit el mateix procés iniciat.

En aquesta fase no només han donat veu a les persones treballadores si no que s'han implicat les altres veus que conformem l'entitat, usuàries i voluntàries.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

Com a dificultat s'han trobat el fer coincidir en horari als treballadors de cada projecte per poder fer les trobades de tots els educadors dels diferents projectes. Troben que una altre dificultat es trobar una resposta positiva dels treballadors i la confiança d'aquests en que s'ha iniciat un model de gestió diferent.

Elements innovadors que aporta l'experiència:

Com s'ha argumentat amb anterioritat, l'element més innovador que aporta l'experiència és la metodologia amb la que s'ha treballat. La metodologia de la TEORIA U contempla diferents fases. La primera etapa consisteix en descarregar els patrons del passat, on les persones prenen consciència dels coneixements i les pors que tenen tant a nivell personal com professional. Una vegada coneguem les fortaleses i febleses cal observar els fets que descobrim que contradiuen tot el que creiem; aquesta segona fase s'anomena "veure". Seguidament, la fase de percebre tracta de comprendre i interpretar les relacions, accions, usos, models i cerques que les persones realitzen en l'ecosistema. És en aquest moment quan ens trobem en el punt d'inflexió de la teoria: transformar; en aquest moment es parteix de zero cap a una nova innovació del projecte observant noves possibilitats que abans no es tenien per tal que les persones de l'organització comencin a pensar i dissenyar noves maneres de forma conscient (fase de cristal·lització).

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat de l'experiència:

La metodologia que apliquen al procés d'experiència de governança democràtica permet ser transferida a altres organitzacions ja que està avalada i basada en la teoria desenvolupada per l'U.Lab creat per Otto Scharmer, científic, investigador i divulgador del MIT (Massachusetts Institute of Technology de Boston), basada a la Teoria U i el concepte de "presenciació" a l'àmbit de la innovació organitzativa i social.

És una metodologia que s'orienta a generar processos de transformació i innovació permetent a les persones implicades que participin des de la cocreació de noves realitats aconseguint superar els patrons mentals i organitzatius presents.

L'estil de lideratge que es proposa és des d'una mirada de futur, tenint en compte totes les possibilitats que estan per conèixer encara, i no des del que ja fem o coneixem.

Un altre factor que permet la transferència és l'orientació al treball en xarxa, la relació amb l'ecosistema de l'entorn de manera que es crea un espai de discussió i aprenentatge i això fa que augmentin les connexions d'idees i projectes compartits.

Aquest model ja està implementat a molt projectes de diversa tipologia i activitat. Es doten d'una eina que té en compte el procés personal com a agents de canvi posant l'accent en com fan el que fan i el focus en l'espai interior des del que ens movem i la consciència de cada persona que actua a l'entitat i com actuen col·lectivament.

SARÀU
ASSOCIACIÓ
D'OCI INCLUSIU

ASSOCIACIÓ D'OCI INCLUSIU SARÀÜ

Municipi: **Barcelona**

Àmbit geogràfic: **Autonòmic**

Forma jurídica: **Associació
sense ànim de lucre**

- ▶ **7** persones contractades
- ▶ **1** persona contractada pertanyent a col·lectius en risc d'exclusió social

Persones usuàries:

- ▶ **275** a serveis a la infància i la joventut
- ▶ **200** a serveis a persones dependents o amb discapacitat
- ▶ **75** a serveis a persones amb problemàtica de salut mental

Breu història de l'organització:

L'Associació d'Oci Inclusiu Saräu es va crear l'any 2009 per un grup de persones implicades professionalment a l'àmbit social.

És una entitat solidària, dinàmica i participativa que integra persones diverses amb un projecte en comú basat en oferir moments d'oci que ofereixin una inclusió real i participativa.

La seva raó de ser són les persones que prenen part de les seves activitats i la seva missió es concreta en tres grans objectius:

1. Generar serveis d'oci universals, innovadors i de qualitat.
2. Augmentar la inclusió global a la comunitat i el sector serveis.
3. Sensibilitzar sobre la realitat i les necessitats de les persones amb etiquetes diagnòstiques.

Per tal de millorar el benestar de les persones beneficiàries, incideixen en l'àmbit professional de la salut mental i la discapacitat. L'objectiu és promocionar un abordatge integral que incrementi les oportunitats de las persones per poder millorar la seva qualitat de vida.

Defensen un canvi en el paradigma actual que regeix les intervencions i els serveis per a persones amb diversitat funcional amb la finalitat que es fomentin i estructurin sota els principis de l'autogestió i l'apoderament de les persones usuàries.

Missió de l'entitat:

La missió de l'Associació Saräu es concreta en tres grans objectius:

1. Generar serveis d'oci universals, innovadors i de qualitat.
2. Augmentar la inclusió global a la comunitat i el sector serveis.
3. Sensibilitzar sobre la realitat i les necessitats de les persones amb etiquetes diagnòstiques.

Suports personals i grups d'autogestió

Breu descripció:

Els grups d'autogestió que formen part de l'Associació Saràu estan formats per persones amb diversitat funcional i/o algun diagnòstic mental i s'autorganitzen per tal de generar iniciatives i propostes d'oci. Durant la posada en pràctica de les reunions i/o sortides i activitats saben que poden comptar amb tot moment amb el suport de les persones tècniques de Saràu tot i que el pes de tota la presa de decisions, l'organització i el disseny són les pròpies persones usuàries qui s'encarreguen de fer-ho; així doncs, el treball del personal tècnic és únicament intervenir quan el grup ho consideri necessari o quan sorgeix alguna tensió o conflicte entre les persones que integren el grup.

És el mateix col·lectiu qui defineix què volen tractar i com fer-ho, què volen fer i quan ho portaran a terme.

És una experiència de la qual l'Associació sent un orgull especial ja que durant els anys en els quals es porta a terme s'ha anat veient l'evolució i progressió de les persones que els conformen fins al punt en que l'actuació de les persones tècniques esdevé puntual.

Aportació de valor:

La proposta que presenten és un projecte que fa temps que es porta a terme a l'entitat i de la que està garantida la seva continuïtat en el temps ja que els resultats que s'estan assolint any rere any així ho justifiquen.

A més, és una iniciativa que és molt innovadora entre els dos col·lectius que es beneficien de les activitats i serveis que portem a terme ja que el grau d'iniciativa del que disposen aquí no és l'habitual.

És un projecte que, tenint en compte els resultats que s'estan assolint es pot replicar perfectament. Durant els primers anys es va treballar molt en donar les eines necessàries per apoderar a les persones integrants dels grups fins al punt que, a l'actualitat, s'encarreguen d'autorganitzar-se viatges, sortides culturals i d'oci, entre d'altres.

Principals objectius assolits:

Dels objectius que es van presentar i definir l'any passat, es va assolir quasi la totalitat dels mateixos. En concret, els que es detallen a continuació:

- ▶ Generar nous espais i recursos accessibles per a les persones amb diversitat funcional en l'àmbit relacional.
- ▶ Garantir els suports necessaris per a gaudir de les relacions socials i afectives.
- ▶ Afavorir la creació de xarxes de suport informal.
- ▶ Incrementar la participació social de les persones amb diversitat funcional.

Tenint en compte el col·lectiu beneficiari de l'acció, cada any també es porten a terme uns tallers d'afectivitat durant els quals es parla de les relacions entre les persones, de com establir relacions positives. En aquest sentit, l'única desviació que es va produir va ser que, en relació a l'objectiu relatiu a la sexualitat, tot i que es van treballar els aspectes d'Afectivitat i Sexualitat, no es van desenvolupar del tot en els grups d'autogestió.

Principals resultats - quantitius i qualitius - obtinguts:

Al llarg de l'any passat es van assolir els següents resultats:

- ▶ Que les persones amb diversitat funcional incrementessin la seguretat i confiança personal en l'àmbit de les relacions personals.
- ▶ Que les persones amb diversitat funcional amplïïn el seu cercle relacional i estableixin nous vincles afectius.
- ▶ Oferir suports en la resolució de conflictes en les relacions afectives relatives als grups d'autogestió.

Abast de l'experiència:

Les activitats de reunions es porten a terme a la ciutat de Barcelona, la gran majoria a la seu local de l'Associació. Tot i que les activitats que han portat a terme com a grup han abastat la totalitat del territori espanyol ja que, entre d'altres, algunes de les accions que es van portar a terme al llarg de l'any passat van ser fer un tram del Camí de Sant Jaume durant el mes d'octubre o fer un viatge a Andorra, durant el mes de juliol.

Aquest any també s'estan organitzant activitats d'aquestes característiques a més de sortides culturals per la ciutat de Barcelona.

Persones implicades en l'experiència:

- ▶ 2 persones treballadores
- ▶ 1 persona membre equips directius
- ▶ 2 persones sòcies
- ▶ 50 persones usuàries
- ▶ 20 persones voluntàries

Principals factors clau d'èxit:

La clau de l'èxit del projecte que es presenta és l'apoderament que suposa per a les persones que se'n beneficien, són elles mateixes les que s'autorganitzen i les que es gestionen el seu temps d'oci.

Això ho han pogut fer a les eines que se'ls hi ha ofert al llarg de tot el temps durant el qual es projecte està vigent a l'entitat i a la possibilitat de rebre acompanyament per part de l'equip tècnic de l'Associació sempre que així ho requereixin.

El fet de ser el propi grup qui decideixi, qui aporti, qui proposi i qui organitzi és el que fa que la implicació de les persones que hi participen sigui tan elevada.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

Les dificultats que s'han hagut de superar són que, molt habitualment, aquests col·lectius no estan avesats a poder ser part activa en la gestió i organització del seu temps i aquest esquema en un principi es va haver de trencar i superar per tal de poder oferir les eines que permetessin el seu poderament.

Tot i així, un cop superada aquesta situació els resultats han sigut i segueixen sent molt bons ja que les persones integrants dels diferents grups d'autogestió que estan en vigor a l'Associació han agafat més confiança i seguretat en les seves actuacions.

Elements innovadors que aporta l'experiència:

Tot el projecte com a tal és innovador, no hi ha cap aspecte de les diferents activitats que es porten a terme que no ho siguin, quan es va dissenyar i pensar aquest projecte era un fet que no era habitual ni comú, per tant, van ser trencadores i innovadores dins del sector de la diversitat funcional.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat de l'experiència:

El propi model i definició del projecte és el que permet que sigui un projecte que es pugui replicar i portar a terme en d'altres localitats i que en garanteixi el seu èxit.

La Troca
Escola Comunitària
de Formació Permanent

ASSOCIACIÓ EDUCATIVA I CULTURAL FORMES

Municipi: **Barcelona**

Àmbit geogràfic: **Local**

Forma jurídica: **Associació**

- ▶ **3** persones contractades
- ▶ **75** persones contractades pertanyents a col·lectius en risc d'exclusió social

Persones usuàries:

- ▶ **108** participants al procés participatiu
- ▶ **292** a serveis a altres col·lectius

Breu història de l'organització:

L'associació neix l'any 2010 a Rubí, com a iniciativa d'un grup interdisciplinari de persones vinculades a l'acció social. Des de l'any 2011 actua únicament a la ciutat de Barcelona desenvolupant diferents activitats vinculades a la formació de persones adultes i l'educació social (Yanapay, Formació de formadors de persones adultes, Balladona, Teatre de l'oprimit i Taller antirumors). Actualment centra el seus esforços en La Troca, escola comunitària de formació permanent. La Troca té el seu origen al 2015 quan un grup de persones vinculades a la formació de persones adultes, a l'acollida i alfabetització de persones immigrades, l'educació social i l'acció comunitària es plantegen la possibilitat de fer realitat un projecte innovador d'educació de persones joves i adultes als barris de Sants. Ha estat un llarg recorregut.

Parteixen de la premissa que totes les persones participants han de tenir un paper actiu en el seu procés formatiu i aquesta participació la volien també en el disseny del projecte que es va acabar de definir amb un procés participatiu al 2017.

El 2018 comencen les formacions i tallers amb una prova pilot de gener al juny que els ha de permetre ajustar el funcionament de cara al curs 2018-2019.

Missió de l'entitat:

Volen donar resposta a les necessitats formatives de persones joves i adultes. A la vegada la seva acció persegueix promoure la gestió comunitària d'allò públic amb la participació de les veïnes i veïns del barri, el treball en xarxa amb les entitats del territori i les administracions locals. Aquesta participació i la construcció conjunta d'un projecte educatiu comunitari ha d'afavorir l'apoderament i el desenvolupament d'una ciutadania crítica i activa. La seva intenció és impulsar una ciutadania més sobirana i autònoma, amb capacitat per decidir què i com vol aprendre. Això passa per incentivar processos més horitzontals que substitueixin ofertes formatives i models organitzatius decidits per l'Administració unilateralment. Finalment, volen esdevenir un espai de trobada de persones diverses, parant especial atenció a totes aquelles persones i col·lectius que, per diferents causes, es troben en situació de desigualtat a l'hora d'interactuar a la societat.

Liant La Troca a Sants: procés participatiu per definir un projecte educatiu entre persones adultes

Breu descripció:

A partir de les primeres reunions de treball del grup motor es comença a gestar la idea de què hauria de ser La Troca. Una idea que des del primer moment tenien clar que havia d'anar acompanyada per una diagnosi que justificués la seva necessitat i un procés participatiu que ajudés a la definició i concreció del projecte.

La diagnosi de necessitats i oferta formativa als barris de Sants es va realitzar al llarg del 2017 i es va presentar a la primera jornada del procés participatiu.

Les jornades participatives es van desenvolupar a l'octubre i novembre de 2017 a la Lleiàltat Santsenca en quatre sessions més una sessió de retorn:

- ▶ 1a sessió. Diagnosi de necessitats i oferta formativa a Sants. 25 d'octubre
- ▶ 2a sessió. Competències necessàries per a la vida adulta en la societat actual. 26 d'octubre
- ▶ 3a sessió. Model pedagògic. 27 d'octubre
- ▶ 4a sessió. Treball en xarxa. 28 d'octubre
- ▶ Sessió de retorn. 16 de novembre

En aquestes sessions van participar 108 persones diferents sumant 171 assistències a les cinc sessions donat que algunes de les persones van assistir a més d'una sessió. Entre elles representants de 27 entitats socials, educatives, sanitàries i culturals del territori. Per complementar les dades i ampliar la participació es van realitzar 152 enquestes entre el veïnat del barri i entrevistes amb més de 60 entitats i serveis socioeducatius de Sants.

Les conclusions d'aquest procés participatiu van servir per acabar de definir el projecte de manera conjunta amb el veïnat i el teixit associatiu i per començar a programar la prova pilot que ha de permetre experimentar el que serà La Troca fent els ajustaments necessaris pel seu funcionament definitiu.

Aportació de valor:

L'impacte en la definició dels serveis per part de les pròpies persones destinatàries ha estat fonamental, donat que van ser elles les protagonistes de les 4 jornades participatives on vam acabar de definir conjuntament com ha de ser La Troca. Això és va fer partint de la realitat del territori, amb una diagnosi de l'oferta formativa i les necessitats de les persones adultes als barris de Sants. Les següents sessions es van dedicar a les competències necessàries a la vida adulta, el model pedagògic i el treball en xarxa. D'aquí van sortir propostes concretes de formacions que vinculaven interessos de les persones participants amb necessitats i mancances detectades. També es van consensuar bones pràctiques pedagògiques en el món adult i es van fer 3 mapes del teixit associatiu del barri amb els diferents tipus de relació que s'estableix entre entitats i serveis (coneixença, contactes, col·laboració).

Principals objectius assolits:

El principal objectiu, definir els eixos bàsics del projecte conjuntament amb la ciutadania, les entitats, els agents socials del barri i l'Administració, es va assolir amb les jornades participatives i així es va confirmar a la sessió de retorn. Vam poder concretar quines són les competències clau per a la vida com individus i persones crítiques i actives a la societat. Es van establir les necessitats detectades en relació a aquestes competències. Es va anar perfilant el model pedagògic que sustenta les accions formatives i es va visibilitzar amb quines entitats i serveis del territori es pot començar a establir col·laboracions que condueixin a un treball en xarxa estable en el temps i que afavoreixi el desenvolupament de nous projectes.

A la vegada, des de l'inici del projecte, s'introdueix la vessant comunitària que es defineix amb la participació del veïnat, el teixit associatiu i les administracions en aquestes jornades participatives. Aquests actors, persones participants, entitats i administracions són els protagonistes d'aquest espai, molt especialment les persones que participen d'alguna manera (ja sigui rebent o oferint formacions o formant part del grup motor) i que ja estan participant activament a la prova pilot. L'èxit de la prova pilot prové precisament de dissenyar aquest projecte a partir de les persones participants i les necessitats reals detectades sobre el territori.

Principals resultats - quantitius i qualitius - obtinguts:

L'èxit de les jornades es concreta en la participació de 108 persones diferents sumant 171 assistències a les cinc sessions donat que algunes de les persones van assistir a més d'una sessió. Entre elles representants de 27 entitats. La valoració general va ser molt positiva tant de les persones participants, de les experiències i personalitats convidades com de la Comissió de Seguiment creada per vetllar pel compliment dels objectius marcats.

La participació va ser d'una gran diversitat en quant a gènere, edat i perfils (veïnat, professionals i teixit social) i molt menys en quant a procedència tenint en compte que a la prova pilot aquesta diversitat d'orígens és una realitat. Aquest fet és un indicador de la necessitat de potenciar la participació d'aquells col·lectius que no es van veure representats a les jornades.

Les conclusions del procés participatiu van permetre definir la programació de la prova pilot, tant de continguts com de metodologies, i es van començar a establir els primers contactes amb altres entitats i serveis per a iniciar el treball en xarxa. Actualment, a la prova pilot, s'ofereixen formacions a més de 227 persones i es col·labora amb més de 30 entitats i serveis. Diversos mitjans de comunicació es van fer ressò de les jornades i ha tingut una molt bona acollida entre el personal tècnic del Districte i dels diferents serveis d'atenció a les persones del territori que ja han començat a derivar-ne cap a La Troca.

Abast de l'experiència:

Els espais i canals generats per fer efectiva la participació van ser diversos per tal d'arribar al màxim de gent possible i amb perfils diferents.

Per una part el treball de camp realitzat amb enquestes a 152 persones i entrevistes a representants de 60 entitats i serveis de Sants. Per altra part les jornades participatives on vam utilitzar diferents metodologies: presentacions, dinàmiques participatives, treball en grups, debats, creació de mapes, murals, bústia de suggeriments, converses informals... que finalitzaven amb una posada en comú i un resum de propostes concretes que donava lloc a un torn obert de paraules com a cloenda.

Aquest procés va ser previ a l'inici del funcionament de La Troca i no podem parlar en sentit estrictament d'implicació de les persones usuàries donat que encara no hi havia. Però els resultats s'han vist posteriorment: varies persones participants a les jornades s'han sumat al grup motor i altres ofereixen o reben formacions actualment.

Persones implicades en l'experiència:

- ▶ 3 persones treballadores
- ▶ 20 persones voluntàries
- ▶ Altres: 108 participants, 152 persones enquestades, representants de 60 entitats entrevistats i 14 persones que formaven part de la Comissió de Seguiment.

Principals factors clau d'èxit:

Els principals factors d'èxit són:

- ▶ La feina prèvia realitzada des del 2015 que s'ha concretat en les quatre jornades participatives i la sessió de retorn i que han donat com a resultat una diagnosi de l'oferta formativa i de les necessitats als barris de Sants i unes conclusions que han ajudat a definir la prova pilot.
- ▶ La necessitat d'un projecte com la Troca, que dona resposta a les necessitats formatives de les persones joves i adultes de Sants, afavoreix la participació de les persones del territori per fer-lo realitat.
- ▶ Donar veu i capacitat de decisió a les persones en aquelles qüestions que les afecten i les interessin.
- ▶ El coneixement del territori per part de les persones que formen el grup motor i els vincles generats amb les entitats i serveis que treballen en aquest context.
- ▶ La difusió realitzada: a xarxes socials (facebook, twitter), per correu electrònic, carells, amb tríptics a diferents entitats, sortint al carrer amb un carretó per generar debat, amb un manifest que va tenir el suport de 24 entitats i 140 persones, a ràdio i premsa.
- ▶ L'assessorament de persones i col·lectius experts en participació.
- ▶ El moment actual en el qual vivim un augment de l'interès per la participació ciutadana i la creació d'espais comunitaris que facin efectiva aquesta participació.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

El treball per fer realitat un espai comunitari de formació permanent per persones adultes i joves que finalment es dirà La Troca comença al 2015 i des de bon començament tenien clar que calia una diagnosi que justificués la seva necessitat i un procés participatiu que aterrés el projecte a la realitat del seu context i de les persones que haurien de participar.

La manca de finançament implica una dedicació voluntària i parcial en hores al projecte per part de les persones del grup motor. Això comporta que els treballs necessaris per una correcta execució del procés participatiu s'allarguin en el temps i calgui posposar la data prevista en varies ocasions. Aquest fet té com a resultat positiu una major maduració del projecte i l'arribada de noves persones al grup motor que augmenten la capacitat de treball i la intel·ligència col·lectiva. La resolució favorable de subvencions de l'ajuntament i un premi de qualitat democràtica suposen l'arribada d'un finançament, encara que escàs, que permet que el procés participatiu sigui una realitat a finals de 2017.

Elements innovadors que aporta l'experiència:

Els processos participatius porten temps desenvolupant-se en diferents àmbits, també l'educatiu. Però la realització d'un procés d'aquesta envergadura per dissenyar el que haurà de ser un espai formatiu per a persones adultes és una novetat. És una escola que s'obre al territori i que per tant no té en compte només el possibles participants si no a tota la població dels barris de Sants, el seu teixit associatiu i l'Administració local.

La Troca vol ser un espai de gestió comunitària que compti amb la implicació de les persones participants en totes les fases del projecte, també en la fase de disseny. La metodologia utilitzada per fer efectiva aquesta participació és la Investigació-Acció Participativa (IAP). La necessitat de tenir en compte el context concret on s'establirà La Troca comporta l'ajustament a les característiques d'aquest context de la metodologia utilitzada.

El desenvolupament del procés participatiu va girar al voltant de les quatre sessions programades més la sessió de retorn. El caràcter comunitari i participatiu de La Troca obligava a tenir presents aquests dos elements en el disseny de cadascuna de les sessions per tal de fer efectiva i real la participació tenint en compte la gran diversitat de participants i els diferents graus de participació. Per tal de recollir totes les veus es van programar les sessions amb diferents activitats tenint en compte els diferents graus de participació possibles: des de l'assistència i escolta fins a la participació activa fent proposta i fins i tot la implicació en el projecte.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat de l'experiència:

Aquest procés participatiu es fàcilment replicable a altres àmbits o territoris sempre que es tingui en compte el nou context. La gran potencialitat d'aquests processos és la seva connexió amb la realitat de l'entorn on es desenvolupa. Cada context és diferent i per tant requereix un ajustament dels objectius, la metodologia, els actors, el desenvolupament o els eixos vertebradors de les sessions. Entenen que cal un gir a l'educació de persones adultes que tingui a les persones en el centre i que les faci les protagonistes del seus propis aprenentatges i, per tant, animen a replicar aquesta experiència a altres territoris per a la creació de nous projectes però també per a l'avaluació de projectes i escoles en funcionament que volen incorporar la vessant participativa i/o comunitària.

Municipi: **L'Hospitalet de Llobregat**
Àmbit geogràfic: **Estat i Internacional**
Forma jurídica: **Cooperativa d'iniciativa social**

▶ **140** Persones contractades

Persones usuàries:
▶ **14.437** a serveis a la infància i la joventut
▶ **1.899** a serveis a altres col·lectius (famílies)

Breu història de l'organització:

1994 neix EDUVIC . Un grup de sis professionals de l'àmbit de l'educació social, s'uneixen en cooperativa amb la finalitat de crear serveis especialitzats per atendre a adolescents i joves en risc d'exclusió social i acompanyar-los en el seu procés d'autonomia tot facilitant la seva inclusió social i laboral.

1995: s'inaugura el Centre Residencial d'Acció Educativa (CRAE) Kairós. Programa ITACA servei de seguiment post-institucional.

1996 s'obre la Residència Maternal Antaviana.

2001 s'inaugura el Centre d'Acollida Talaia.

2005 s'inicia el Servei de Prevenció, Orientació i Suport a les Famílies: Plataforma Cruïlla.

2006 Servei de Suport i Acompanyament Terapèutic a Famílies. Amb presència més de 70 ajuntaments de Catalunya. EDUVIC s'acull al Programa de Responsabilitat Social de les Empreses en l'Economia Cooperativa. Programa "Mares i Fills davant una mateixa realitat: la violència domèstica" l'Ajuntament de l'Hospitalet de Llobregat.

2009 Servei Tècnic del Punt de Trobada de l'Hospitalet de Llobregat, per facilitar un espai neutral del règim de visites entre els progenitors no custodis i els/les seus fills/es.

2010 s'inaugura EDUVIC-Escola Itinere, Escola de teràpia familiar socioeducativa. Màsters i postgraus amb l'institut IL3 de la Universitat de Barcelona.

2015 EDUVIC-Inspira Sport programes relacionats amb l'esport.

Missió de l'entitat:

Treballar per a les persones, en especial, infants, adolescents i joves i les seves famílies amb la promoció, creació i gestió de serveis i recursos sense ànim de lucre, des d'una perspectiva cooperativista i en col·laboració amb l'administració i/o la iniciativa privada. Els àmbits en què s'estenen els nostres projectes i programes són l'educació, el lleure, la cultura, la sanitat, el foment i la pràctica d'activitats esportives, l'atenció residencial, l'atenció terapèutica i familiar i altres àmbits relacionats amb l'atenció integral a les persones.

La tasca de l'organització vol incidir en:

- ▶ Atendre infants, adolescents i joves en risc d'exclusió social.
- ▶ Oferir atenció i donar suport a les famílies amb diferents problemes de relació: entre la parella, amb els fills, conflictes després de la separació dels pares, famílies reconstituïdes.
- ▶ Formar, supervisar i assessorar professionals i institucions que treballen amb infants, adolescents i joves i les seves famílies, i professionals vinculats al món de l'esport.

Consell de joves d'Eduvic

Breu descripció:

El Consell de Joves d'EDUVIC és un òrgan consultiu de participació; un espai de reunió format per noies d'11 a 18 anys que reben atenció en els serveis residencials de la nostra Entitat: Talaia, Kairós i Antaviana. Aquests Consell es va constituir l'any 2013, i des d'aleshores treballen amb l'objectiu de millorar l'atenció que ofereixen a les adolescents.

Les noies que constitueixen el Consell de Joves tenen l'encàrrec de recollir les opinions, les idees, les propostes i les queixes de les companyes i fer-les arribar a la Direcció General i a la Junta Directiva d'EDUVIC. Les representants de les respectives Assemblees de cada servei faciliten el canal de comunicació entre aquests òrgans i la Direcció de l'entitat.

El fet de poder conèixer les preocupacions de les joves respecte a la seva situació en la vida quotidiana, com per exemple, les dificultats a l'hora de trobar feina o un curs de formació interessant; on trobar ajudes econòmiques pel lloguer d'un pis o la manca d'espais al barri per fer esport.. permet a la Direcció General fer arribar les necessitats a les entitats i institucions polítiques per tal que les tinguin en compte a l'hora de fer noves actuacions en matèria de joventut. D'aquesta manera les noies s'impliquen activament en la presa d'algunes decisions i participen en els òrgans de govern d'EDUVIC.

Actualment el Consell de Joves d'EDUVIC es reuneix de manera bimensual amb la Coordinadora (Adjunta a la Direcció Tècnica de l'entitat) i de manera quadrimestral amb la Directora General i la Coordinadora. Els aspectes que es treballen en les reunions amb les joves es traspassen al Consell Directiu, format pels directors dels centres residencials. Aquests avaluen i reflexionen sobre les aportacions i demandes fetes per les noies i se'ls dona la resposta adequada, tan en l'espai d'Assemblea propi de cada servei, com en els següents Consells de Joves.

Aportació de valor:

Des de la perspectiva organitzacional interna d'EDUVIC es fomenta la governança democràtica; és una cooperativa que funciona de manera assembleària i han volgut replicar el màxim possible aquest funcionament en altres nivells de l'entitat. Per tal de potenciar la implicació de les joves en la presa de decisions, s'ha articulat el Consell de Joves com a mecanisme de participació als òrgans de govern.

Han comprovat que l'efecte del treball fet al Consell de Joves té un impacte directe en la redefinició contínua dels serveis. Les joves tenen l'experiència de formar part del sistema de governança i participar activament en la presa d'algunes decisions que les afecten.

Per endegar qualsevol procés de participació amb els infants i joves cal creure fermament en les seves capacitats, així com en la seva condició de ciutadanes actives en l'actualitat. Estan convençuts que amb la seva particular visió del món que les envolta, aporten una nova perspectiva que cal valorar i respectar.

Principals objectius assolits:

La incorporació del Consell de Joves al funcionament de l'Entitat ha permès complir l'objectiu de garantir el dret de les joves a la participació en la governança de la mateixa, ja que en formen part. El fet de passar a l'acció i participar en primera persona en el sistema de governança i presa de decisions, ha permès augmentar directament la motivació del grup de joves que participen del Consell i indirectament la de la resta del grup que participa en les respectives Assemblees de cada servei.

Els aspectes treballats en el Consell de Joves tenen també com a objectiu millorar les dinàmiques de convivència dins dels centres, cercant estratègies que facilitin la comunicació i la resolució constructiva dels conflictes.

Un altre element en el que s'enfoquen són les Bones Pràctiques sobre la relació entre les noies i els educadors/es. És a dir, treballar per a que els/les educadors/es coneguin de primera mà quin tipus de intervencions són les més útils per a les noies, quines són les estratègies educatives que més responen a les seves necessitats i quines actituds s'han de potenciar per construir un bon clima de convivència.

El Consell de Joves s'ha instaurat com un òrgan de participació en la governança de EDUVIC, amb entitat pròpia i seguirà exercint la seva funció participativa tot i que vagin canviant els seus membres, o els membres de la Junta directiva d'EDUVIC.

Principals resultats - quantitius i qualitius - obtinguts:

A nivell qualitatiu, els resultats obtinguts tenen a veure amb l'augment de la participació en els òrgans de governança, així com del sentiment de pertinença de les joves en la presa d'algunes decisions que les afecten directament.

Potenciar la participació de les noies provoca aprenentatges educatius de primer nivell i reforça el sentiment de pertinença a la societat en que viuen.

Han aconseguit que d'una banda es vagin incorporant modificacions en la dinàmica dels centres residencials que responen a les demandes directes de les joves, i que es vagin adaptant a les seves necessitats i al desenvolupament del context social que els envolta. D'altra banda, està servint per anar donant un espai de reflexió a aquells temes que més preocupen al grup de joves que resideixen temporalment als centres de l'entitat.

Accions concretes que s'ha dut a terme:

- ▶ Creació d'un Google drive on les components de Consell de Joves fan aportacions als documents que es van construint.
- ▶ Recull de les actes de reunió de les trobades del Consell.
- ▶ Creació de la Normativa- Guia del Consell de Joves.
- ▶ Grup de WhatsApp amb les noies del Consell i la Coordinadora.
- ▶ Implementació de l'enquesta del grau de satisfacció i de benestar de les noies ateses als centres residencials d'EDUVIC.
- ▶ Inici de la construcció del document de la Guia de Bones Pràctiques sobre la relació entre noies i educadors/es.
- ▶ Participació en l'Acte de presentació del Projecte per a l'Impuls de la Participació de la Infància i la Joventut.

Abast de l'experiència:

Aquets últims anys s'ha anat consolidant el funcionament del Consell de Joves, agafant regularitat en les seves trobades i fomentant la idea de participació, utilitat i compromís amb el mateix.

Al Consell de Joves hi participen dues noies representants de cada servei que van variant a mesura que aquestes deixen de residir al centre (be sigui perquè tornen amb les seves famílies, perquè van a un altre recurs residencial o per majoria d'edat); i una noia ex-tutelada. Això fa que el Consell de Joves sigui un òrgan dinàmic que es va adaptant a les necessitats i les característiques dels diferents grups de joves que el conformen i als canvis de població que es donen en els centres. Aquest dinamisme facilita que moltes de les joves que han passat per EDUVIC hagin pogut viure l'experiència de participar en aquest òrgan consultiu de participació.

El fet que aquestes noies representin la veu de l'Assemblea de cada servei fa que la veu de totes les noies residents als centres sigui escoltada.

Persones implicades en l'experiència

- ▶ 4 persones treballadores
- ▶ 1 persona membre equips directius
- ▶ 5 persones sòcies
- ▶ 7 persones usuàries

Principals factors clau d'èxit:

L'èxit del Consell de Joves d'EUVIC rau en la resposta que les noies reben sobre els aspectes que s'hi treballen, en la regularitat de les seves trobades, i en el fet que les noies senten que se les pren seriosament. En definitiva, el que fa que funcioni, és la seva utilitat.

També és important la dinamització i el seguiment que des d'EUVIC fan del seu funcionament. Tenen un grup de "WhatsApp", eina adequada a la seva generació, on es recorden les reunions i les noies reben les actes de les trobades que s'han fet per poder compartir-les en les Assemblees.

A cada servei hi ha un educador de referència que és l'encarregat de facilitar i coordinar que les noies puguin assistir a les reunions. Tanmateix aquests educadors no participen de les trobades del Consell. Les noies saben que els temes tractats en el Consell de Joves només es traspassaran a l'equip educatiu en cas que elles així ho desitgin, això facilita que se sentin més lliures a l'hora d'expressar les seves opinions.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

La principal dificultat a l'hora de mantenir l'impuls del Consell de Joves ha estat sostenir el nivell de participació i implicació de totes les noies en les Assemblees. En les mateixes s'han de fer les aportacions que les representants del Consell han de portar a les reunions per treballar-les. Han intentat resoldre aquest tema facilitant l'acta de les reunions per a que es pugui consultar i veure el que s'està treballant, i es deixa un espai de temps a les Assemblees prèvies a les reunions del Consell per fer les aportacions que vulguin que es treballin.

Una altra dificultat és la complexitat de l'agenda dels professionals d'EDUVIC que participen del Consell de Joves, i ho han resolt fent l'esforç de donar a aquestes trobades la màxima prioritat i no anul·lar-les a no ser que sigui per motius de força major.

Per incentivar una mica més les ganes de les noies de participar en les reunions del Consell, han introduït un bon berenar com a ritual que contribueix a generar un clima de treball més distès i agradable.

Elements innovadors que aporta l'experiència:

Com a principal element innovador, plantegen la implicació de les joves que viuen tutelades en centres de protecció en un òrgan consultiu de participació en la governança de l'Entitat a la que pertanyen aquests centres, oferint-los la vivència que la seva opinió és important.

Sovint es troben amb noies que estan vivint una situació familiar i personal sobre la que senten que no tenen cap control ni cap capacitat de incidir. El fet de poder participar del Consell de Joves els ofereix una experiència diferent, la visió de que una altra realitat és possible, i els permet fer un aprenentatge que pot facilitar que es vagin desenvolupant com adultes participatives i implicades en la societat de la que formen part.

L'altra cara de la moneda d'aquesta experiència és la lectura que els adults que treballen amb aquestes joves han de fer sobre la importància de la seva implicació en els òrgans de govern. Aquesta acció va més enllà de l'escolta i suposa creure fermament en que la participació de la infància i l'adolescència és un dret que ens pot aportar molta riquesa a l'hora de plantejar-nos la visió del món.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat de l'experiència

El Consell de Joves d'EDUVIC està inspirat en el funcionament dels Consells d'Infants i Adolescents de Catalunya i la importància que aquets tenen a l'hora de representar els seus interessos i punts de vista. El funcionament i la metodologia són molt senzills i la inversió de recursos no és excessiva, cal però la implicació de l'Entitat i la dedicació del temps necessari per fer-ne una bona dinamització. Aquests elements permeten que sigui una experiència de fàcil transferència i replicabilitat en altres organitzacions del mateix estil.

L'elaboració de la documentació, que s'està portant a terme, com la Normativa del Consell de Joves i la Guia de Bones Pràctiques permet posar a l'abast d'altres organitzacions la nostra metodologia de funcionament.

Experiència guanyadora

Municipi: **Santa Coloma de Gramenet**

Àmbit geogràfic: **Local**

Forma jurídica: **Fundació**

▶ **23** persones contractades

Persones usuàries:

- ▶ **134** a serveis a la infància i la joventut
- ▶ **98** a serveis a d'altres col·lectius en situació d'exclusió social
- ▶ **50** a serveis de cohesió i dinamització social

Breu història de l'organització:

La Fundació Salut Alta va néixer el 2004 per donar resposta a la necessitat dels infants del barri de La Salut Alta de tenir un espai on fer reforç escolar i educació en el lleure. Des de llavors han anat creixent, fins que a l'actualitat tenen 4 projectes on participen al voltant de 130 infants i adolescents setmanalment.

És l'única entitat que treballa acompanyant famílies i infants en un barri de 20.000 persones (40% d'origen estranger), i això fa que sempre hagi tingut una vessant comunitària imprescindible i accions de sensibilització i denúncia, així com sempre s'ha comptat amb voluntariat per dur a terme els projectes.

Missió de l'entitat:

Acollir els menors i llurs famílies en situació de vulnerabilitat i risc d'exclusió social, i acompanyar-los en els seus processos socioeducatius perquè, en un entorn plural, arribin a ser membres actius de canvi vers una societat més cohesionada i més justa.

Centre obert A100 per a adolescents

Breu descripció:

- ▶ El disseny del projecte es va iniciar amb l'encàrrec per part del Patronat de l'entitat de generar un projecte per a joves al barri en un espai que ens acabaven de cedir i que s'havia de reformar sencer. Des de l'entitat es va dissenyar un procés participatiu per dur a terme amb diferents passos:
- ▶ Disseny del procés: l'equip directiu de l'entitat marca els passos a seguir, i els adolescents de l'entitat pensen què cal per dissenyar un projecte (qui ho ha de fer i com es pot fer).
- ▶ L'equip sencer de professionals i alguns voluntaris de l'entitat es troben per fer propostes per al nou projecte. Es crea un equip motor (6 professionals interns i 1 extern)
- ▶ Els adolescents duen a terme 3 focus grups amb infants de l'entitat que l'any que ve poden participar en el projecte nou, una dinàmica entre ells mateixos per treure propostes i una entrevista gravada a ex participants de la fundació. D'aquí extreuen conclusions que traslladen a l'equip motor.
- ▶ L'equip motor visita 5 altres entitats amb projectes inspiradors.
- ▶ Es fan enquestes a instituts i es fa una reunió amb algunes famílies dels adolescents.
- ▶ L'equip motor es reuneix un matí sencer per recopilar tota la informació i fer el disseny del projecte, que es trasllada a l'equip directiu i aquest al patronat per a la seva aprovació.
- ▶ Es fan les obres en funció del que s'ha dissenyat i s'inicia el projecte.
- ▶ Es tria un nom pel projecte (en dues reunions d'un grup de participants liderats per un expert en marca personal, voluntari).
- ▶ Al cap d'uns mesos, es fa la inauguració oficial amb personalitats de Badalona i de la xarxa de l'entitat i es dona per tancat el procés de disseny.

Principals objectius assolits:

- ▶ Objectiu 1: s'ha dissenyat un nou projecte a l'entitat, el centre obert A100 per a adolescents.
- ▶ Objectiu 2: el disseny s'ha dut a terme amb la participació de tota l'entitat i el colideratge dels propis participants en el projecte.
- ▶ Objectiu 3: s'ha donat resposta a una necessitat detectada al barri d'una manera creativa (essent un barri on hi ha molt pocs espais de participació de joves).

Principals resultats - quantitius i qualitius - obtinguts:

Un nou projecte, 30 places de centre obert al barri, 100 persones han participat en el disseny del projecte, 1 any de procés de disseny (comptant les obres posteriors del local). S'ha aconseguit que els joves sentin seu el projecte, sentin que respon a les seves necessitats i que se'ls ha tingut en compte.

A nivell d'equip de professionals i voluntaris, també s'ha aconseguit que el projecte se senti molt propi. Els educadors del nou projecte, un cop fet el disseny, han estat persones que han participat durant el procés de disseny en el grup motor, de manera que sentien que el projecte tenia molt sentit i s'hi sentien implicats.

Principals factors clau d'èxit de la iniciativa:

Els passos que es van seguir: des d'una decisió del patronat a la participació dels propis adolescents.

El lideratge des de la direcció en col·laboració amb un equip motor del procés, integrat per professionals de l'entitat i una persona externa.

La visita del grup motor a cinc altres entitats/centres amb projectes semblants o inspiradors per agafar idees durant el procés de disseny.

Inici i fi clars del procés de disseny: encàrrec del patronat i inauguració final del projecte amb personalitats de la ciutat, donant per tancat el procés.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

Gestió de les expectatives dels adolescents: es va fer un treball de recopilació de totes les idees i expectatives per concretar-ho en un projecte real. Els dos primers anys van ser de prova pilot, actualment estan al tercer curs amb un projecte consolidat.

El fet d'implicar-hi tanta gent: es va solucionar amb grups focals, dividits per edats/experiència (ex participants per una banda, futurs participants per una altra, voluntaris i professionals per una altra...). Tot això liderat i organitzat per un grup motor i dirigit des de la direcció de l'entitat.

Elements innovadors que aporta l'experiència:

- ▶ El disseny d'un projecte fet pels propis joves que hi participaran.
- ▶ La participació en el disseny de tots els nivells de l'entitat: patronat, professionals, voluntariat, famílies, joves, infants i agents externs.
- ▶ Visites inspiradores a altres centres durant el procés (el disseny final també es va fer als locals d'un altre espai semblant al que es volia generar).
- ▶ Treball en grups focals dinamitzats pels propis joves o pel grup motor.
- ▶ Diversitat d'eines utilitzades: dinàmiques de pluja d'idees, entrevistes gravades, enquestes, treball amb plànols, visites a altres entitats i recull d'observacions, debats i posades en comú, reunions amb famílies i treball en base a fotografies.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat de l'experiència:

Ha estat un procés molt ordenat i sistematitzat, amb passos clars que han estat documentats per l'entitat.

Vegeu el vídeo de les etapes del (2.30 min) <https://vimeo.com/161485700>

La Tribu Del Gaià

LA TRIBU DEL GAIÀ

Municipi: **La Riera del Gaià**

Àmbit geogràfic: **Comarcal**

Forma jurídica: **Associació sense ànim de lucre**

▶ **3** persones contractades

Persones usuàries:

- ▶ **25** a serveis a la infància i la joventut
- ▶ **37** a serveis de cohesió i dinamització social

Breu història de l'organització:

La Tribu del Gaià és una experiència educativa que té l'objectiu de proporcionar un espai autogestionat de creixement i acompanyament conscient i respectuós a famílies, nens i nenes.

És un projecte creat l'any 2014 per famílies i educadors basat en una pedagogia activa i innovadora orientada a desenvolupar l'esperit crític i la creativitat dels infants. El projecte acull cada dia infants a partir de 2 anys d'edat, en un espai adequat per al desenvolupament harmònic on els infants són protagonistes de les activitats i aprenen jugant, on es fomenta un entorn on els nens poden expressar la seva personalitat.

La línia pedagògica es basa en diferents referències (Rebecca i Mauricio Wild, Pedagogia Sistèmica, Psicomotricitat Relacional (B. Aucouturier i A. Lapierre), Emmi Pikler, entre d'altres) i sobre les pròpies experiències dins d'un marc de flexibilitat que respecta tant la diversitat de l'infant com la família i el medi ambient.

La participació de les famílies i de la comunitat, a través de les assemblees i les diferents comissions de treball, és fonamental per la sostenibilitat del projecte. No podem oblidar que són la referència principal en la formació i educació dels infants.

Missió de l'entitat:

La Tribu del Gaià té la finalitat d'oferir un espai pedagògic on es respecti la llibertat i els ritmes individuals dels infants, les seves necessitats, interessos i curiositats, a través d'un aprenentatge viu, actiu i propi, potenciant l'autonomia i la confiança de tal manera que l'infant dirigeixi el seu propi procés d'aprenentatge i de desenvolupament de forma natural, valuosa i eficaç. En un entorn natural i ric, amb uns límits marcats per la seguretat i el respecte, en un ambient lliure de judicis, on la diversitat és valorada i acceptada, on s'afavoreix el pensament democràtic i el desenvolupament de persones capaces d'equilibrar els interessos propis amb els col·lectius.

Socialització del Material Didàctic a la Tribu del Gaià.

Breu descripció:

A la Tribú de Gaià el material didàctic està socialitzat i autogestionat, és d'ús compartit. Tenen en compte que, sempre que estigui al nostre abast, serem nosaltres mateixos els que decidim, creem i construïm el material didàctic i el mobiliari, utilitzant els materials o recursos naturals que tinguem més propers. El treball de les famílies és indispensable ja que aporten el seu temps i dedicació, també en el cas de la creació del material.

Els materials didàctics creats des de la Tribu són polièdrics en quant a aprenentatge, ofereixen múltiples possibilitats per desenvolupar les diverses àrees d'aprenentatge i desenvolupament, en cap cas limitant l'aprenentatge a un sol ús.

L'ús compartit del material afavoreix l'hàbit de la conservació, l'aprofitament i el respecte del que és de tots, aprenent a compartir sense fer diferències. Els infants no han de portar cap tipus de material de casa, tret d'aquell que els/les acompanyants puguin demanar de forma puntual.

El material didàctic segueix la línia pedagògica del projecte i la Comissió de material en coordinació amb la Comissió Pedagògica és l'encarregada d'escollir nous materials com de crear-los. També es crea material de joc per l'espai exterior.

Cada cap de setmana es dediquen dues hores i mitja al manteniment del materials utilitzats pels infants, s'ha creat una rotació i cada cap de setmana toca el manteniment a una família diferent.

Tres vegades durant el curs escolar es realitzen jornades de creació de material on participen els propis infants i les seves famílies, la Comissió de Material organitza i gestiona aquestes activitats de manera coordinada amb la Comissió Pedagògica.

Les jornades de treball es realitzen a l'espai de la tribu de Gaià en caps de setmana per assegurar l'assistència de les famílies. A l'inici de curs és realitza una jornada conjunta per avaluar les necessitats més prioritàries de l'associació.

Aportació de valor:

El Projecte de la Tribu es basa en la participació de tots els socis, a través d'una forta implicació dels acompanyants i de totes les famílies per fer possible el seu funcionament i la seva sostenibilitat general. Aquesta participació social genera un impacte en la cohesió social a nivell comunitari reforçant l'autoestima individual.

Amb socialització i autogestió del material didàctic, és possible l'elecció i creació pròpia del material que s'ofereix als infants, afavorint una utilització raonable dels recursos, fomentant el compromís cívic, obtenint materials creatius i innovadors. Ajuda a valorar el material creat i el seu manteniment dia a dia, en definitiva a valorar l'esforç, el treball en equip i la força de voluntat. A més es busca el treball ben fet per reforçar la responsabilitat, i es segueixen valors d'ecologia i sostenibilitat a través de la utilització de materials orgànics i reciclats en la mesura del possible.

Principals objectius assolits:

- ▶ Creació de material didàctic i de joc a través de jornades de treball conjunt amb els infants i les famílies.
- ▶ Manteniment del material durant el curs.

Principals resultats - quantitativs i qualitativs - obtinguts:

Cada any es creen materials. Durant aquest any s'ha elaborat:

- ▶ Material pel joc simbòlic: permet a l'infant interioritzar una vivència a través de la seva transformació, dins les seves capacitats d'entendre el món (un mercat i una cuineta).
- ▶ Material estructurat: jocs amb regles establertes, les quals poden utilitzar o no. Matemàtic o de llenguatge (Un abecedari de lletres de fusta Montessori, un joc de peces geomètriques).
- ▶ Material no estructurat: jocs amb materials diversos sense una funció específica que en relació amb el material estructurat, esdevenen un major facilitador de la inventiva i la creativitat (una taula d'experimentació).
- ▶ Material psicomotriu: els permet desenvolupar-se de manera global en la seva evolució cognitiva, afectiva, social i motora. El material que es mostra és de la zona exterior i alguns jocs s'han reciclat i restaurat (una rampa de fusta, una piràmide de rodes).
- ▶ Material pel joc a la Natura: Permet l'apropament de de l'infant a la natura, a relacionar-se amb respecte amb la flora i fauna de l'entorn, a través de l'observació i experimentació (un insectari i un hortet.)

Abast de l'experiència:

El fet d'escollir i crear els materials la pròpia associació, fa possible adaptar-los més a la realitat de la Tribu i a les necessitats concretes dels infants, els quals poden participar de la creació. Fa possible l'elecció de materials més innovadors, ecològics i sostenibles. A través de l'experiència i es pot adequar el disseny a les característiques de l'espai i a les possibilitats de manteniment. Permet tenir actualitzat el material en la línia pedagògica que es segueix.

Amb aquesta vivència creativa els infants senten més propers els materials creats per les seves pròpies famílies, creant un espai de seguretat i proximitat, on es fomenten els valors de responsabilitat en la cura dels materials.

Les jornades de creació de material fomenten la cohesió social al generar comunicació i participació entre les persones, reforçant els vincles de la comunitat.

Persones implicades en l'experiència:

- ▶ 3 persones treballadores
- ▶ 3 persones membres equips directius
- ▶ 37 persones sòcies
- ▶ 25 persones usuàries

Principals factors clau d'èxit:

El grau d'implicació, compromís i participació dels socis ha fet possible la productivitat exitosa de les jornades de treball creatiu, sempre vehiculades a través de la comissió de material amb el vist i plau de la comissió pedagògica, encarregada d'assegurar la idoneïtat dels materials en funció de la línia pedagògica a seguir.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

El treball en equip ha ajudat a superar dificultats de caire tècnic, en quant a l'especialització que requereixen algunes tasques com el treball de la fusta, pintura... Amb un grup de persones multidisciplinari ha estat possible més precisió en l'execució de les tasques amb necessitats més específiques. Ha estat un procés d'aprenentatge mutu entre els participants de les jornades.

Elements innovadors que aporta l'experiència:

L'elecció i creació del propi material, el fa original i únic. L'esforç destinat li dona un valor afegit no físic, gracies a la participació dels socis a les jornades creatives.

La vinculació de les famílies amb el procés d'aprenentatge dels seus fills es veu reforçat.

El procés d'aprenentatge mutu amb equips multidisciplinaris alhora de dissenyar i crear els materials, enriquint a la comunitat.

Els valors que aporten aquestes activitats vers el respecte als materials d'ús comunitaris, la socialització de material, així com el respecte al medi ambient, fomentant materials orgànics i reciclats.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat de l'experiència:

El principal factor de sostenibilitat és l'estalvi alhora d'haver de comprar material elaborat o nou. La pròpia creació estalvia despeses econòmiques enfront a dedicació i temps, que és el que aporten les famílies. El compartir temps de qualitat amb els infants és bàsic per al seu correcte desenvolupament. El reciclatge, la restauració i el manteniment fan més sostenible i replicable la iniciativa. La transferència es senzilla, a través de transmetre les metodologies participatives de grups de discussió i decisió per establir les necessitats de materials de les entitats vehiculades a través d'una comissió destinada a la coordinació de les tasques.

Transformació social

Recull de les vint-i-cinc iniciatives transformadores impulsades per organitzacions del Tercer Sector Social per la millora de la qualitat de vida de les persones i amb un elevat component de retorn.

Es tracta d'iniciatives que aporten un alt grau d'innovació orientada a la millora social i amb retorn social en la prestació de serveis a les persones, promovent, entre d'altres: l'ocupació, nous models de servei, una visió comunitària, l'apoderament de col·lectius atesos, l'aprofitament de recursos, la generació de xarxes o l'aplicació de noves tecnologies amb impacte social, entre d'altres.

Les experiències aquí recollides pretenen ser inspiradores per a les organitzacions del sector per incorporar bones pràctiques.

ACIDH-ASSOCIACIÓ CATALANA D'INTEGRACIÓ I DESENVOLUPAMENT HUMÀ.

Municipi: **Barcelona**

Àmbit geogràfic: **Catalunya**

Forma jurídica: **Associació sense ànim de lucre**

- ▶ **131** persones contractades
- ▶ **17** persones contractades pertanyents a col·lectius en risc d'exclusió

Persones usuàries:

- ▶ **608** a serveis a persones dependents o amb discapacitat

Breu història de l'organització:

L'Associació Catalana d'Integració i Desenvolupament Humà (acidH) és una entitat social, amb seu al barri de Gràcia de Barcelona, que va néixer fa gairebé 25 anys al servei de les persones amb Intel·ligència Límit (IL) i discapacitats intel·lectuals lleus.

Es tracta de persones que presenten un coeficient intel·lectual que es situa just per sota del que l'OMS considera el rang de normalitat, però passen desapercebudes donat que no presenten trets físics evidents, la qual cosa els situa en situació d'alta vulnerabilitat i risc d'exclusió social. El seu objectiu és millorar la seva qualitat de vida, oferint una atenció integral personalitzada, i aconseguir la seva plena integració.

Més de 600 persones beneficiàries, un equip humà de més de 130 persones, remunerades i titulades, membres de Junta i Patronat i més de 40 persones voluntàries, famílies i persones sòcies, conformen acidH i treballen per desenvolupar l'autonomia personal d'aquest col·lectiu.

És l'única ONG de Catalunya que ofereix serveis específics i integrals a les persones amb IL. Declarada d'utilitat pública, auditen comptes anualment i disposen de la UNE-EN ISO 9001 des de 2008. Van rebre la Medalla d'Honor de la ciutat de Barcelona l'any 2009.

Missió de l'entitat:

La missió de l'Associació Catalana d'Integració i Desenvolupament Humà (acidH) és millorar la qualitat de vida de les persones amb IL mitjançant una atenció integral, independentment de la seva etiologia i de si hi ha algun altre trastorn, per tal de facilitar la seva plena integració social i laboral, mitjançant la prestació de serveis en 5 àrees d'intervenció : educativa, laboral, habitatge, clínica i lleure inclusiu.

Els seus objectius són:

- ▶ Fer visibles les persones amb IL a la societat i sensibilitzar la societat de l'existència d'aquest col·lectiu.
- ▶ Crear formació adaptada per desenvolupar el seu potencial humà.
- ▶ Dotar d'identitat i protecció pública, promovent i defensant-ne els drets.
- ▶ Cercar recursos per a oferir serveis específics.
- ▶ Acompanyar al llarg de la vida, acollir des de la infància fins la vellesa.
- ▶ Investigar i col·laborar en l'estudi de la intel·ligència límit.

Llar d'entrenament per a persones amb intel·ligència límit

Breu descripció:

El fet que les persones amb DI tinguin dret a ser protagonistes de la seva vida i a poder escollir com la volen viure, no vol dir que tinguin la capacitat per poder exercir-lo directament. És necessari, a més de la formació prèvia, un temps llarg d'entrenament en situacions reals per poder ajustar habilitats i competències personals i socials, però, sobretot, es necessita creure en les seves possibilitats i atorgar-los el dret a assumir riscos.

Aquest projecte és un escenari d'entrenament on les persones amb IL o DI lleu tenen l'oportunitat de posar en pràctica les habilitats i aprenentatges funcionals necessaris per a que puguin accedir a una vida autònoma.

Adreçat a persones amb IL que viuen amb les seves famílies i volen desenvolupar un projecte de vida independent, però encara no se senten segures o la por de les famílies al fracàs fa que aquest procés natural d'autonomia s'allargui en el temps. També està adreçat a persones que viuen a llars residència i ja estan suficientment preparades per assolir aquesta vida més autònoma, però la por a la pèrdua de la plaça pública per la impossibilitat de retorn al recurs residencial si el projecte no surt bé, fa que les persones romanguin més temps a les llars del que realment seria necessari, amb la repercussió a nivell emocional per a la persona i el gravamen econòmic que representa per a l'Administració el cost d'una plaça pública (front al d'una llar d'entrenament o llar amb suport).

En aquesta llar, amb capacitat per a quatre persones, s'ofereix una estada temporal d'un any oferint un suport professional individualitzat i adaptat a cadascú, amb major intensitat a l'inici de l'estada de les persones i que es va reduint progressivament a mida que la persona assolix les seves fites personals.

Aportació de valor:

L'oportunitat de desenvolupar un projecte de vida independent, fora del domicili familiar d'origen, és un factor saludable perquè evita, per part de la família, el risc de sobrecarrega i permet a la persona desenvolupar la seva vida amb més qualitat, afavorint l'inclusió social, l'autodeterminació, el benestar físic i emocional.

Aquest projecte proporciona a les persones l'oportunitat d'iniciar un procés per adaptar-se a noves situacions i aprendre a reaccionar davant les circumstàncies que es deriven d'una vida autònoma. La llar d'entrenament no és recurs finalista i últim en si mateix, sinó que pretén ser un vehicle mitjançant el qual les persones del col·lectiu a qui s'adreça recorren un itinerari d'inclusió social progressiu d'acord amb les possibilitats evolutives de cadascú.

Principals objectius assolits:

La finalitat última d'aquest projecte és:

- ▶ Proporcionar entrenament en un entorn real en les AVD bàsiques i instrumentals a persones amb IL o DI lleu.
- ▶ Proporcionar a les persones un coneixement de les seves capacitats i dificultats per a portar una vida autònoma.
- ▶ Els objectius assolits amb la implementació d'aquest projecte han estat:
- ▶ Aprenentatge d'activitats de la vida diària instrumentals com ara, cuinar, realització

- de la compra, cura de la roba, ordre i neteja del domicili.
- ▶ Assoliment de coneixements bàsics de la gestió econòmica d'una llar.
 - ▶ L'estada a la llar sense la supervisió constant dels pares o dels professionals (en el cas de persones que provenen de llar residencial) els ha permès contrastar fins a quin punt els seus hàbits alimentaris eren realment saludables.
 - ▶ També ha permès valorar la importància de l'adherència al tractament farmacològic i al seguiment de les visites mèdiques.
 - ▶ S'han trobat en situacions reals com ara una inundació, una infestació d'insectes que ha posat a prova la seva capacitat resolutiva davant de situacions imprevistes.
 - ▶ També han pres consciència de la seva vulnerabilitat social i de la necessitat de ser més previnguts amb persones desconegudes (vendes a domicili, trucades de companyies telefòniques...).
 - ▶ Han interioritzat les normes mínimes de convivència, respecte i autocontrol imprescindibles per viure en grup a través del compliment de la normativa interna de la llar (cocreada entre els professionals i ells mateixos).

Principals resultats - quantitius i qualitius - obtinguts:

El resultat qualitatiu més important és la millora del grau d'autoconeixement de les persones participants al projecte. Amb les observacions directes dels professionals no s'ha evidenciat un empitjorament de les habilitats instrumentals dels participants, no obstant els resultats dels qüestionaris ABASS passats a l'inici i final de l'estada a la llar mostra dos tipus d'evolució a les àrees; Àrees en les que han millorat i Àrees que donen uns resultats inferiors a la darrera passació, aquests resultats no són deguts a una involució real sinó més aviat, tenen a veure amb una presa de consciència amb les pròpies dificultats. L'índex de conducta adaptativa general es situa al voltant del 90 en les quatre persones a l'inici de l'estada i no varia significativament a la sortida de la llar.

D'aquestes 4 persones:

- ▶ Una d'elles entra a viure a una llar amb suport puntual, on el nivell d'autonomia requerit és més alt
- ▶ Una altra persona roman a l'espera d'aconseguir una feina que li permeti l'accés a una llar amb suport.
- ▶ Una altra pren consciència de les seves dificultats a nivell d'alimentació que l'interfereixen notablement en el que seria poder portar una vida autònoma i comença una teràpia.
- ▶ L'altra persona requereix més temps d'entrenament i un treball psicoterapèutic en paral·lel en un altre recurs amb més intensitat de suport.

Abast de l'experiència:

Aquesta experiència permet redefinir els serveis d'habitatge existents actualment que són massa rígids i limitats. Han detectat la necessitat de que existeixi aquest recurs intermig que permet que les persones experimentin si realment estan preparades per donar el pas a una vida més autònoma. Aquest entrenament tranquil·litza la persona ja que li dona una major seguretat al saber si realment està preparada o no.

Les famílies i les pròpies persones interessades arriben molt menys a l'hora de fer aquest pas; no hi ha inversió econòmica prèvia en lloguer, compra de mobles, altes de subministraments.. ni el risc emocional que suposa el possible fracàs d'un procés d'autonomia.

Persones implicades en l'experiència:

- ▶ 2 persones treballadores
- ▶ 1 persona membre equips directius
- ▶ 315 persones sòcies
- ▶ 7 persones usuàries
- ▶ 14 familiars que s'han beneficiat del projecte

Principals factors clau d'èxit:

Un dels factors clau és la possibilitat d'experimentar sense riscos. Per a les persones usuàries constitueix un espai de llibertat on equivocar-se i aprendre, i per a les famílies és una tranquil·litat que aquesta experimentació tingui lloc de manera controlada.

Un altre factor important consisteix en la versatilitat dels professionals, donat que permet ajustar tant la metodologia com el grau de suport necessaris per cada cas. Aquest és un treball artesà que construeix un pla d'atenció a mida on la persona decideix què vol treballar. Cal tenir en compte també el fet de que la intervenció parteix dels objectius que defineix la persona i també que es van ajustant segons la seva evolució i el que es va experimentant a la llar. Els participants són els principals directors i protagonistes de la seva pròpia evolució.

També com a clau d'èxit cal comentar el suport flexible dels professionals que proven a retirar el seu recolzament per a verificar si l'objectiu ha estat assolit. Si ha estat així, ja no intervenen en aquest tema concret. En el cas que no s'hagi assolit, tornen a intervenir. La llar constitueix un escenari on és possible l'assaig-error sota la supervisió professional i sense conseqüències desmesurades

Un altre factor d'èxit important és la voluntarietat de la persona per tal de participar en el projecte. Aquest punt garanteix uns alts nivells de motivació i implicació, molt necessaris per a un bon aprofitament de la estada al recurs.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

Durant el primer any d'experiència la participació dels usuaris en els primers mesos d'estada a la llar va ser molt intensa i amb molta implicació en el seu funcionament diari, però passat aquest primer moment d'eufòria de la nova situació, el compromís respecte a les seves obligacions va decaure fins arribar a moments en els que ens vam arribar a qüestionar la continuïtat d'algunes de les persones a la llar. Es van adonar que potser el nivell d'exigència era molt alt i que havien passat massa bruscament d'una situació còmoda i acompanyada al domicili familiar a una situació que exigia una gestió de la responsabilitat i llibertat molt alta. Per aquest motiu, reformulen la metodologia d'entrada a la llar que implica una entrada progressiva (tres dies a la setmana els tres primers mesos, 5 dies els tres següents mesos i la setmana sencera els 6 mesos restants).

Aquesta incorporació gradual permet valorar la capacitat adaptativa de la persona a la nova situació (més enllà de les entrevistes inicials i dels qüestionaris sistematitzats que utilitzen) i permet ajustar els nivells d'exigència i suports segons vagi reaccionant la persona.

És important establir molt bé els acords i pactes que està disposat a assumir l'usuari i les limitacions que la llar té per a que usuaris i famílies tinguin clar quina serà la intervenció i la implicació de tots al Pla d'atenció Personal.

Elements innovadors que aporta l'experiència:

L'experiència ha demostrat que sense la participació familiar el projecte d'autonomia no és viable. Han constatat que les rutines que els usuaris podien assolir a la llar durant la setmana quedaven minimitzades en el moment que la persona marxava al domicili familiar ja que recuperava el rol passiu i els pares passaven a assumir la seva cura de nou. És necessari revertir aquest funcionament i les famílies han d'estar disposades a fer-ho. Amb aquest objectiu es plantegen, segons els casos, una intervenció paral·lela al domicili d'origen que permeti instaurar a la rutina familiar els nous hàbits assolits per la persona.

Un altre element innovador consisteix en el suport de tipus flexible que ofereixen els professionals. Aquest suport possibilita assumir riscos de manera controlada per part dels usuaris, ja que permet un espai on entrenar-se en situacions reals on es dona tant l'adquisició de noves habilitats com la presa de consciència sobre les pròpies competències. El suport es mantindrà o no en funció de si la persona ha adquirit la habilitat. Tota la informació que s'extreu d'aquesta confrontació amb la realitat resulta molt útil tant per adaptar el suport com el disseny de l'entrenament en aquesta habilitat concreta.

L'entrada progressiva al recurs facilita l'adaptació de la persona. També valida el grau de motivació dels participants i el potencia, donat que té lloc una valoració de la evolució abans de passar a la següent fase, concretant en què punt es troba la persona i si aquest és suficient. L'adquisició d'autonomia es dona de manera progressiva i així resulta més fàcil de manejar i interioritzar.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat de l'experiència:

Valoren que aquest projecte és fàcilment replicable en altres entitats que treballen amb persones amb discapacitat intel·lectual.

La metodologia està molt sistematitzada i consisteix en:

- ▶ Passació de les escales ABASS II, Gencat i escala d'autoestima de Rosenberg. Se'n realitza una de cada escala a l'inici del projecte i una altra al final. A la primera passació responen a les escales ABASS II i Gencat l'usuari participant i els seus referents (familiars que hi conviuen o professionals de referència). A la segona, responen l'usuari participant i l'educador de suport del projecte. Es realitza una comparativa dels resultats obtinguts (família -usuari) per tal de valorar el grau d'autonomia i possible canvi en l'autoconcepte assolits. També es contrasten amb l'evolució observada i enregistrada pels professionals d'atenció directa que estan a la llar. L'escala d'autoestima només la respon la persona participant.
- ▶ L'entrada progressiva al recurs permet conèixer capacitats, actituds i implicació de la persona amb el seu projecte d'autonomia.
- ▶ Utilització de quadernets individuals de formulació d'objectius i seguiment dels mateixos que emplenen i guarden els mateixos usuaris. Aquest material es podria adaptar en format lectura fàcil per a persones amb més dificultats intel·lectuals.
- ▶ Fitxes de seguiment i avaluació de l'evolució de la persona per a professionals.
- ▶ Realització de reunions setmanals (on es treballen les situacions de convivència i relacionals).
- ▶ Altres tècniques utilitzades són el modelatge que ofereixen els professionals i la posterior reproducció de l'habilitat per part de la persona usuària.
- ▶ Coordinació de l'equip professional.

Municipi: **Barcelona**

Àmbit geogràfic: **Catalunya**

Forma jurídica: **Associació sense ànim de lucre**

Persones usuàries:

- ▶ **6** a serveis a persones dependents o amb discapacitat
- ▶ **6** a serveis a d'altres col·lectius en situació d'exclusió social

Breu història de l'organització:

L'Associació té com a objectiu general i principal promoure l'atenció i la millora de la qualitat de vida de les persones amb Síndrome d'Asperger i de les seves famílies, així com sensibilitzar a l'entorn comunitari més proper, mitjançant la visibilització del col·lectiu i de les seves necessitats.

Avui per avui, dins del col·lectiu de Trastorn de l'Espectre Autista (TEA), les persones amb Síndrome d'Asperger sense discapacitat intel·lectual, són un col·lectiu altament vulnerable, sensible i invisible.

És una entitat que es va constituir l'octubre de 2017 i que pretén obrir noves vies per aquest col·lectiu i cooperar amb la resta d'entitats dedicades a aquest col·lectiu i apoderar a les persones que tenen Síndrome d'Asperger.

L'associació ha estat impulsada per un petit grup de famílies de joves amb TEA (Asperger) així com alguns professionals molt conscients de les necessitats del col·lectiu i motivats per impulsar projectes destinats a millorar la qualitat de vida de les persones amb TEA.

Missió de l'entitat:

La missió de l'entitat és aconseguir la millora de la qualitat de vida de les persones amb Síndrome d'Asperger i de les seves famílies; a més de sensibilitzar a l'entorn comunitari mitjançant la visibilització tant del col·lectiu com de les seves necessitats.

ASPI-Espai Jove New Life

Breu descripció:

Projecte concebut per oferir oci inclusiu dirigit a adolescents i joves amb TEA sense discapacitat intel·lectual. El projecte persegueix diferents finalitats mitjançant l'oci inclusiu:

- ▶ Que ajudi a millorar la qualitat de vida gaudint del temps lliure i que aquest sigui lúdic, satisfactori i una font de benestar per a tots els i les joves.
- ▶ Que contribueixi a afavorir la motivació a través de la interacció social, gràcies a les relacions establertes entre iguals.
- ▶ Fomentar la millora de les habilitats socials mitjançant el gaudi de la relació amb iguals.
- ▶ Cooperar en el despertar de la creativitat i que aquesta permeti fomentar l'expressió d'emocions.
- ▶ Contribuir a reduir els nivells d'ansietat.
- ▶ Col·laborar en el procés d'apoderament dels i de les joves, fomentant la seva participació a la comunitat social.
- ▶ Promoure la participació dels i de les joves durant la presa de decisions.
- ▶ Afavorir l'autonomia del col·lectiu de joves amb TEA col·laborant i donant suport a la creació de grups d'amistat entre iguals de manera natural.
- ▶ Donar suport a les famílies per tal que puguin disposar d'un temps de respir.

El projecte desenvoluparà les seves activitats en espais de centres cívics i altres espais comunitaris, cedits per tal efecte, tot i que algunes, també es desenvoluparan a l'aire lliure (natura, parcs del districte, entre d'altres ubicacions) degut als beneficis ja demostrats que aporta a les persones aquest tipus d'activitats.

També es portaran a terme activitats de mediació a l'oci per promoure, possibilitar i acompanyar a les persones per tal que puguin participar de les ofertes socioculturals existents a la comunitat.

Les activitats estaran dirigides a oferir un ampli ventall de possibilitats perquè s'hi puguin acollir el major nombre de joves, tenint sempre en compte els seus interessos i intentant ampliar mica en mica les seves necessitats i/o inquietuds.

Aportació de valor:

Asperger New Life, en el disseny de les seves activitats ofereix un fet innovador al sector en el sentit que ofereix activitats de Respir Familiar adreçades a aquest col·lectiu específic en dates durant les quals, normalment, cap altra associació o fundació ofereix (és a dir, durant el mes d'Agost, festius de Setmana Santa i Festius de Nadal).

A més, també es fa ús de metodologies innovadores per aquest col·lectiu, com poden ser tècniques de Mindfulness, visualitzacions, tècniques de relaxació, arts escèniques (teatre terapèutic), activitats de circ, literatura creativa,...

Principals objectius assolits:

L'objectiu que es persegueix amb aquest projecte és el d'oferir oci inclusiu als i a les adolescents i joves que estan diagnosticades amb TEA (Síndrome d'Asperger).

A més, s'han definit un seguit d'objectius específics que es volen assolir durant l'execució del projecte tals com:

- ▶ Oferir eines i acompanyament a les persones diagnosticades amb TEA durant el procés relacional amb altres iguals
- ▶ Ajudar a millorar les relacions entre els diferents membres de la família i poder oferir espais d'oci i diversió
- ▶ Oferir moments de respir a les famílies i/o persones cuidadores
- ▶ Col·laborar i fomentar el procés d'apoderament dels i de les joves diagnosticades amb TEA

Principals resultats - quantitatius i qualitatius - obtinguts:

Els resultats que s'esperen assolir un cop finalitzat el projecte són els que es detallen a continuació:

- ▶ Despertar i canalitzar la creativitat, fomentar l'expressió de les emocions a través de l'art
- ▶ Motivar i millorar la interacció entre iguals
- ▶ Fomentar les relacions de vincles i d'amistat entre iguals
- ▶ Afavorir l'adquisició d'habilitats socials
- ▶ Promoure l'ajuda mútua entre iguals
- ▶ Impulsar la iniciativa de trobades naturals
- ▶ Fomentar la participació espontània
- ▶ Reduir els nivells generals d'ansietat
- ▶ Promoure l'autonomia

Abast de l'experiència:

Aquest tipus d'activitats i projectes no es portaven a terme fins ara entre el col·lectiu amb el qual l'associació treballa, de fet, aquest va ser una de les necessitats que s'havien ja detectat i que generaven gran neguit entre les famílies amb persones amb TEA, poder generar espais d'oci en dates durant les quals generalment no hi havia un servei que pogués cobrir ni les necessitats ni els requeriments propis del col·lectiu i que, a més, estiguessin acompanyats i acompanyades per persones degudament formades en com tractar i atendre a les persones amb Asperger.

L'impacte territorial del projecte es basa, sobretot, en la comarca del Barcelonès.

Persones implicades en l'experiència:

- ▶ 1 persona treballadora
- ▶ 3 persones membres equips directius
- ▶ 10 persones sòcies
- ▶ 15 persones usuàries
- ▶ 6 persones voluntàries
- ▶ 2 persones externes a l'entitat

Principals factors clau d'èxit:

El projecte està pensat per tal que les persones usuàries hi participin. Les activitats estan pensades de tal manera que totes les persones que vulguin prendre-hi part, puguin fer-ho i ser part molt activa durant el transcurs de les mateixes.

A més, durant tot el projecte s'establiran reunions amb aquest col·lectiu per tal d'anar ajustant la pròpia execució del projecte a les seves necessitats i així, que siguin el més ajustades possibles a allò que volen, a allò que desitgen, en definitiva, a allò que els cal. Per tant, en tot moment es fomentarà la seva participació en el procés de seguiment.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

És un projecte de nova creació amb el que, per ara, no han trobat amb cap dificultat durant el seu desenvolupament.

Tot i així, tal i com s'ha apuntat anteriorment, està pensat fer un seguiment continu durant la implementació de les activitats per tal de poder fer els ajustaments necessaris, en cas que així sigui requerit, tant per la correcta execució de les activitats com per poder-se ajustar el màxim possible a les necessitats i requeriments del col·lectiu

Elements innovadors que aporta l'experiència:

- ▶ Durant les actuacions que es portin a terme en el marc del projecte, es potenciarà la participació de les adolescents i joves, noies, ja que és el col·lectiu més minoritari i menys visible. Degut a diferents estratègies que desenvolupen les noies, es fa més difícil que se'ls hi pugui detectar aquest trastorn, és per això que volem potenciar que les noies que participin de les nostres actuacions, se sentin molt acompanyades i compreses.
- ▶ A més, s'aporten espais i moments tant per les famílies com per les pròpies persones que tenen TEA en moments de l'any, durant els quals, per tradició, no existia cap recurs disponible.
- ▶ Les tècniques de les qual es fa ús durant les activitats previstes, no s'han emprat mai entre el col·lectiu beneficiari.
- ▶ La participació activa durant la definició, execució i avaluació de les diferents activitats que es desenvoluparan per part de les persones amb TEA.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat de l'experiència:

Tot i que, com ja s'ha comentat en punts anteriors, Asperger New Life és una associació molt jove, ha nascut amb la intenció que la gestió que es faci sigui el més eficient, eficaç i transparent possible, és per això que durant l'execució de les activitats, es mantindran les reunions de seguiment per analitzar com s'estan portant a terme les diferents activitats, durant aquestes sessions també hi participaran les persones amb TEA a més d'altres col·lectius que hi participin (en cas de ser així), ja que això ens permetrà poder ajustar millor la implementació de les activitats; així,

seran actuacions de més qualitat i ajustada a les necessitats, inquietuds i voluntat de les persones beneficiàries i que participen de les activitats.

A més, es facilitarà informació respecte a com s'està portant a terme el projecte i, aquesta, es facilitarà amb un llenguatge i format comprensible per a totes les persones.

En finalitzar el projecte es farà una avaluació final a través de la qual volem veure quin ha estat l'impacte del projecte, és a dir, establir si el projecte ha estat eficient, tenint en compte els resultats, l'impacte i el cost del mateix.

associació alba

ASSOCIACIÓ ALBA

Municipi: **Tàrraga**

Àmbit geogràfic: **Catalunya, amb preferència pels municipis pròxims**

Forma jurídica: **Associació**

- ▶ **357** persones contractades
- ▶ **75** persones contractades pertanyents a col·lectius en risc d'exclusió

Persones usuàries:

- ▶ **1.380** a serveis a la infància i la joventut
- ▶ **44** a serveis a la gent gran
- ▶ **608** a serveis a persones dependents o amb discapacitat
- ▶ **107** a serveis a persones amb problemàtica de salut mental
- ▶ **837** a serveis a altres col·lectius

Breu història de l'organització:

L'Associació Alba neix l'any 1975 com a iniciativa d'un grup de famílies de persones amb discapacitat intel·lectual i del rector de Tàrrrega que tenien una necessitat urgent: educació per als seus fills. El naixement de l'entitat sorgeix a partir de la creació de l'escola d'educació especial.

Al voltant de l'escola, i al llarg d'aquests 40 anys, Alba ha anat articulant els serveis i suports, segons les necessitats i demandes de les pròpies persones i les seves famílies, com un centre ocupacional, una residència, un centre especial de treball i serveis a persones amb problemes de salut mental. Aquesta evolució es tradueix en què, actualment, l'Associació Alba és la 3a empresa de la comarca de l'Urgell en nombre de treballadors. L'organització s'estructura en diferents àrees que, de manera integral i transversal, ofereixen suports a les persones en tots els àmbits i en totes les etapes de la vida:

- ▶ Àrea de serveis comuns
- ▶ Àrea d'habitatge
- ▶ Àrea educativa-terapèutica
- ▶ Àrea de formació i inserció
- ▶ Àrea de treball
- ▶ Àrea de salut
- ▶ Àrea d'oci i temps lliure
- ▶ Àrea alimentària
- ▶ Àrea de persones i famílies

Missió de l'entitat:

L'Associació Alba és una entitat sense ànim de lucre situada a Tàrrrega (Lleida). La missió és acompanyar les persones amb discapacitat intel·lectual o amb trastorn mental perquè compleixin els seus desitjos i il·lusions. Per aquest motiu, ofereixen suports, recursos i serveis de qualitat i, alhora, promouen un territori inclusiu i compromès. Actualment, atenen a 326 persones.

Tastet de lleure

Breu descripció:

El projecte sorgeix de la detecció d'entre les persones de l'Associació Alba, d'una significativa falta de coneixement de l'entorn; així com, de les associacions i serveis que ofereix la comunitat on viuen.

El primer pas del projecte ha sigut realitzar enquestes a les persones de l'Associació Alba per tal de poder partir de les pròpies motivacions i interessos i a més, poder saber de primera mà quin és el grau de coneixement i participació comunitària de la qual parteixen. Posteriorment, i en base a les motivacions de les persones, l'equip de Tastet de Lleure fa el contacte amb les entitats concretes per tal de poder realitzar una visita a l'entitat. A aquesta visita acudeixen únicament les persones interessades, i la finalitat és que les persones participants de la visita puguin conèixer millor què es fa a l'entitat, com s'organitzen, horaris... i valorar després si volen vincular-s'hi.

En cas que hi hagi interès per a fer una vinculació, l'equip de Tastet de Lleure facilita que aquestes siguin possibles, ja sigui fent un acompanyament durant els primers dies que la persona participa de les activitats de l'associació en qüestió, o parlant amb la família si és necessari, tot fent un seguiment de les vinculacions amb els referents de les entitats i amb les persones que es vinculen a aquestes.

Aportació de valor:

L'Associació Alba està actualment treballant per a millorar les diferents dimensions de la vida de les persones amb qualsevol tipus de discapacitat psíquica, física i mental. El seu objectiu és "Generar oportunitats amb la finalitat d'aconseguir el màxim de desenvolupament i qualitat de vida a les persones amb discapacitat de l'Urgell i la Segarra".

Per tal d'assolir l'objectiu exposat i donar-hi resposta, es crea "Tastet de Lleure" amb la pretensió d'apoderar a les persones beneficiàries del projecte (principalment, persones que participen en els serveis de l'Associació Alba) fomentant la descoberta, la inclusió i la participació en la comunitat i millorar així, la qualitat de vida de les persones. Es pretén construir un coneixement compartit i global de la realitat local, creant espais de relació i intercanvi entre els participants del projecte i les associacions i serveis presents al territori.

Principals objectius assolits:

L'objectiu general del projecte es centra en fomentar la participació de les persones de l'Associació Alba a la comunitat, donant a conèixer les diferents associacions i serveis on poden participar amb la finalitat de que puguin formar-ne part i augmenti així, la seva integració a la comunitat.

Per tal d'assolir l'objectiu general s'han treballat els objectius específics i operatius següents:

Objectius específics:

- ▶ Conèixer i familiaritzar-se amb els serveis, associacions i entitats. Identificar oportunitats per participar a la comunitat.
- ▶ Millorar el coneixement sobre l'entorn i reforçar el sentiment de pertinença al territori.
- ▶ Afavorir canals de participació autònoma en entitats locals.
- ▶ Participar activament en el desenvolupament de les activitats i projectes.

- ▶ Objectius operatius:
- ▶ Diversificar les visites de tastet de lleure oferint anualment com a mínim dues visites d'àmbit cultural, esportiu i social.
- ▶ Centrar la descoberta d'entitats i serveis a les capitals de comarca (Tàrrrega i Cervera) tot i que no es descarta fer visites a altres nuclis.
- ▶ Establir canals de comunicació amb les entitats per garantir l'acompanyament al llarg del procés.
- ▶ Realitzar un seguiment individual amb les persones que participin del projecte i la seva vinculació a les entitats.

Principals resultats - quantitius i qualitius - obtinguts:

S'ha elaborat una metodologia d'avaluació preestablerta que recull els principals indicadors i resultats. En cada visita es realitza una avaluació al acabar l'activitat amb les persones participants per tal de captar l'opinió i sensacions dels diferents usuaris. Posteriorment, el professional emplena una fitxa d'avaluació per a cada visita (13 realitzades en total aquest 2017-18).

Per altra part, també es fa una avaluació tenint en compte indicadors quantitius, els quals es presenten a continuació:

1. Fase prèvia de diagnosi:

- ▶ S'han passat 63 enquestes a les persones de l'Associació Alba
- ▶ Els resultats obtinguts en relació als interessos són:
 - Creatives: 29,8%
 - Musicals: 16,9%
 - Esportives: 32,3%
 - Culturals: 21,0%

2. Fase de visites i vinculacions 2017-2018:

- ▶ Dones Arrel Tàrrrega 9 persones 2 vinculacions
- ▶ Tir amb arc Tàrrrega 15 persones 3 vinculacions
- ▶ Gegants Tàrrrega 11 persones 3 antigues + 2 noves
- ▶ Gegants Cervera 13 persones 4 vinculacions
- ▶ Associació BAT Tàrrrega 12 persones 1 vinculació+2 pendents
- ▶ Bitlles Cervera 12 persones 3 vinculacions
- ▶ Bitlles Tàrrrega 10 persones Es crea una activitat conjunta (torneig de varies sessions)
- ▶ Club Escacs Tàrrrega No visita 2 vinculacions
- ▶ Escola d'Adults Tàrrrega 2 persones 1 vinculació
- ▶ Bombers, Cervera 11 persones –
- ▶ Bombers, Tàrrrega 12 persones –
- ▶ Policia Tàrrrega 14 persones –
- ▶ Policia Cervera 14 persones –
- ▶ Biblioteca Cervera 12 persones 3 vinculacions a activitats
- ▶ 6 noves altes com a usuaris
- ▶ Ràdio Tàrrrega 13 persones

Abast de l'experiència:

Aposten per un lleure i oci inclusiu a la societat. Creuen que afavorir les relacions personals de les persones amb discapacitat o trastorn mental els permet potenciar les seves capacitats emocionals i afectives i a més, permet a la societat entendre la diversitat com un element enriquidor.

Treballen tenint en compte les voluntats de les persones a través d'un model d'Organització Centrat en les Persones. Totes les activitats, visites i vinculacions que s'articulen en torn el projecte s'articulen sempre segons les motivacions i interessos de les persones. D'aquesta manera, les persones decideixen què fer en el seu temps de lleure i guanyen autogestió en aquest camp vital i a la vegada, es redueix la dependència dels serveis específics de l'Associació Alba.

Per altra part, Tastet de Lleure compta amb l'experiència de quatre anys de trajectòria, havent realitzat més de 30 contactes i visites a entitats i serveis del territori de les quals han derivat nombroses vinculacions.

Persones implicades en l'experiència:

- ▶ 4 persones treballadores
- ▶ 41 persones sòcies
- ▶ 63 persones usuàries
- ▶ 1 persona voluntària

Principals factors clau d'èxit:

Aposta per un lleure i oci incliusiu a la societat. Creuen que afavorir les relacions personals de les persones amb discapacitat o trastorn mental els permet potenciar les seves capacitats emocionals i afectives i a més, permet a la societat entendre la diversitat com un element enriquidor.

Treballen tenint en compte les voluntats de les persones a través d'un model d'Organització Centrat en les Persones. Totes les activitats, visites i vinculacions que s'articulen en torn el projecte s'articulen sempre segons les motivacions i interessos de les persones. D'aquesta manera, les persones decideixen què fer en el seu temps de lleure i guanyen autogestió en aquest camp vital. Apoderem a les persones i tenim cura dels seus vincles amb allò comunitari, així com la construcció d'un projecte de vida autònom i significatiu i reduint la dependència dels serveis específics de l'Associació Alba. Per altra part, Tastet de Lleure compta amb l'experiència de quatre anys de trajectòria, havent realitzat més de 30 contactes i visites a entitats i serveis del territori de les quals han derivat nombroses vinculacions.

Descripció de les dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

La principal dificultat en que es troben és que sovint les associacions i entitats del territori estan gestionades per a persones voluntàries que la seva disponibilitat horària de dedicació a l'entitat és escassa i distribuïda majoritàriament en horari de cap de setmana i festius. Per altra part, l'altre repte en que es troben és el fet que per desgràcia encara avui dia trobem moltes persones amb prejudicis vers el col·lectiu de persones amb diversitat funcional i problemàtica derivada de salut mental. Aquests prejudicis sovint desemboquen en dificultats d'accedir a l'associació en concret ("ens tanquen les portes") o pel contrari rebem un tracte molt paternalista que infantilitza a les persones que volen conèixer i vincular-se de forma autònoma a l'entitat en qüestió.

Aquestes dificultats intenten pal·liar-les amb un augment d'hores de treball per part de l'equip professional de Tastet de Lleure; ja sigui per poder lligar horaris o per fer un treball amb els referents de les associacions del territori per tal que el tracte que ens donin sigui l'adequat.

Elements innovadors que aporta l'experiència:

A nivell metodològic s'aposta per a fer un treball individualitzat amb les persones, ja que creuen que les vinculacions a entitats del territori han de ser el màxim de normalitzadores possibles, i per tant, no té sentit que es facin per imposició d'un professional ni de forma massificada. També creuen indispensable vetllar per a que es facin vinculacions de forma naturalitzada (sense forçar) i realitzar un seguiment a posteriori. Sovint, les persones que s'han vinculat a una entitat els hi sorgeixen dubtes o dificultats (econòmiques, de transport, d'horaris, etc.); és necessari poder fer un bon acompanyament i seguiment a les persones un per tal de facilitar el període d'adaptació. És necessari també realitzar aquest acompanyament a les persones de les entitats, ja que sovint tenen dubtes pel que fa a l'autonomia i capacitats de les persones de l'Associació Alba que han entrat fa poc a formar part de la seva entitat.

En relació amb això, també destaca la importància de treball en xarxa per tal que les experiències siguin exitoses. L'equip de Tastet de Lleure es coordina "pre-durant-post" amb els responsables de les entitats en que es fan visites, amb les persones que participen del Tastet de Lleure, així com amb els seus referents professionals dels serveis de l'Associació Alba que acudeixen, i si s'escau, amb la seva família o tutors.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat de l'experiència:

Aquest projecte dona resposta a una necessitat detectada a la Segarra però que també es repeteix a tot el territori català. Per tant, aquesta iniciativa pot esdevenir una "experiència pilot" per tal de ser replicada a altres zones.

Aquest projecte no requereix d'instal·lacions pròpies, ja que totes les accions que s'articulen es realitzen a la comunitat. Es tracta de crear vincles i ponts entre les persones de l'Associació Alba i la xarxa d'entitats i associacions present al territori. D'aquesta manera, es treballa per tal de facilitar l'accés a l'oci i a la cultura a través de l'associacionisme i a la vegada, avançar per tal d'assolir una societat més inclusiva.

Gràcies a l'equip de comunicació de l'Associació Alba, van poder realitzar un petit documental del projecte on es recull l'experiència amb l'associació de la Fal·lera Gegantera de Tàrraga per tal de donar-lo a conèixer de forma amena i visual.

- ▶ Visualitza'l a Youtube: "Fem de Capgrossos": goo.gl/CDFdRK

ASSOCIACIÓ NOU HORIZÓ

Municipi: **Barcelona**

Àmbit geogràfic: **Local**

Forma jurídica: **Associació sense ànim de lucre**

▶ **1** persona contractada

Persones usuàries:

- ▶ **64** a serveis a la gent gran
- ▶ **18** a serveis a persones dependents o amb discapacitat
- ▶ **12** a serveis a d'altres col·lectius en situació d'exclusió social
- ▶ **120** a serveis de cohesió i dinamització social

Breu història de l'organització:

L'Associació Nou Horitzó va ser creada al 1978 fruit del context històric del moment, una època de reivindicacions veïnals i ciutadanes en que la democràcia restaurada feia els seus primers passos. Les demandes de drets del moment, també de la gent gran i especialment enfocades a l'augment de pensions, van portar les primeres manifestacions dels i les jubilades i finalment, a la creació de la nostra Associació. Aquesta, en un principi, es va dedicar a organitzar colònies per a la gent gran, trobades i tertúlies setmanals i la celebració de les festes tradicionals del barri.

Missió de l'entitat:

A Barcelona en concret, des del 2016 ja hi ha més persones dins d'aquesta franja d'edat que menors de 25 (Muns, 2016). Nou Horitzó treballa, amb claredat, el buit que omplen en la societat catalana del s. XXI i la necessària construcció d'una societat civil compromesa amb la solidaritat i amb la transformació de les estructures i les relacions injustes. Nou Horitzó treballa, per tant, a partir d'un procés d'anàlisi de la realitat, reflexionant sobre les necessitats d'un col·lectiu en concret i la generació d'accions i actituds crítiques que han portat a l'entitat a fer-se subjectes responsables i actives d'una gran i estimada part de la població catalana.

Qui dia neda, any empeny

Breu descripció:

La natació enforteix el sistema cardiorespiratori, aconseguint alhora una major tonificació muscular, flexibilitat i resistència a les tasques prolongades. És, doncs, un esport molt complet, ja que el moviment produït exercita les extremitats inferiors, superiors i el tronc. Per altra banda, el fet que es pugui tonificar la musculatura sense fer mal a les articulacions, augmenta la flexibilitat i per tant, disminueix les inflamacions, el que també repercuteix a una millora de la salut dels ossos.

La població meta que veurà millorada directament el seu sistema fisiològic, així com augmentades les habilitats socialitzadores, són un total de 292 adults d'entre 55 i 91 anys que formen part de l'Associació Nou Horitzó, amb la característica comuna que formen part de la població del Guinardó jubilada.

Aportació de valor:

La natació està considerada un dels esports més complets per a l'ésser humà, ja que permet exercitar tots els músculs del nostre organisme i és especialment recomanable per aquelles persones que presenten problemes a les articulacions i a la columna.

El projecte preveu també un impacte en la seguretat dels adults, augmentant així la seva autoestima. La idea és que treballin en un ambient socialitzador i això faciliti les relacions amb altres persones en un àmbit lúdic, distès i públic per a gent de totes edats, races, sexes i condicions. En definitiva, l'activitat, a més a més, fomenta i transmet des del primer moment el valor de la igualtat.

El públic objectiu inclou també totes les persones grans (majors de 65 anys), que resideixen al Districte Horta-Guinardó que són 40.352 persones. En alguns casos, fins i tot ens dirigim a tot el col·lectiu de persones grans de la ciutat.

Principals objectius assolits:

OG – Envel·liment actiu que potenciï el màxim desenvolupament de les capacitats necessàries per a que segueixin construint la seva pròpia identitat i el seu projecte de vida.

OE1 – Millora de la capacitat de reacció, adaptació i associació d'idees.

OE 2- Augment de la força muscular i de la vitalitat, disminució o manteniment de la tensió arterial i de la vulnerabilitat a les malalties.

Principals resultats - quantitatius i qualitatius - obtinguts:

RE1 – La natació com aquella activitat esportiva completa i idònia per a promocionar l'activitat física de les persones de la tercera edat.

RE2 – Augment de l'autoestima i socialització de les persones de la tercera edat.

Abast de l'experiència:

Quant a la participació de la població beneficiària en el disseny del projecte, el personal de Nou Horitzó ha promogut i assistit a diverses reunions amb els diferents agents. En aquestes, fruit del diàleg, s'han identificat les dificultats que tenen les famílies amb algun membre fruit dels problemes econòmics que ostenten tant,

les persones de la tercera edat, com els fills i filles dels mateixos. L'Associació Nou Horitzó també s'ha reunit amb els representants de l'Associació Cultural i Esportiva del Cos de Bombers de Barcelona (ACE), VISTAOPTICA i Acció Solidària i Logística (ASL) per posar en comú la problemàtica respecte aquesta etapa en concret i escoltar-ne el seu parer. Això ens ha permès saber que tots i totes som conscients de les dificultats. És aquí on entra Nou Horitzó, la qual vetlla, a nivell personal, per a evitar la seva exclusió total de la societat i en conseqüència, maximitzar el seu grau de benestar, autodeterminació, desenvolupament personal, respecte i dignitat.

Persones implicades en l'experiència:

- ▶ 4 persones treballadores
- ▶ 2 persones membres equips directius
- ▶ 70 persones sòcies
- ▶ 70 persones usuàries
- ▶ 14 persones voluntàries

Principals factors clau d'èxit:

- ▶ Actes de les reunions de coordinació i seguiment.
- ▶ Raports narratius del soci tècnic.
- ▶ Material gràfic.
- ▶ Llistats de control d'assistència a les activitats esportives.
- ▶ Fitxes de control de manteniment dels equipaments.
- ▶ Comptes d'explotació i balanç de fi d'exercici

Quant a l'avaluació, un cop finalitzat el projecte, el personal de Nou Horitzó farà un informe per tal de tenir una apreciació completa de tot el cicle del projecte i determinar si els objectius són els adequats i el seu grau de realització, l'eficiència quant al desenvolupament, l'eficàcia, la viabilitat i la sostenibilitat.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

- ▶ La dificultat amb la que s'han trobat de ser atesos en els centre municipals al·legant alts costos al necessitar una atenció diferenciada per les característiques del col·lectiu.
- ▶ Que la situació econòmica de les persones no faci possible l'abonament econòmic de la matrícula, així com dels rebuts mensuals.
- ▶ Que la situació econòmica de les persones impossibiliti el desplaçament setmanal a les instal·lacions així com la compra o fins i tot renovació del material personal necessari de cada un.

Elements innovadors que aporta l'experiència:

El projecte ha estat dissenyat des del principi juntament amb els i les beneficiàries i compta amb el recolzament manifest d'altres fundacions i associacions dedicades a l'ajuda a persones de la tercera edat. El rol femení dins del col·lectiu de persones de la tercera edat és molt rellevant, doncs les dones, de mitjana, viuen més anys que els homes i en conseqüència, l'Associació, Barcelona i en general, les dones tenen més tendència, després de la mort del seu marit, a quedar-se a cas ai per tant, a envellir d'una manera ràpida i sola.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat de l'experiència:

S'organitzaran activitats i trobades de control periòdiques per tal de fer el seguiment del bon desenvolupament de l'execució del projecte. Es farà contribuir a tots els actors implicats (població beneficiària, responsables tècnics i de formació i del personal voluntari de Nou Horitzó). Això permetrà conèixer en temps real l'avenç d'execució de les activitats i evitar eventuais contratemps.

Es preveu fer informes sobre l'evolució del projecte, que seran emesos pel personal de Nou Horitzó. Aquests es generaran a partir de les diferents reunions de seguiment que tindran els diversos actors implicats en la realització del projecte i les visites setmanals a les respectives instal·lacions municipals, que farà el personal de Nou Horitzó.

Per al seguiment del projecte es faran servir els següents indicadors:

- ▶ Reunions de coordinació i seguiment durant tota la durada del projecte.
- ▶ Visites setmanals del personal de Nou Horitzó a les instal·lacions municipals durant l'activitat esportiva.
- ▶ Visites i participació del personal de Nou Horitzó durant l'activitat esportiva, les sessions formatives i el seguiment de l'evolució de la població participant.

**ASSOCIACIÓ PER A LA INTEGRACIÓ
DE PERSONES AMB DIFICULTATS
SOCIOLABORALS ENTREM-HI**

Municipi: **Vilafranca del Penedès**
Àmbit geogràfic: **Catalunya, principalment la vegueria Penedès**
Forma jurídica: **Associació sense ànim de lucre**

- ▶ **180** persones contractades
- ▶ **120** persones contractades pertanyents a col·lectius en risc d'exclusió

Persones usuàries:

- ▶ **15** a serveis a persones dependents o amb discapacitat
- ▶ **55** a serveis a persones amb problemàtica de salut mental
- ▶ **837** a serveis a d'altres col·lectius en situació d'exclusió social

Breu història de l'organització:

ENTREM-HI es funda al 1999 amb la voluntat d'agrupar les empreses socials de Vilafranca i el propi ajuntament, com espai de promoció públic i privat de l'economia social, incorporant altres entitats al llarg del temps. A nivell de xarxa col·laborativa Entrem-hi compta amb més de 50 empreses, ajuntaments i entitats socials vinculades en els seus projectes, alhora que forma part de les Taules territorials d'inserció i salut mental del territori, la Federació d'empresaris i la Xarxa d'Economia Social i Solidària.

L'any 2015 es pacta la sortida de l'Ajuntament d'Entrem-hi per l'aposta de reforçar els espais de treball estratègic i operatiu compartit entre les seves cooperatives socials membres (Nou verd i Nou Set), en línia a la voluntat de treballar com a Grup cooperatiu.

Missió de l'entitat:

Millorar la qualitat de vida de les persones en situació de vulnerabilitat laboral del Penedès, mitjançant accions de formació, feina i acompanyament personal que els permetin desenvolupar-se personal i professionalment, en el marc de projectes i serveis comercials que gestionem. Entrem-hi vol esdevenir un motor de transformació social, promovent l'economia social i solidària al territori, en xarxa cooperativa amb altres agents socials, públics i econòmics, els principals beneficiaris/es de la nostre entitat son:

Persones en atur, en processos de inserció sociolaboral acompanyats sempre pels serveis socials i d'ocupació dels municipis en els que treballem, amb els que s'han definit conjuntament els processos de selecció i de construcció participativa dels itineraris de formació i feina de cada persona.

Junts trenquem el cercle

Breu descripció:

Junts trenquem el cercle té com a objectiu millorar l'ocupabilitat de persones amb vulnerabilitat social.

Responent a aquest objectiu general, durant el transcurs del 2017, s'han realitzat tota una bateria d'accions formatives, capacitadores i d'intermediació laboral que ha apoderat les persones que acompanyem en itineraris d'inserció davant el mercat laboral.

Al 2017 han participat del projecte 110 persones, la majoria derivades i en seguiment i itinerari d'inserció amb Nou Set i Nou Verd, s'han realitzat 239 accions que han permès una millora de l'ocupabilitat dels participants i s'han propiciat 37 insercions al mercat laboral a través d'un contracte de treball.

Al mes de març es va coordinar amb el Col·legi d'Aparelladors i Arquitectes Tècnics de l'Edificació de Barcelona (CAATEB) una sessió grupal de 2 hores on professionals del informen sobre la situació actual del sector al territori. En el sector de la construcció i degut a que tenien un grup de persones interessades en millorar l'ocupabilitat en aquest sector vam programar una sessió formativa de dues hores d'interpretació de plànols. La sessió també va estar conduïda pels professionals de la delegació del CAATEB.

També van fer Formació capacitadora de 190 hores per al correcte desenvolupament del perfil professional de cambres de pisos (professional que neteja i realitza el manteniment de les habitacions i instal·lacions dels hotels per aconseguir els nivells d'higiene i qualitat exigits i prestar un servei satisfactori als clients). En finalitzar la formació se'ls va fer entrega d'un certificat per poder acreditar la formació.

Al mes de juliol hi havia 9 persones que ja havien treballat o estaven treballant en diferents hotels o algun altre servei.

Al 2017 JTC ha atorgat 23 ajuts a la formació: Manipulació d'aliments: 13, Català: 1, Carnet carretó: 1, Carnet plataforma elevadora: 1, Permís B: 6, Formació professional: 1

Aportació de valor:

El projecte al ser transversal ha suposat enxarxar internament les àrees i equips de treball d'acompanyament sociolaboral de les dues cooperatives: Nou Set /Empresa d'inserció i Nou verd/Centre Especial de treball. Incorporant transversalitat en la governança interna de les cooperatives i del grup.

El treball compartit entre Nou Verd i Nou Set ha suposat un repte per a definir serveis i projectes que responguin a les necessitats dels dos col·lectius: persones amb discapacitat i malaltia mental de Nou verd i persones en situació o risc d'exclusió de Nou Set. generant sinergies i innovació en els serveis i reforçant les dinàmiques de treball grupal. Actualment la generació de nous serveis i productes ja es defineix conjuntament, cercant la cohesió dels dos col·lectius

El treball compartit entre Nou verd i Nou Set respon a la voluntat de generar una consciència d'entorn compartida entre les dues cooperatives i per tant avançar amb la idea de Grup.

Principals objectius assolits:

Reforçar els recursos ad hoc de millora de l'ocupabilitat de persones amb especials dificultats per accedir i sostenir un lloc de treball, des d'una visió global (no discriminatòria segons els seus handicaps), sistèmica i de màxim arrelament i vinculació a la comunitat social i empresarials del territori.

Principals resultats - quantitius i qualitius - obtinguts:

- ▶ 110 beneficiaris
- ▶ 239 Accions de millora ocupabilitat
- ▶ 37 insercions laborals
- ▶ 36 Accions d'acompanyament
- ▶ 23 formacions externes
- ▶ 36 practiques formatives no laborals
- ▶ 50 empreses i entitats socials participants

Abast de l'experiència:

El projecte té sentit des de la vinculació dels agents socials, econòmics i públics del territori que aporten recursos, coneixement i dedicacions expertes en benefici de les accions de millora de l'ocupabilitat:

- ▶ Consell comarcal de l'Alt Penedès i Ajuntaments (Vilafranca, Monjos, St. Sadurní,...)
- ▶ Federació d'Empresaris del Penedès Garraf, gremis professionals, gremis hotelers, empreses significades (La Granja, Axa, FCG,...)
- ▶ Tallers d'entrevistes amb empresaris i directius de la xarxa (speed datings), formacions expertes per professionals de l'entorn (mercat laboral, construcció, imatge personal,...), acte de reconeixement anual a les empreses i als beneficiaris, ...

La flexibilitat del projecte ha generat activitats i serveis a mida de les necessitats dels usuaris: grups d'ajuda mútua laboral, tallers de imatge personal, Videocurriculum, tallers de rol vital,...

A nivell empresarial s'han generat els Enclavaments formatius dins de les empreses.

Persones implicades en l'experiència:

- ▶ 10 persones treballadores
- ▶ 2 persones membres equips directius
- ▶ 8 persones sòcies
- ▶ 110 persones usuàries
- ▶ 3 persones voluntàries

Principals factors clau d'èxit:

La visió sistèmica dels processos d'apoderament ocupacional de les persones usuàries (respecte al cicle vital, visió integral de la persona i el seu entorn,...) i el treball col·laboratiu amb el territori, en cooperació i no competència.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

El finançament, al ser un projecte que sovint dedica recursos a despeses no elegibles en la immensa majoria de les convocatòries públiques i privades, molt ad hoc a les necessitats de les persones: curs de perruqueria personal, cangurs per assistir a formacions, practiques...

Elements innovadors que aporta l'experiència:

La visió sistèmica dels processos d'apoderament ocupacional de les persones usuàries (respecte al cicle vital, visió integral de la persona i el seu entorn,...) i el treball col·laboratiu amb el territori, en cooperació i no competència.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat de l'experiència:

El projecte neix i creix a partir de:

- ▶ La capacitat de l'entitat de generar complicitats en el seu entorn: empreses amigues, entitats col·laboradores.
- ▶ La transparència i honestetat a l'hora d'explicar el perquè del projecte i de la gestió del mateix.
- ▶ La voluntat de trencar barreres mentals i tangibles sobre els processos d'acompanyament a les persones: sense discriminar per raó d'exclusió, barrejant col·lectius, definint concrecions a mida, etc..

FEDERACIÓN ESPAÑOLA DE ENFERMEDADES RARAS

Municipi: **Barcelona**

Àmbit geogràfic: **Estat**

Forma jurídica: **Federació d'Associacions**

- ▶ **46** persones contractades
- ▶ **9** persones contractades pertanyents a col·lectiu en risc d'exclusió

Persones usuàries:

- ▶ **3** a serveis a la infància i la joventut
- ▶ **140** a serveis a persones dependents o amb discapacitat

Breu història de l'organització:

El naixement de la Federació Espanyola de Malalties Minoritàries (en endavant FEDER) es va crear dos anys posteriors a la creació d'EURORDIS. EURORDIS és l'entitat que representa a les malalties rares a Europa i va ser constituïda el 1997. Es va constituir el 17 d'abril de 1999 a la ciutat de Sevilla, FEDER, una entitat sense ànim de lucre que representava les malalties minoritàries. Catalunya ha estat present des del principi en la creació de la federació, Els primers objectius que es va plantejar la federació van ser donar visibilitat i donar a conèixer el que són les malalties poc freqüents, impulsar l'associacionisme de les diferents malalties, buscar contactes, és a dir, era palpable la necessitat que tenien les famílies per trobar persones que es trobessin en la mateixa situació que elles, i, finalment, va ser important la creació d'espais de treball conjunt amb centres d'investigació o amb responsables polítics.

Missió de l'entitat:

Avancen per aconseguir la seva missió: "Millorar la qualitat de vida de les persones amb malalties minoritàries i les seves famílies. Fem visibles les necessitats comunes, representant els seus interessos, defensant els seus drets i promovent millores concretes per aconseguir la seva plena inclusió social".

Volen que FEDER sigui reconeguda com una organització de referència de les malalties rares a Espanya, Amèrica Llatina i Europa, per la seva capacitat de representació i defensa de drets del col·lectiu, per la qualitat dels serveis i per la cohesió del seu moviment associatiu, que innova, és ètica i sostenible. I per això, es comprometen a seguir els següents valors: El valor unitari, tots en FEDER tenen veu, independentment de la freqüència de la malaltia, Equitat, lluiten per una igualtat d'oportunitats; participació, solidaritat, qualitat, sostenibilitat i la transparència, volen correspondre amb transparència i credibilitat la confiança que es diposita en la Federació.

Servei d'atenció psicològica - Programa de Suport, Autonomia i Millora de la Qualitat de Vida

Breu descripció:

A Catalunya s'estima que hi ha més de 400.000 persones afectades per una Malaltia Minoritària (MM) i pot aparèixer en qualsevol etapa de la vida. Les MM, es caracteritzen pel gran nombre i àmplia diversitat de desordres i símptomes que varien, no només de malaltia a malaltia, sinó també dins de la mateixa. Afecten als pacients en les seves capacitats físiques, habilitats mentals i en les seves qualitats sensorials i de comportament. La majoria d'aquestes patologies es manifesten a edats primerenques, són malalties cròniques, degeneratives, incapacitants, greus, i discapacitants.

Les persones amb una Malaltia Poc Freqüents (MPF) passen per moments de desorientació, desconcert, desesperança, profunds sentiments de soledat i gran aïllament produït per una problemàtica comuna, entre ells trobem el desconeixement de l'origen de la malaltia, desconcert i desorientació en el moment del diagnòstic, rebuig social, pèrdua de l'autoestima, sentit de ser ÚNIC estar AÏLLAT i desinformació sobre cures i ajudes tècniques que puguin facilitar la seva vida.

Tot l'anterior es tradueix en un impacte negatiu sobre les persones afectades i les seves famílies i suposen per a les persones amb una MM i les seves famílies, grans desafiaments mentals i emocionals, convertint tot l'esmentat en grans fonts d'estrès tant per a ells com per a les famílies.

L'objectiu general d'aquest projecte és fomentar la normalització bio-psico-social i la inclusió de les persones amb Malalties Minoritàries i les seves famílies, per tal de millorar les seves condicions d'autonomia personal i de salut general.

Amb el projecte, realitzen una intervenció grupal, creant espais destinats a fomentar, donar ajuda i facilitar que persones amb la mateixa patologia o grup de patologies afins, puguin posar-se en contacte i intercanviar experiències. Aquests són: tallers de Suport Psicològic i grups d'ajuda mútua.

Aportació de valor:

Units el moviment associatiu lluita perquè es garanteixi en condicions d'equitat, la plena inclusió social, sanitària, educativa i laboral de les persones afectades. Ajuden a que aquestes famílies puguin recobrar l'esperança i ho fan impulsant serveis d'atenció directa que incideixen en les seves necessitats i contribueixen a millorar la seva qualitat de vida. Dins dels Serveis d'Atenció Directa es troba el Servei d'Atenció Psicològica, que és sobre el qual pivotarà aquest projecte.

El paper del Tècnic d'Atenció Psicològica és orientar aquestes persones perquè puguin triar l'eina més positiva per afrontar la situació, ja que enfrontar-se a aquest tipus de malalties cròniques, requereix del pacient o la família un seguit d'estratègies per abordar-les. I malgrat els suports externs, la persona que conviu amb una MM, ha de desenvolupar estratègies internes per afrontar els reptes que comporta la malaltia. Serem un recurs per mantenir l'esperança i un suport.

Principals objectius assolits:

- ▶ Atendre les necessitats psicològiques de les persones amb MM i les seves famílies.
- ▶ Promocionar la salut de les persones amb persones amb MM.
- ▶ Proporcionar espais d'intercanvi d'experiències a les persones amb MPF i als seus familiars.
- ▶ Promocionar la millora de la qualitat de vida psicossocial global de les persones amb discapacitat.
- ▶ Dotar d'eines comunicatives per les millorés interpersonal dels participants en l'àmbit socio sanitari.
- ▶ Afavorir el canvi d'actituds que permeti portar un tipus de vida més positiu i generar els recursos necessaris per a l'autogestió del grup.

Principals resultats - quantitativs i qualitativs - obtinguts:

Gràcies al projecte SERVEI D'ATENCIÓ PSICOLÒGICA – Programa de Suport, Autonomia i Millora de la Qualitat de Vida, s'han beneficiat un total de 143 persones.

Amb les diferents activitats proposades han contribuït a millorar la qualitat de vida de les persones. L'abordatge integral ha servit per fomentar un enfocament de salut positiu que compregui la redefinició personal i familiar del propi projecte vital que es veia alterat amb la presència de la malaltia, entre això:

- ▶ Mitigar l'impacte psicològic que suposa rebre el diagnòstic d'una malaltia poc freqüent.
- ▶ Facilitar el procés d'acceptació i afrontament de la malaltia.
- ▶ Afrontar les diferents etapes de la mateixa.

Abast de l'experiència:

El projecte ha respost a les necessitats de partida detectades, enfocant aquest projecte a la promoció de la millora de la qualitat de vida de les persones, la seva autonomia personal, les seves habilitats socials

Amb aquest projecte s'observa un increment en les necessitats d'afrontament i orientació en les persones que pateixen MM. És important, i ho han detectat en la realització dels diferents tallers, Grups d'Ajuda Mútua la necessitat creixent de treballar a nivell grupal, no només perquè augmentem el nombre de persones a qui poden arribar sinó pel valor que adquireix per a ells l'intercanvi de coneixements i experiències amb iguals, oferint l'oportunitat de normalitzar els seus pensaments i preocupacions en comprovar que són comuns en altres persones que estan vivint situacions semblants a les seves. el que constitueix una xarxa de suport fonamental per a la millora de la seva qualitat de vida.

Persones implicades en l'experiència:

- ▶ 2 persones treballadores
- ▶ 5 persones voluntàries

Principals factors clau d'èxit:

S'han detectat una sèrie de beneficis per a les persones:

- ▶ Fomenten directament la salut i la reducció del malestar psicològic.
- ▶ Permeten fer una millor valoració de la situació per la qual està passant ja que s'ofereix:
 - Recursos d'afrontament i de disminució d'emocions negatives.
 - Major sensació de control.
 - Augment de l'autoestima i de l'estat d'ànim positiu.
 - Es pot obtenir una visió diferent de si mateix i com un maneja la situació a partir, no només del terapeuta sinó també dels altres membres del grup.
 - Comunicar al grup dels problemes, preocupacions, necessitats, malestar psicològic davant la situació per la qual estan passant de forma individual.
 - Aprendre els uns dels altres, en veure com les altres persones manifesten els seus problemes i escolten d'elles consells i suggeriments.
 - La pertinença a aquests grups proporciona noves relacions socials.

La valoració de les persones que han participat durant l'annualitat de 2017 i han respost l'enquesta de satisfacció, el 80% indica que aquesta activitat és molt bona o excel·lent i el 100% de les persones que han participat en aquesta enquesta indica que recomanaria el servei.

Des de FEDER valoren aquestes accions, i per l'exposat, es determina haver respost a les necessitats de partida detectades en el projecte.

És important continuar amb aquest projecte, per fer arribar aquests beneficis en altres persones afectades per una malaltia Minoritària, així com per als seus familiars.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

La pròpia idiosincràsia del col·lectiu fa molt complex ajustar la resposta a la demanda. Cada cas és únic, cada any sorgeixen malalties diferents amb l'avanç de la ciència que permet diagnosticar.

D'altra banda, veuen important la unió i la trobada entre persones afectades i les seves famílies, per trobar aquest lloc en on les persones es puguin sentir compresos per altres que estan travessant o han viscut la seva situació. Insten a que quan arriba una persona, pugui localitzar a una altra, animant sempre a que la trobada pot ser positiu i beneficiós, tant a nivell social com psicològic.

Per finalitzar, una altra de les dificultats amb què es troben les famílies és el desconeixement i la desinformació, per part dels diferents professionals, independentment del seu àmbit, així com la incomprensió social, ja que moltes d'aquestes malalties són "invisibles". Des FEDER promouen diferents accions formatives que van dirigides tant a les persones afectades per una malaltia minoritària, així com als diferents professionals sociosanitaris i la societat en general. Creuen que és important que les dues parts estableixin una relació de col·laboració, ja que molts pacients, després d'aquest apoderament, esdevenen agents actius per obligació; i veuen important que els professionals i la societat coneguin la realitat, els sentiments i emocions pels quals passen aquestes famílies.

Elements innovadors que aporta l'experiència:

La idiosincràsia del col·lectiu i els recursos disponibles posicionen la teràpia en línia com una important via d'atenció.

La plataforma webex permet la deslocalització per als Tallers i GAM'S en línia amb totes les eines integrades, ens permet optimitzar el servei que oferim a les persones afectades per una malaltia minoritària i les seves famílies ja que gràcies a aquesta eina vencem les barreres espai- temporals i aporta avantatges addicionals com el fàcil accés o estalvis indirectes.

FEDER compta amb una estructura interna liderada per professionals amb àmplia experiència en el col·lectiu, la qual permet avançar en l'anàlisi, detecció i millores de les necessitats de les persones amb EPF, els seus familiars i cuidadors.

Pacients apoderats són pacients que prenen decisions responsables i aquest projecte permet donar poder a pacients en la presa de decisions en processos vinculats a la seva situació psicosocial. Treballen amb un enfocament integral centrat en la persona, des de l'any 2003 amb una trajectòria de 15 anys treballem amb els Grups d'Ajuda Mútua que hem constatat que suposen els següents beneficis per als participants:

- ▶ Els membres del grup aprenen que no estar sols i, que hi ha altres persones que estan passant o han passat per la mateixa situació que ells, el que és útil per identificar símptomes i actuar amb rapidesa davant de qualsevol desajust.
- ▶ Es pot obtenir una visió diferent de si mateix i com un/a fa servir la situació a partir, no només del terapeuta sinó també dels altres membres del grup.
- ▶ S'aprèn uns dels altres, en veure com les altres persones manifesten els seus problemes i escolten d'elles consells i suggeriments.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat de l'experiència:

A través dels tallers vivencials i els grups d'ajuda mútua, han contribuït a treballar l'autonomia personal, les habilitats socials per a potenciar la comunicació, han trencat amb l'aïllament social, afavorint el coneixement d'altres persones que estan passant per la mateixa situació, enfortir les relacions interpersonals i intrapersonals.

Per treballar això, ho fan a través de diferents dinàmiques i preguntes retòriques per fomentar l'intercanvi d'estratègies, recursos i expressions emocionals.

El servei compta amb documents i suports documentals que permeten dur a terme el seu desenvolupament, sent els principals:

- ▶ Protocol d'Atenció del Servei, d'Informes i de maneig de base de dades.
- ▶ Fitxa de recollida de consultes.
- ▶ Suport de derivació de casos.
- ▶ Procés de derivació a altres serveis.
- ▶ Fórmules per mesurar la satisfacció d'Usuari
- ▶ Protocol d'identificació de necessitats

Facilitat d'extensió del projecte: de la mateixa manera que va passar al principi, des de FEDER aviat van aprendre del que s'estava fent a Europa de la mà de Eurordis, així com les associacions que van fundar la federació i que tenien més experiència que les altres associacions que estaven començant a caminar, van ensenyar a aquestes últimes la seva manera de treballar i procedir. Després de 18 anys, han volgut fer el mateix que va passar quan la federació va començar a caminar i des FEDER han traslladat la seva forma de treballar a altres entitats, com ha estat la creació de l'Aliança Iberoamericana de Malalties Rares (ALIBER).

FUNDACIÓ PRIVADA ATENDIS

Municipi: **Sabadell**

Àmbit geogràfic: **Comarcal**

Forma jurídica: **Fundació**

- ▶ **190** persones contractades
- ▶ **6** persones contractades pertanyents a col·lectius en risc d'exclusió

Persones usuàries:

- ▶ **181** a serveis a persones dependents o amb discapacitat

Breu història de l'organització:

La Fundació Privada Atendis és una entitat sense ànim de lucre que desenvolupa la seva acció al servei de les persones amb discapacitat intel·lectual i a les seves famílies, i dins l'àmbit territorial de la Comarca del Vallès Occidental.

L'entitat que neix l'any 1963 és una de les pioneres en la creació de serveis per aquest col·lectiu a la comarca, que va sorgir per donar resposta a les necessitats d'atenció, assistència i promoció personal, familiar, social i laboral de les persones amb discapacitat intel·lectual. Més de 160 socis nominatius que tenen dret i vot, més de 500 col·laboradors i 45 voluntaris donen suport a les activitats i projectes que du a terme la Fundació.

L'entitat treballa dia rere dia per millorar la qualitat de vida de les persones amb discapacitat intel·lectual, raó prioritària de l'entitat.

Missió de l'entitat:

La Fundació Privada Atendis, com a entitat social sense ànim de lucre, té la missió d'oferir serveis orientats a donar resposta a les necessitats d'atenció, assistència i promoció personal, familiar i social de les persones amb discapacitat intel·lectual en edat adulta.

Mou-te amb sentit - Jardí sensorial per a persones amb discapacitat intel·lectual

Breu descripció:

El pati sensoriomotriu i esportiu consisteix en un espai amb doble funció o finalitat:

- ▶ Esportiva:
 - Petita pista de basquet amb una cistella baixa i una altra més alta, adaptant també els senyals del terra a les dimensions de l'espai i les necessitats dels usuaris. Així, faran servir colors identificatius per a facilitar el posicionament dels jugador.
 - Terreny de terra reservat per fer accions esportives relacionades amb el futbol, bitlles, petanca, etc. Exercicis afavoridors de les condicions físiques: millorar la resistència i el to muscular, augmentar l'elasticitat, la força, la coordinació i l'agilitat, sensació de benestar...millorar la capacitat toràcica, pulmonar, cardíaca, de la tensió de la columna, de la circulació sanguínia, en general i sobretot, de les cames...
- ▶ Sensoriomotriu:
 - Circuit d'exercicis suaus on es treballen totes les parts del cos i on es poden realitzar moviments quotidians: pujar i baixar escales i rampes, salvar obstacles (esglaons, clots...), entrar i sortir d'un espai petit, seure i aixecar-se, millorar la facilitat per aixecar-se i asseure's en una cadira, agafar coses de prestatges, penjar la roba, ajupir-se, portar un objecte, caminar amb més autonomia i seguretat, evitar caigudes de repetició...
 - El material es troba distribuït i disposat de manera que l'usuari es trobi amb ell i li provoqui certes accions, que tindran com a efecte un canvi en l'entorn.

Les diferents activitats es realitzen sempre en situació de grup, afavorint així la socialització i la motivació de la persona, promovent moviments i exercicis físics de major o menor intensitat.

Aportació de valor:

La intenció és arribar a 136 usuaris i usuaris dels centres Bauma, Aplec i Casal Can Rull, de manera que es preveu un nombre de beneficiaris directes de 136.

Al seu torn, es comptabilitzen un total de 225 beneficiaris indirectes on s'inclouen familiars dels usuaris que veuran millorades les habilitats entre els seus familiars i els professionals que els atenen habitualment.

Pel que fa a criteris qualitius s'utilitzaran indicadors específics relacionats amb:

- ▶ Millora del comportament
- ▶ Avaluació de les habilitats socials abans i després
- ▶ Coneixement d'espais, tantes, sons, recorreguts, colors, olors, etc.
- ▶ Avaluació d'adaptació al medi extern
- ▶ Avaluació d'habilitats esportives i lúdiques del circuit
- ▶ Tots els indicadors es valoraran en base al temps transcorregut: una primera avaluació

Principals objectius assolits:

Objectiu general del projecte: Generació d'un espai on els usuaris del servei puguin realitzar jocs interactius amb orientació lúdica, esportiva i d'aprenentatges específics.

Segons l'eix d'intervenció les activitats seran més o menys dirigides, proposades, dinamitzades, amb intensitats de suport diferents per part dels ATEs.

Principals resultats - quantitatius i qualitatius - obtinguts:

Resultat 1: Estimular i posar en pràctica habilitats motrius, sensorials i socials: compartir el joc, esperar el torn, formar part d'un grup... Posar en pràctica habilitats socials de cooperació i de sana competició.

Resultat 2: Estimular els sentits exteroceptius (vista, oïda, tacte, olfacte), interoceptius (cansament, so i cinestèsics). Sons, colors, olors i vibracions.

Resultat 3: Provocar la resposta de l'usuari creant situacions perquè es trobi amb el material i l'hagi de manipular. Exercitar la motricitat fina, experimentar amb l'objecte, descobrir efectes causats per una manipulació específica de l'objecte, investigar diferents esquemes d'acció (prémer, obrir, tancar, agafar, tocar...).

Resultat 4: Proporcionar oportunitats espacials on organitzar els diferents moviments corporals i de desplaçament, i jugar i divertir-se.

Resultat 5: Oferir situacions de descoberta de l'entorn i afrontament a experiències cognitives amb orientació lúdica, a través de jocs interactius que necessitin solució de problemes, capacitat d'autoregulació i autocontrol.

Abast de l'experiència:

El pati sensoriomotriu i esportiu ha estat constituït per diferents mòduls d'activitat que formen un circuit establert que permet treballar les facultats físiques i sensorials. Així, s'ha dissenyat un pati sensorial adaptat a les necessitats de la diversitat de persones ateses de l'entitat.

Així doncs, a banda de ser un espai del que se'n beneficien persones usuàries de l'entitat, també s'ha promogut la interacció amb altres establiments públics (escoles) i alumnes d'algunes d'elles han pogut intercanviar experiències utilitzant l'espai.

Persones implicades en l'experiència:

- ▶ 70 persones treballadores
- ▶ 4 persones membres equips directius
- ▶ 96 persones usuàries
- ▶ 2 persones voluntàries

Principals factors clau d'èxit:

- ▶ Activitat innovadora
- ▶ Accés a diferents tipologies de persones ateses
- ▶ Gestió amb l'equip psicopedagògic
- ▶ Creació de l'espai gràcies a persones voluntàries
- ▶ Generació de nous recursos, habilitats i capacitats

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

Les principals dificultats han estat de caire econòmic, ja que tot hi comptar amb molt material reciclat i presència molt activa de persones voluntàries, la creació de l'espai, adequació i adquisició del material ha resultat complicada. La seva implementació també ha sigut un repte que s'ha anat superant amb el temps.

Elements innovadors que aporta l'experiència:

- ▶ Proporcionar oportunitats espacials on organitzar els diferents moviments corporals i de desplaçament.
- ▶ Oferir situacions de descoberta de l'entorn i afrontament a experiències cognitives amb orientació lúdica, a través de jocs interactius que necessitin solució de problemes, capacitat d'autoregulació i autocontrol.
- ▶ Provocar la resposta de l'usuari creant situacions perquè es trobi amb el material i l'hagi de manipular. Exercitar la motricitat fina, experimentar amb l'objecte, descobrir efectes causats per una manipulació específica de l'objecte, investigar diferents esquemes d'acció (prémer, obrir, tancar, agafar, tocar...).
- ▶ Jugar i divertir-se.
- ▶ Estimular i posar en pràctica habilitats motrius, sensorials i socials: compartir el joc, esperar el torn, formar part d'un grup... Posar en pràctica habilitats socials de cooperació i de sana competició.
- ▶ Estimular els sentits exteroceptius (vista, oïda, tacte, olfacte), interoceptius (cansament, so i cinestèsics). Sons, colors, olors i vibracions.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat de l'experiència:

Espai replicable en exteriors d'escoles, establiments públics, places i altres espais que es vulguin aprofitar per tal de fomentar les sensacions entre diversos públics: gent jove, gent gran, gent dependent, gent amb altres problemes. De fàcil transferència en relació a les activitats que s'hi duen a terme i també pel que fa a la seva construcció i adequació.

Fundació
**Esclerosi
Múltiple**

**FUNDACIÓ PRIVADA PER LA
LLUITA CONTRA L'ESCLEROSI
MÚLTIPLE**

Municipi: **Barcelona**

Àmbit geogràfic: **Catalunya**

Forma jurídica: **Fundació**

▶ **67** persones contractades

Persones usuàries:

▶ **1.100** a serveis a persones dependents o amb discapacitat

Breu història de l'organització:

La Fundació Esclerosi Múltiple www.fem.es és una entitat privada sense afany de lucre nascuda a Barcelona l'any 1989 amb l'objectiu de millorar la qualitat de vida de les persones amb esclerosi múltiple. A Catalunya, hi ha 7.000 persones que pateixen aquesta malaltia.

La missió de la Fundació Esclerosi Múltiple (FEM) és millorar la qualitat de vida de les persones afectades per la malaltia i destinar recursos a la recerca. La FEM compleix la seva missió des de diversos àmbits: informació, atenció al pacient, serveis de neurorehabilitació i formació i inserció laboral. En l'àmbit laboral, la Fundació ha impulsat un Centre Especial de Treball (FEM-CET).

Per donar a conèixer la malaltia, per captar fons i per sensibilitzar la societat, la Fundació du a terme campanyes al llarg de l'any, com el Mulla't.

La FEM manté una aliança estratègica amb el Centre d'Esclerosi Múltiple de Catalunya (CEM-Cat), pol d'excel·lència internacional en la recerca a l'entorn de la malaltia. Des del CEM-Cat, situat al recinte de l'Hospital Universitari de la Vall d'Hebron, es treballa per una investigació centrada en les malalties neuroimmunològiques i en la millora assistencial. El Patronat de la FEM és el seu òrgan rector i està format per un conjunt de persones compromeses amb la lluita contra l'EM i les seves conseqüències.

Missió de l'entitat:

Millorar la qualitat de vida de les persones afectades per esclerosi múltiple i les seves famílies i destinar recursos a la investigació

La gestió de cas social en persones amb esclerosi múltiple: Servei d'atenció psicosocial integral

Breu descripció:

El servei integral d'atenció psicosocial per a persones amb Esclerosi Múltiple està format per un treballador social i un psicòleg que ofereixen atenció individualitzada a aquelles persones afectades d'EM i/o llurs familiars, amb el principal objectiu d'oferir acompanyament personalitzat permanent a cada usuari/ària.

El servei s'organitza al voltant de la figura del gestor de cas (treballador social), que conjuntament amb l'usuari/ària establirà un Pla Individualitzat d'atenció integral. Aquest model proposa realitzar una revisió i supervisió contínua del cas de l'usuari mitjançant les següents activitats:

1. Acol·lida: valoració i detecció integral de les necessitats i riscos, valoració conjunta del treballador social i el psicòleg mitjançant una entrevista semiestructurada i detecció de les demandes explícites i implícites.
2. Establir objectius d'intervenció social (socials, recursos, atenció psicològica, orientació laboral i/o assessorament legal de manera consensuada amb l'usuari.
3. Intervenció:
 - 3.1) Acompanyament a la persona/família, coordinació dels agents i professionals implicats al llarg de l'itinerari del treballador social que actuen com a gestor de cas
 - 3.2) Suport psicològic individualitzat. El psicòleg ajuda a les persones amb esclerosi múltiple i als seus familiars mitjançant un programa individualitzat d'afrontament.
 - 3.3) Grups de suport. D'altra banda s'ofereix anualment un grup de suport per joves (18-35 anys) amb esclerosi múltiple i un grup de suport per d'adults (a partir de 35 anys) amb esclerosi múltiple.
4. Revaloració d'objectius i revisió de les necessitats, o seguiment telefònic per part del gestor de cas.
5. Valoració per part de l'usuari. L'usuari avalua, mitjançant un enquesta de satisfacció, la intervenció.

Aportació de valor:

La FEM com a entitat social del Tercer Sector de Catalunya, treballa per la millora de la qualitat de vida de les persones amb esclerosi múltiple i dels seus familiars mitjançant diferents projectes i Centres de Neurorehabilitació que potencien l'apoderament i la personalització dels tractaments.

L'atenció centrada en la persona és un pilar fonamental per l'entitat i pel projecte "La gestió de cas social en persones amb esclerosi múltiple: Servei d'atenció psicosocial integral" donat que l'objectiu central és l'apoderament i l'autocura de la persona amb esclerosi múltiple, possibilitant així, que l'usuari decideixi (juntament amb el professional) el seu pla d'intervenció individualitzat per tal de prevenir futures complicacions o impactes de la malaltia.

A més, la figura del gestor de cas permet una comunicació periòdica amb l'afectat i, per tant, poder resoldre les pors i els dubtes que sorgeixen en cada etapa de la malaltia.

Principals objectius assolits:

- ▶ Oferir suport psicosocial a les persones afectades d'esclerosi múltiple i llurs familiars.
- ▶ Establir un servei d'assessorament i d'informació a persones afectades d'esclerosi múltiple i llurs famílies, des del diagnòstic de la malaltia fins a les etapes més avançades de la malaltia.

Principals resultats - quantitatius i qualitatius - obtinguts:

Les enquestes mostren que més del 96% dels usuaris enquestats consideren l'actitud dels professionals acollidora i competent, que els hi van transmetre la informació de manera entenedora. El 97% dels usuaris considera que els professionals van saber donar-li pautes d'acció destinades a resoldre les seves necessitats.

Respecte al procés de derivació a altres serveis, el 97% dels usuaris consideren que han rebut el suport i seguiment adequat. Finalment més del 88% dels enquestats consideren que el servei l'han ajudat a fer front de una forma eficaç als seus problemes.

En deteniment al servei de psicologia individual, un 100% dels usuaris enquestats manifesten sentir-se satisfets en relació al tractament i l'ajuda rebuda per part de la psicòloga del centre.

Respecte el grup de suport per joves també s'han registrat les enquestes de satisfacció per tal de valorar el servei. Un 90% dels joves creuen que el fet de participar en el punt de trobada els ha generat algun canvi positiu; destacant-ne que: han compartit experiències entre persones en les mateixes condicions, han pogut reflexionar sobre la situació, han intercanviat diferents punts de vista, han après a relativitzar les emocions i han trobat noves perspectives per afrontar la malaltia.

En resum, la valoració qualitativa és força positiva donat que un alt percentatge dels usuaris expressen un alt grau de satisfacció amb el servei, pel que es considera que qualitativament el projecte s'ha desenvolupat correctament.

Abast de l'experiència:

El propi servei d'atenció psicosocial ha tingut certes ampliacions al llarg d'aquests 5 anys de trajectòria. Es va iniciar a partir de la demanda de les persones afectades d'esclerosi múltiple, les quals veien que les seves necessitats, la seva informació i l'assessorament no eren coberts i es sentien desprotegits i desorientats vers la malaltia i els recursos disponibles. L'any 2013 es va iniciar el servei d'atenció psicosocial com un programa personalitzat i individualitzat que permetia l'apoderament dels usuaris, des del diagnòstic de la malaltia fins a les etapes finals. Es va crear la figura del gestor de cas, la qual s'ocupa d'orientar als usuaris cap les cures professionals en les fases més avançades de la malaltia, on les atencions que requereixen alguns usuaris i les seves famílies són d'alta complexitat. Aquest model ha permès a l'entitat donar resposta a la complexitat de les demandes de les persones amb EM.

Persones implicades en l'experiència:

- ▶ 67 persones treballadores
- ▶ 435 persones usuàries

Principals factors clau d'èxit:

El servei d'Atenció Psicosocial proporciona el foment de l'autonomia personal i el suport social mitjançant l'establiment de plans d'acció individualitzats, cobrint les necessitats sanitàries i socials i responsabilitzant als usuaris que participin en l'elecció de la seva intervenció, alhora que puguin compartir experiències entre ells, possibilitant així, l'establiment d'una xarxa social.

Respecte l'atenció i intervenció cap als cuidadors, el projecte permet proporcionar-los eines per mitigar l'impacte de la malaltia i millorar la seva qualitat de vida, ja sigui mitjançant la formació, orientació i/o suport psicosocial. Alhora, la FEM compta amb una borsa de voluntariat per oferir als cuidadors "respirs" puntuals per dedicar temps a ells mateixos i/o a gestions diverses.

Des de 2013 el servei ha tingut un gran impacte en el col·lectiu i ha repercutit positivament en la millora de la qualitat de vida, ja que tal i com mostren els resultats qualitius i quantitatius les 435 persones beneficiàries han experimentat una millora en el seu estat físic, psíquic i/o social.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

L'any 2013 quan es va posar en marxa el servei d'atenció psicosocial, la FEM tenia, a més d'oferir un assessorament i un apoderament als usuaris, un repte important i era que el nou servei pogués ser sostenible any rere any. És a dir, no es volia que fos una acció puntual en el temps sinó que esdevingués un projecte de suport i d'impacte amb replicabilitat en l'any següent. Tots els esforços i resultats positius han permès que l'entitat hagi pogut garantir una continuïtat en el temps gràcies, sobretot, al suport que rebem anualment de les Administracions Públiques: Ajuntament de Barcelona, Diputació de Barcelona i Departament de Salut. Tots ells han permès i permeten que es garanteixi aquesta atenció personalitzada. A més, any rere any s'han anat creant nous programes que han enfortit l'atenció psicosocial que s'ofereix als usuaris.

Dels programes integrats al servei cal destacar que s'han potenciat grups de joves, grup de persones adultes, curs de cuidadors i suport psicològic a cuidadors/familiars, els quals garanteixen una cobertura integral de totes les necessitats dels afectats i/o cuidadors de persones amb esclerosi múltiple.

Elements innovadors que aporta l'experiència:

Per potenciar l'autonomia i l'apoderament i seguint el model Kaiser, els professionals (treballador social i psicòleg) actuen com a suport en l'autogestió i agents de prevenció en les fases inicials i moderades (on es possible responsabilitzar l'usuari de la seva autocura). En cada nivell és molt important identificar capacitats i preferències per tal que la persona prevalgui per sobre de la figura del pacient acomplint amb els principis ètics d'autonomia i d'autogovern i fent-lo partícip del seu Pla Individual d'atenció integral.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat de l'experiència:

El servei ha tingut un gran impacte en el col·lectiu ja que tal i com mostren els resultats qualitius i quantitius les persones beneficiàries han experimentat una millora en el seu estat físic, psíquic i / o social.

El seguiment social que realitza el treballador social permet anticipar i minimitzar situacions de risc psicosocial, així com complicacions sanitàries derivades de la pròpia malaltia, el que seu torn, recau potencialment els costos d'atenció en el futur, tant per a l'usuari com per als organismes que li presten els serveis.

Aquesta metodologia pot ser replicada en l'atenció a col·lectius amb malalties cròniques i degeneratives que precisen d'una atenció social i psicològica continuada. L'èxit de la iniciativa és que respon a una necessitat real i present en el col·lectiu, la qual es valida prèviament.

**FUNDACIO QUATRE VENTS,
FUNDACIO PRIVADA**

Municipi: **Barcelona**

Àmbit geogràfic: **Catalunya**

Forma jurídica: **Fundació**

▶ **17** persones contractades

Persones usuàries:

- ▶ **273** a serveis a la infància i la joventut
- ▶ **264** a serveis a altres col·lectius en risc d'exclusió social

Breu història de l'organització:

- ▶ 1987 neix el Servei d'atenció d'infants i Famílies Quatre Vents SAIF, sota la cobertura legal de la Fundació Sant Pere Claver, per donar resposta a la insuficient i precària situació dels fills/es de les dones que exercien la prostitució al Raval, en horari de tarda-nit amb un espai d'intervenció social basat en l'atenció socioeducativa dels infants.
- ▶ 1990 l'Ajuntament de Barcelona cedeix el local del c. Sant Pau, 52, això suposà una ampliació i consolidació del SAIF. S' amplia l'horari a 24 h. de dilluns a dissabte.
- ▶ 1992-2002 Nous projectes: primer Pis d' Acol·lida per a dones amb fills sense recursos econòmics i sense habitatge. Espai Materno Infantil, per dones i els seus fill/es i s'obre el Menjador Quatre Vents, per infants que no estan al centre i que els seus pares no poden accedir a l'alimentació que necessiten.
- ▶ 2003. l'entitat es constitueix en Fundació Quatre Vents, s'inicia el SAIF al carrer Om, 3, local cedit per l'Ajuntament.
- ▶ 2004. s'obre el Servei d'Atenció per a la Integració Social Progressiva de la Família en situació d'exclusió social NOU HORIZÓ, per a dones i fills/es sense recursos i/o amb mancances econòmiques.

Missió de l'entitat:

QUÈ VOLEM: Acompanyar les famílies i ajudar els infants en risc d'exclusió social, per aconseguir que puguin arribar a viure d'una forma digna i autònoma, comptant amb les seves capacitats, possibilitats i respectant el seu procés. Donar a conèixer a la societat la situació en que es troben els infants, les famílies i la dona. La denuncia de situacions d'injustícia i fer propostes que per millorar i/o eradicar les causes que generen la pobresa i l'exclusió social.

COM HO VOLEM: La fundació vol:

- ▶ Aconseguir una millora del treball diari basat en el coneixement, la personalització i la proximitat amb la persona i la coordinació.
- ▶ Ser un referent en favor dels infants, la família i la dona.
- ▶ Influir en la societat per aconseguir una millora social, primer i una transformació després mitjançant el compromís personal i comunitari.

VALORS: l'atenció, acceptació, respecte, personalització, diversitat, autonomia, voluntarietat, apoderar la dona.

Servei d'atenció d'infants i famílies quatre vents (SAIF)

Breu descripció:

Es un projecte especialment socioeducatiu de prevenció i d'atenció directa i global a infants i famílies en situació de risc d'exclusió social i/o pobresa. Únic a la ciutat de Barcelona OBERT les 24 hores de dilluns a dissabte, incloses vacances escolars, per oferir un horari en funció de les necessitats familiars.

Pretén detectar i donar resposta a les carències de la petita infància i disminuir les situacions de risc d'exclusió social incidint en la millora de la situació familiar, en coordinació amb els Serveis i Entitats Socials derivants, mitjançant un suport personal i/o social a les famílies, reforçant les seves capacitats i afavorint la seva participació per consolidar un procés d'inclusió laboral i social.

També configura un espai d'intervenció social basat en l'atenció socioeducativa dels infants, de 3 mesos a 5 anys, en una situació de risc social. Els infants estan distribuïts en grups per edats amb una programació adequada amb activitats per educar i treballar aspectes d'aprenentatge, d'adaptació, afectius, didàctics, intel·lectuals, socials i activitats festives locals.

Ofereix a les famílies un contacte personalitzat basat en entrevistes individuals i grupals i la participació en tallers de motivació, intercanvi d'experiències, creació de xarxes socials i de capacitat de competències parentals i suport a la criança i educació dels fills.

Objectius principals del projecte:

- ▶ Infants: cobertura de les necessitats bàsiques, millorar la qualitat de vida i el desenvolupament d'aprenentatges bàsics per la integració escolar.
- ▶ Família: potenciar habilitats parentals, possibilitar l'accés al món laboral i/o formatiu, conciliar vida familiar i laboral, donar resposta a necessitats bàsiques d'alimentació, higiene..., mitjançant beques i xecs Quatre Vents.

Aportació de valor:

La Fundació considera necessària la transformació social i la millora del context en el qual creixen i es desenvolupen les persones. A través del SAIF pretén obtenir una millora en infants i famílies a la Ciutat. Amb activitats socioeducatives i lúdiques, el servei de 24 hores d'atenció als infants, facilita als pares i mares l'accés al mercat laboral, conciliar la vida familiar i laboral i conservar la feina.

Les necessitats familiars plantegen crear nous serveis: Xecs Quatre Vents, de productes d'higiene, aliments frescos, carn, peix, fruita i verdura, roba i sabates pels infants.

Degut a les necessitats de suport en la criança dels infants, estan iniciant un servei a les llars de les famílies per ampliar el suport en la pròpia llar. Amb aquest nou servei, pretenen contribuir a incrementar el capital social de les famílies, el conjunt d'habilitats i capacitats parentals positives que engloben aspectes com l'estructura dels vincles familiars i amb l'entorn.

Principals objectius assolits:

Amb els infants:

- ▶ Millorar la qualitat de vida de l'infant cobrint les necessitats.
- ▶ Prevenir possibles carències: afectives, d'alimentació, de son, d'higiene, ordre, sanitat, relacionals, lúdiques...
- ▶ Afavorir en l'infant el desenvolupament de les seves capacitats de coneixement i d'interpretació d'ell mateix i de l'entorn.
- ▶ Assolir els aprenentatges bàsics que li permetin una bona integració a l'escola i en la societat, mitjançant un clima de tranquil·litat i seguretat.
- ▶ Potenciar el procés d'autonomia i socialització de l'infant perquè sigui capaç de viure unes relacions estables i afectives amb si mateix i amb els altres.

Amb la família:

- ▶ Millorar la qualitat de vida de les famílies cobrint necessitats bàsiques.
- ▶ Oferir un horari flexible per poder conciliar la vida familiar i laboral.
- ▶ Ajudar a les dones a superar les mancances en la relació, educació i cura dels seus fills, mitjançant la formació en normes bàsiques d'educació sanitària, primers auxilis, nocions de puericultura, d'alimentació, higiene, sanitat, etapes evolutives del nen/es, i potenciar els recursos personals.

Principals resultats - quantitius i qualitius - obtinguts:

Qualitius.

- ▶ Millora del desenvolupament dels infants, suplint carències: afectives, d'alimentació, de son, d'higiene, ordre, sanitat, relacionals, lúdiques...
- ▶ Assolir aprenentatges bàsics que li permeten una bona integració, primer a l'escola i després en la societat, mitjançant un clima de tranquil·litat i seguretat.
- ▶ Millora del coneixement etapes evolutives dels infants, les seves necessitats i la relació materno filial.

Quantitius.

- ▶ Millora de la seva qualitat de vida.
- ▶ 100%. Millora dels hàbits bàsics.
- ▶ 85,7%. Millora de la cobertura de les necessitats bàsiques.
- ▶ 85,7%. Desenvolupament adequat edat
- ▶ 85,7%. Identificar les funcions del cos i de la cara.
- ▶ 43,8 %. Millora de la seva capacitat de relaxació.
- ▶ 78,5 %. Millora de la seva autonomia.
- ▶ 85,7% Millora del desenvolupament de les seves capacitats afectives.
- ▶ 78,5 % Millora de la comunicació oral.
- ▶ 57,1 % Família Possibilitar d'accés al món laboral.
- ▶ 100%. Conciliació de la vida familiar i laboral.
- ▶ 98%. Millora de la Xarxa social.
- ▶ 74%. Accions d'autoajuda.
- ▶ 93%. Millora del coneixement de les etapes evolutives dels infants.
- ▶ 96%. Millora de la qualitat de vida familiars. 98%

Abast de l'experiència:

Neix fa 30 anys per pal·liar necessitats de famílies vulnerables en situació de pobresa i precarietat, amb conseqüències importants pels infants. Incidir en la detecció, prevenció i millora de les necessitats bàsiques, de la formació i capacitació i de possibilitar a les famílies l'accés al món laboral per optar a una vida digna, de qualitat, igualtat, llibertat, respecte i cohesió social. El projecte neix amb un horari tarda-nit per atendre fills/es de dones que exercien la prostitució, però amb el temps el perfil, la situació personal i familiar va canviant i el portar a obrir les 24 hores de dilluns a dissabte. L' horari possibilita i facilita l'accés al mon laboral.

Persones implicades en l'experiència:

- ▶ 17 persones treballadores
- ▶ 1 persona membre equips directius
- ▶ 110 persones sòcies
- ▶ 537 persones usuàries
- ▶ 20 persones voluntàries

Principals factors clau d'èxit:

- ▶ L'experiència de 30 anys.
- ▶ L'atenció a la petita infància de famílies sense recursos i en risc d'exclusió social: econòmic, social, afectiu i laboral, que no realitza cap altra entitat de la ciutat
- ▶ Servei 24h de dilluns a dissabte incloses en vacances escolars que permet l'accés al món laboral i la conciliació vida familiar i laboral de les famílies.
- ▶ Adaptació contínua a les necessitats reals del usuaris tant en horaris, com en recursos i serveis.
Complementarietat amb els serveis d'escoles bressol que ofereix el Departament d'Ensenyament.
- ▶ Coordinació eficaç amb Entitats i Serveis Socials.
- ▶ Apoderament de les famílies i especialment de les dones en els àmbits personal, familiar i de cura del infants.
- ▶ L'Observació General nº 7 de les Nacions Unides, diu que "la investigació ha destacat els riscos que per als infants petits es deriven de la mala nutrició, la malaltia, la pobresa, l'abandó, l'exclusió social i tota una sèrie de factors adversos.. Això demostra que les estratègies adequades de prevenció i intervenció durant la primera infància tenen el potencial d'influir positivament en el benestar i les perspectives de futur dels infants petits."

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

Dificultats:

- ▶ Fundació: ampliar el pressupost per que no quedin infants en llista d'espera.
- ▶ Famílies: bàsicament monoparentals o con relacions difícils, la manca d'habitatges, sense xarxa social ni familiar, víctimes de violència de gènere, estrangeres sense legalitzar la seva situació, pares i mares amb feines marginals poc estables i horaris canvians. Dificultats derivades del desconeixement de l'idioma que dificulten la inserció social i/o laboral.
- ▶ Infants. manca d'hàbits d'alimentació, higiene, son, ordre, mancances afectives, inestabilitat emocional, endarreriments amb el llenguatge, dificultat de relació, etc.

Reptes superats:

- ▶ Família: millora dels serveis d'alimentació, higiene, rober.. Millora de la xarxa social, autoajuda de les dones, cobertura de necessitats bàsiques, la relació familiar i l'atenció dels infants.
- ▶ Infant: millora de la qualitat de vida i l'inici d'aprenentatges significatius, viure experiències positives.

Elements innovadors que aporta l'experiència:

El SAIF es distingeix per oferir als infants i a les famílies serveis innovadors i originals, adaptats a les noves necessitats i crear-ne de nous, sempre en funció de les problemàtiques socials del moment amb l'objectiu de pal·liar les carències detectades, el risc d'exclusió social i millorar la seva qualitat de vida.

Els elements innovadors que aporta el projecte en front a d'altres similars que s'ofereixen a Barcelona són:

- ▶ Servei 24h de dilluns a dissabte incloses vacances escolars. Oferir un horari continuat flexible permet l'accés de les famílies al món laboral i la conciliació vida familiar/laboral. És únic a la ciutat de Barcelona.
- ▶ Serveis complementaris: menjador, bany, bugaderia, bolquers i tovallolletes, bossa de treball. S'ofereixen a tots els usuaris dels programes de la Fundació.
- ▶ Beques XECS4VENTS: en funció de les necessitats de cada família es faciliten xecs d'aliments de primera necessitat i frescos (carn, peix, fruita i verdura), roba i calçat, roba de la llar, productes d'higiene i neteja i farmaciola.
- ▶ Tallers de Motivació: participació de les dones com a contraprestació indispensable. Afavoreix exercir una parentalitat positiva amb la millora de les seves habilitats en l'atenció als fills/es.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat de l'experiència:

Mitjançant les enquestes a la família pretenen identificar les potencialitats del projecte, per mantenir i/o modificar, els elements susceptibles de canvi que donin pas a la millora necessària per donar resposta a les necessitats de les famílies i dels infants.

La fundació també procura introduir i generar experiències que contribueixin a desenvolupar capacitats en les persones mitjançant models innovadors i replicables i poder mantenir els objectius de proporcionar als infants i la família l'acompanyament en la millora de l'atenció i promoció personal, amb la finalitat de millorar la seva personal, econòmica i d'habitatge. La fundació comparteix les seves experiències mitjançant jornades de sensibilització i coneixement de les famílies en situació de vulnerabilitat i risc social, així com la defensa, especialment dels drets dels infants.

Aquest projecte també té factors importants per la replicabilitat, no obstant la realitat ens indica que en trenta anys que té de vida, ningú ha fet cap intent, almenys reeixit, la fundació intenta fer un altre servei en un altra zona de la ciutat, per la forta demanda de les famílies, el principal problema es trobar un local que disposi dels requisits que es necessita per realitzar una atenció a la petita infància i que estan recollits en la legalitat vigent. Segueixen la recerca d'un local adient per ampliar l'atenció, tot i que durant el Casal, pel fet de no funcionar algun altre servei, provisionalment poden obrir un grup nou.

Municipi: **Barcelona**

Àmbit geogràfic: **Catalunya i estatal**

Forma jurídica: **Fundació**

▶ **19** persones contractades

Persones usuàries:

- ▶ **4.816** a serveis a la infància i la joventut
- ▶ **22** a serveis a la gent gran
- ▶ **157** a serveis a persones dependents o amb discapacitat
- ▶ **5** a serveis a persones amb problemàtica de salut mental
- ▶ **67** a serveis específics vinculats a l'àmbit penitenciari
- ▶ **5.575** adults, professionals i futurs professionals

Breu història de l'organització:

La Fundació Vicki Bernadet treballa en la prevenció, detecció i atenció del abús sexual infantil promovent la millora de la qualitat de vida de les persones, l'ajuda de tot tipus i la defensa dels interessos de les víctimes i familiars.

L'any 1997 i amb el nom d'Associació FADA, l'entitat va iniciar un treball pioner i va esdevenir una de les primeres organitzacions de tot l'estat espanyol a tractar la problemàtica dels abusos sexuals infantils, oferint un espai de suport i recuperació per a les víctimes. Actualment, la Fundació és l'entitat referent a nivell estatal especialitzada en l'abús sexual infantil tractant aquesta problemàtica de manera integral. Aquest és un dels seus valors diferencials. Des de la Fundació Vicki Bernadet realitzen actuacions de prevenció amb menors i les seves famílies, formació a professionals i actuacions de sensibilització a la població en general. També atenem demandes individuals de les víctimes i les seves famílies, oferint orientació psicològica, assessorament jurídic, teràpies individuals i grupals, i coordinació amb altres professionals i serveis. Aborden els abusos sexuals infantils des de totes les perspectives amb la suficient informació, seguretat i tranquil·litat de poder atendre i canalitzar les diverses inquietuds i situacions que puguin sorgir.

Missió de l'entitat:

Missió: Caminar amb la societat cap a un demà en el que els nens i les nenes no pateixin abusos sexuals.

Visió: Treballar per a la prevenció de l'abús sexual a menors, per a l'ajuda de tota mena i la defensa dels interessos de les persones afectades per aquest problema i les seves famílies. Fomentar la igualtat d'oportunitats entre homes i dones. Promoure la millora de la qualitat de vida de les persones, especialment l'ajuda de tot tipus i la defensa dels interessos d'aquells col·lectius en risc o situació d'exclusió social com són les dones víctimes d'agressions sexuals o qualsevol altra forma de violència de gènere, els/les joves i dones que requereixen suport per a la seva integració sociolaboral.

La promoció de les persones amb discapacitat física, psíquica i/o sensorial per facilitar la seva integració social.

Protocols de detecció, actuació i prevenció dels abusos sexuals a la infància per a entitats que treballen amb infància i/o adolescència

Breu descripció:

L'objectiu de crear protocols és protegir a tots els infants i adolescents i a tots els professionals, personal administratiu i de serveis, de les entitats, de situacions que es puguin considerar abús sexual. Es treballa de manera personalitzada amb cada entitat o administració pública que vol treballar la protecció a la infància i adolescència.

S'aprofundeix en les activitats que desenvolupen, en els espais utilitzats i en la relació entre els professionals, voluntaris, pràcticums, personals administratiu i infants i adolescents. Es valoren les bones pràctiques existents, i es busca la manera d'incloure la protecció a la infància i la adolescència com un dels principals valors de l'entitat.

Des de l'any 2012, la Fundació Vicki Bernadet ha ajudat a diferents entitats públiques i privades en l'elaboració d'aquests documents, aportant la visió de l'experiència sobre els abusos sexuals infantils i el coneixement dels circuits i protocols marcs, o sectorials que ja existien. S'han realitzat protocols per escoles concertades, com les escoles Jesuïtes i l' escola Oms i de Prat de Manresa, per l'àmbit del lleure, casa de colònies el Collell, i el protocol del lleure de la Direcció General de Joventut de la Generalitat de Catalunya, per l'àmbit esportiu, Consejo Superior de Deportes, i per l'àmbit de la formació no reglada, Espais Socials Catalunya la pedrera, escoles de música i conservatori de Barcelona, escoles bressol municipals de Barcelona i la Fundació Germina.

La importància de la creació de protocols recau en què es pot donar un millor servei preventiu als infants i adolescents que participen en les activitats de les entitats.

Tot això es fa partint d'un treball participatiu i consensuat, amb un plus de qualitat pel fet de comptar amb experts en la matèria i amb les persones que estan treballant en l'àmbit concret (lleure, educació, esports,...).

Aportació de valor:

Aquesta iniciativa ha tingut un impacte en totes les entitats en les que s'ha desenvolupat, degut al fet que la metodologia emprada ha fet que les persones que treballaven a les entitats, entressin directament a treballar el contingut del protocol i que disposessin d'informació sobre el què significa un abús sexual infantil, i que en tots els casos canviés la mirada envers la protecció de la infància i la adolescència. Això ha fet que s'haguessin de repensar les maneres d'actuar amb la infància i la adolescència, i que hi hagués un debat molt constructiu sobre la pràctica professional. La novetat de l'aportació no està en el fet de crear un protocol, sinó en la metodologia, i en el producte final, que inclou circuits interns per treballar la notificació de possibles situacions d'abusos sexuals, circuits de comunicació en situacions de crisi i per la feina associada a la reducció de riscos dels professionals que hi treballen.

Principals objectius assolits:

En tots els projectes desenvolupats s'ha aconseguit:

- ▶ Formar a tot el personal per tal que la prevenció dels abusos sexuals formi part de la filosofia base dels centres.
- ▶ Reformular el model relacional entre infants i adolescents i professionals dels centres i replantejar-lo com a model de convivència basat en el respecte cap als drets dels infants, el foment de l'autonomia, la no instrumentalització de la relació entre professionals i infància i adolescència i la no violència, en cap de les seves formes.
- ▶ Propiciar conductes sanes i positives, que no comportin risc en les relacions entre el personal que treballa a la institució i els/les nens/es i adolescents.

Principals resultats - quantitatius i qualitatius - obtinguts:

En els diferents protocols creats han hagut uns resultats quantitatius molt importants, ja que en cada un d'ells, s'han desenvolupat diferents fases on han participat moltes de les persones que formen part de les diferents entitats.

Coneixement de la realitat, visita a les diferents instal·lacions i enquesta als professionals que hi treballen per conèixer la realitat sobre les bones pràctiques que es desenvolupen en la protecció de la infància envers els abusos sexuals infantils, 300 persones.

Formació inicial per crear el grup de suport a la creació del protocol. 180 persones.

Formació final a la resta de professionals implicats. 1300 persones.

A nivell de resultats qualitatius, és molt remarcable el canvi d'actitud de moltes entitats, que una vegada creat aquest document han vist la necessitat d'iniciar un treball directe de prevenció de les situacions d'abús sexual amb els infants que participen a les activitats i les seves famílies.

Un altre resultat qualitatiu remarcable és l'increment de demandes de sospita de les entitats que han creat el seu propi protocol, la qual cosa, ens fa veure que és de vital importància tenir instruments que ens permetin actuar davant de situacions d'abús sexual infantil.

Abast de l'experiència:

S'han realitzat protocols per escoles concertades, com les escoles Jesuïtes i l'escola Oms i de Prat de Manresa, la qual cosa significa que l'abast continuarà amb cada curs escolar, i que el fet de tenir format i conscienciat al professorat fa que millori cada any l'atenció que es dona a l'alumnat, igual que en la formació no reglada.

Per l'àmbit del lleure, casa de colònies el Collell, (amb capacitat per 500 places), i això significa que cada any passen per aquestes instal·lacions molts nens i nenes igual que tots els infants que participen en activitats de lleure i el protocol del lleure de la Direcció General de Joventut de la Generalitat de Catalunya.

Per l'àmbit esportiu, Consejo Superior de Deportes, que va servir de model per a moltes federacions, que encara que possiblement no fessin un treball tant intens, han posat en valor la importància de la prevenció.

Persones implicades en l'experiència:

- ▶ 5 persones treballadores
- ▶ 2 persones membres equips directius
- ▶ 12 persones usuàries
- ▶ 6 persones voluntàries

Principals factors clau d'èxit:

L'abús sexual infantil (ASI) ha estat considerat un dels problemes de salut pública més greus que ha d'afrontar la societat i, especialment, els nens/es i joves (MacMillan, 1998), així com les persones amb discapacitat.

Els ASI no escapen ni de l'àmbit de l'ensenyament ni de les institucions on es du a terme o de qualsevol entitat que treballi amb infància i/o adolescència. S'ha de tenir en compte el nivell de dependència i vulnerabilitat dels nens i nenes i adolescents que assisteixen als centres educatius o de lleure, ja sigui per la seva edat o bé per les seves capacitats, i això fa que la relació entre el professionals i els infants sigui molt desigual. Aquestes relacions asimètriques poden ser utilitzades de manera positiva, per a establir els límits, ensenyar una disciplina, respecte i donar seguretat, o de manera negativa, fent-les servir per a forçar la realització de conductes que impliquen un greu risc pel seu desenvolupament, com són els maltractaments i abusos sexuals.

Detectar les possibles situacions de risc així com les vies de comunicació i actuació, permet protegir a tots els seus usuaris/es vers possibles situacions abusives essent l'elaboració de protocols de prevenció, detecció i intervenció una de les maneres més eficaces per aquesta finalitat.

Aquesta idea de protecció per a tots els usuaris de les activitat així com als professionals que hi participen possiblement ha estat un dels factors claus de l'èxit.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

La gran dificultat amb la que la Fundació Vicki Bernadet sempre ha treballat ha estat la temàtica, l'abús sexual infantil. Una vegada trencat el tabú i la por a treballar aquest tema, la veritat és que el projecte no ha suposat una gran dificultat. Al contrari, els participants van facilitar molt el treball a desenvolupar amb el seu entusiasme i motivació.

Elements innovadors que aporta l'experiència:

Un element innovador que presenta l'experiència és la metodologia participativa amb la que s'ha treballat, incloent en ocasions a usuaris, joves, que participaven en les activitats d'algunes entitats, en la revisió del material que s'estava creant. El fet de crear un material de reducció de riscos, també es podria considerar un element innovador, ja que la feina desenvolupada a portat a una reflexió molt profunda del treball pedagògic que s'estava duent a terme.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat de l'experiència:

Aquest tipus d'experiència es podria realitzar en qualsevol entitat que treballés amb infància i adolescència, entitat esportiva (federacions, clubs...), entitats de lleure, de cultura popular (castells, gegants,...), és a dir, el treball de reflexió sobre com intentem protegir a la infància de qualsevol tipus d'abús sexual infantil durant les activitats que realitza, hauria de ser una de les prioritats de qualsevol professional que gestionés una entitat.

LA FUNDACIÓ RUBRICATUS

Municipi: **El Prat de Llobregat**

Àmbit geogràfic: **El Prat de Llobregat, Barcelona i rodalies**

Forma jurídica: **Fundació**

- ▶ **148** persones contractades
- ▶ **96** persones contractades pertanyents a col·lectius en risc d'exclusió

Persones usuàries:

- ▶ **190** a serveis a persones dependents o amb discapacitat

Breu història de l'organització:

La Fundació Rubricatus es va constituir l'any 1997. L'entitat representa la culminació d'una meritòria tasca d'un grup de ciutadans d'El Prat de Llobregat, la majoria pares i mares amb fills amb discapacitat intel·lectual, que als anys 70 es van unir per tal d'oferir alternatives educatives i laborals als seus fills.

Gràcies a la implicació de tota la ciutat mitjançant l'Ajuntament del Prat, es va acordar crear una única entitat que donés resposta a les diferents necessitats de les persones amb discapacitat intel·lectual.

Així va néixer La Fundació Rubricatus, per respondre a les inquietuds de les persones amb discapacitat intel·lectual i que esdevé una entitat que simbolitza a més el compromís de tota una ciutat per la dignitat i la igualtat d'oportunitats de tots els seus ciutadans i ciutadanes.

A dia d'avui, més de 200 persones formen part de La Fundació Rubricatus, entre treballadors del CET (120), personal de Serveis Centrals (28) i persones usuàries del seu Centre Ocupacional (70).

Missió de l'entitat:

La Fundació Rubricatus és una entitat d'economia social i sense afany de lucre, que té com a finalitat assolir la màxima qualitat de vida de les persones adultes amb discapacitat intel·lectual del Prat de Llobregat, contribuint a satisfer les seves necessitats vitals a través de solucions sociolaborals i d'apoderament personal alineades amb les seves capacitats i diversitat funcional.

Esdeveniments Sostenibles by Rubricatus

Breu descripció:

Un esdeveniment sostenible és aquell que està dissenyat, organitzat i que es duu a terme de manera que es minimitzen els potencials impactes mediambientals negatius i que deixa un llegat beneficiós per a la comunitat amfitriona i totes les persones del seu entorn. La secció d'Esdeveniments Sostenibles de Tesiprat Serveis és, per tant, un servei que ofereix les eines necessàries per a que un acte tingui un impacte positiu amb l'entorn on es desenvolupa donant-li un valor afegit.

L'equip d'Esdeveniments Sostenibles de Tesiprat Serveis col·labora en el disseny i organització d'un esdeveniment per tal que aquest esdevingui sostenible i responsable en totes les vessants, dedicant especial èmfasi en l'impacte mediambiental d'aquest i en la contractació de personal amb discapacitat intel·lectual. La secció ofereix un ampli portafoli de serveis:

- ▶ Assessorament en l'organització d'esdeveniments.
- ▶ Manipulació de welcome packs i material promocional, amb el suport dels Serveis de Manipulació i Condicionament de Tesiprat Serveis.
- ▶ Contractació de personal de sala i de suport.
- ▶ Serveis de càterring, a través de Càterring ÉsBo.
- ▶ Venda i lloguer dels ecolanyards sostenibles Rubricatus, elaborats a partir dels auriculars reciclats dels busos turístics de la ciutat de Barcelona.

Aportació de valor:

La creació del Servei d'Esdeveniments Sostenibles by Rubricatus ha generat noves oportunitats de treball per a les persones amb discapacitat intel·lectual que treballen en les diferents seccions del CET implicades (manipulació i condicionament i càterring). La posada en marxa del servei ha significat un apoderament per aquestes persones, fomentant la participació activa en el seu entorn comunitari i posant en pràctica les seves habilitats socials. Per altra banda, el servei fomenta la inclusió social de persones en discapacitat en entorns on normalment no són visibles. Els treballadors del servei no només preparen el material per als esdeveniments (welcome pack, lanyards, càterring,...) sinó que són els encarregats d'estar de cara al públic a l'hora de l'acte (personal de sala, recepció, cambrers...).

Per altra banda, el servei també fomenta el reciclatge i la reutilització de materials d'un sol ús, com és el cas dels auriculars que usen els usuaris dels busos turístics de BCN.

Principals objectius assolits:

- ▶ S'ha generat ocupació per a 18 persones amb discapacitat intel·lectual, de les quals 9 són del Grup d'Envel·liment Rubricatus (treballadors de més de 45 anys).
- ▶ Diversificació de l'activitat dels treballadors de més edat de la secció de manipulació i condicionament del CET Tesiprat Serveis.
- ▶ S'han creat noves sinèrgies entre diferents seccions del CET que fins a dia d'avui no interactuaven.
- ▶ Normalització i visibilització de les persones amb discapacitat intel·lectual en grans esdeveniments i actes.
- ▶ Apoderament de les persones amb discapacitat, que interactuen de manera normalitzada amb els assistents als esdeveniments.
- ▶ Donen una segona vida a material d'un sol ús (auriculars dels busos turístics de la ciutat de Barcelona)

Principals resultats - quantitius i qualitius - obtinguts:

Impacte laboral: les persones que treballen en aquest servei són treballadors amb discapacitat intel·lectual del CET Tesiprat. Genera oportunitats laborals estables sobretot a persones d'edat més avançada (Grup Envel·liment Rubricatus).

Impacte social: apoderament de les persones que treballen en la secció. Apoderament d'aquestes persones, que interactuen de manera normalitzada amb els assistents als esdeveniments

Mediambientalment responsable: donen una segona vida a material d'un sol ús (auriculars dels busos turístics de Barcelona) i cuinen els càterings amb productes de proximitat.

Econòmicament sostenible: els treballadors del servei només destinen una part de la seva jornada laboral, fet que fa possible que es pugui sostenir i a la vegada no suposi pèrdues per a La Fundació Rubricatus.

Abast de l'experiència:

La Fundació Rubricatus a través del seu servei dels Esdeveniments Sostenibles ha aconseguit aglutinar diferents serveis dels quals ja disposava el CET i focalitzar-los per treballar en una mateixa direcció. D'aquesta manera s'han creat noves sinèrgies entre els treballadors de les seccions de Manipulació i Condicionament i Serveis de Càtering, que actualment dediquen part de la seva jornada laboral a treballar conjuntament per dur a terme els esdeveniments, ja sigui de manera prèvia (preparació de welcome packs, preparació del càtering, elaboració dels lanyards...) com durant el desenvolupament del mateix acte (servei de sala o de recepció, servei de cambrers, etc.).

Per altra banda, la posada en marxa d'aquest servei ha suposat generar ocupació per a 16 persones amb discapacitat intel·lectual, sobretot fent èmfasi a persones d'edat més avançada (grup d'envelliment Rubricatus: treballadors/es de més de 45 anys).

Persones implicades en l'experiència:

- ▶ 16 persones treballadores
- ▶ 3 persones membres equips directius

Principals factors clau d'èxit:

El projecte ha permès que es generin oportunitats laborals estables per a persones amb discapacitat intel·lectual, encarregades de l'elaboració de tot el material necessari i d'estar de cara al públic en el moment de l'esdeveniment. Per altra banda, també s'ha treballat l'apoderament d'aquestes persones, que ara tenen l'oportunitat d'interactuar amb noves persones en entorns on no estan habituats, fet que els reforça l'autoestima i millora les seves capacitats relacionals.

Per altra banda, en el cas dels treballadors de l'equip de Manipulació i Condicionament també ha aconseguit generar ocupació a un sector dels treballadors d'edat més avançada i que necessiten unes tasques més senzilles i adaptades a les seves capacitats (Grup d'Envel·liment Rubricatus).

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

- ▶ Treball en equip: diferents seccions del CET Tesiprat Serveis han col·laborat per primera vegada en un nou servei comú.
- ▶ Treball de cara al públic: treball per eliminar les pors d'estar de cara al públic. Treball de les habilitats comunicatives davant del públic i de les normes de protocol i comportament amb els clients/assistents als esdeveniments.
- ▶ Treball de la societat: treball de visibilització i normalització del tracte i interacció amb persones amb discapacitat intel·lectual.

Elements innovadors que aporta l'experiència:

- ▶ Gairebé la totalitat de les persones que intervenen en el dia a dia del servei són treballadors amb discapacitat intel·lectual.
- ▶ S'ha generat un apoderament de les persones amb discapacitat intel·lectual. Se senten útils elaborant material i posteriorment interactuant amb els assistents als esdeveniments. Gràcies a aquest projecte s'ha detectat una notable millora emocional dels treballadors implicats.
- ▶ Es tracta d'un servei mediambientalment responsable, que cuina amb productes frescos i de proximitat i que reutilitza materials d'un sol ús per a donar-los una segona vida (auriculars usats pels usuaris dels busos turístics de Barcelona).
- ▶ Es tracta d'un servei que genera sinèrgies entre seccions del CET Tesiprat Serveis que fins a dia d'avui no interactuaven. Ha millorat l'ambient de treball entre seccions.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat de l'experiència:

L'experiència pot ser replicable sempre i quan l'entitat disposi dels serveis que s'ofereixen, com és la secció de Manipulació i Condicionament i la secció de Càtering. En cas de no disposar d'alguna d'elles també hi ha la possibilitat de crear sinèrgies entre entitats o empreses per tal de complementar els seus serveis i poder oferir un servei global. En definitiva, és una experiència fàcil de replicar i que beneficia molt als treballadors, ja que surten de la seva zona de confort i s'enfronten a nous reptes que els fan créixer professionalment i personal.

L'ESBERLA SCCL.

Municipi: **Vilassar de Mar**

Àmbit geogràfic: **Catalunya**

Forma jurídica: **Cooperativa de treball associat, sense ànim lucre**

- ▶ **33** persones contractades
- ▶ **8** persones contractades pertanyents a col·lectius en risc d'exclusió

Persones usuàries:

- ▶ **1.130** a serveis a la infància i la joventut
- ▶ **15** a serveis a persones dependents o amb discapacitat
- ▶ **5** a serveis a persones amb problemàtica de salut mental
- ▶ **160** a serveis de cohesió i dinamització social

Breu història de l'organització:

L'Esberla neix al 2013 arrel de les inquietuds de 5 joves d'entre 22 i 26 anys amb la voluntat d'esberlar el model educatiu mercantil i el model econòmic capitalista volent transformar-los en un model educatiu pel bé comú i un model econòmic democràtic i cooperatiu.

El projecte va néixer per donar una resposta clara al model de lleure educatiu del país, però en els darrers anys, L'Esberla s'ha anat adaptant als canvis, als tipus de projectes, als clients i a la metodologies de treball que han anat considerant al llarg del temps per consolidar-la i fer-la sostenible.

Avui en dia són una cooperativa referent en els àmbits de la participació, el gènere, l'emprenedoria i la sobirania alimentària i posen el focus en desenvolupar serveis orientats a la transformació social per a joves, educadores i persones amb voluntat transformadora.

Aquest any celebren els 5 anys de la cooperativa i afirmen que l'activitat que desenvolupen té un impacte real i transformador.

Missió de l'entitat:

MISSIÓ: Aconseguir una transformació social, justa i conscient on les necessitats autèntiques de les persones i col·lectius estiguin al centre.

VISIÓ: Ser referents, posicionats i reconeguts, en els àmbits de la participació emocional, el gènere, la sobirania alimentària i l'emprenedoria cooperativa a nivell català

VALORS:

- ▶ Sostenibilitat
- ▶ Curiositat crítica
- ▶ Honestat i transparència
- ▶ Cura
- ▶ Consciència emocional

L'Efecte Jove

Breu descripció:

L'Efecte Jove (EJ) és un procés participatiu juvenil basat en la idea d'acompanyar a les joves per transformar allò que les oprimeix, apoderar-les vers aquestes discriminacions socials i actuar de forma comunitària i personal per a tenir vides més lliures. L'EJ té l'esperit de donar resposta a malestars de les joves com el bullying, el racisme, el masclisme, el sexisme, l'adultisme, el capacitisme, la LGTBIfòbia... i la inteterseccionalitat entre elles. I fer que les joves es converteixin en agents actius de canvi social i prenguin governança cap a la transformació social trencant la barrera de l'edat que acostuma a incapacitar la seva acció i impacte real. Aquest procés compta amb les següents fases:

1) Captació: A través de tallers vivencials i emocionals a instituts i entitats accedeixen a analitzar què oprimeix, necessiten i volen transformar les joves del municipi, creant llavors, un grup de voluntàries que vulguin actuar.

2) Tria: Amb el grup de voluntàries comencen a aprofundir en les opressions que per vivència pròpia o solidaritat volen transformar i decidir el com volen fer-ho amb propostes concretes que, a través d'una votació municipal online, el poble escollirà el que es tira endavant.

3) Creació i acció: Escollida l'opressió i el projecte, comencen un procés conjunt de formació, sensibilització i treball interior en la temàtica. Realitzen la gestió i creació del projecte que servirà com a eina de transformació (càmeres ocultes, teatre fòrum, curtmetratges, mani-festa-accions, performances públiques, guerrilla de la comunicació, etc.). I culminem amb una o varies accions cap a la comunitat per visibilitzar, donar veu i transformar l'opressió en concret.

4) Tancament, retorn social i seguiment: tanquen el projecte prenent consciència de tot el procés individual i col·lectiu de transformació. Donen pas a que les joves segueixin participant activament per a seguir transformant de forma autònoma el seu context i entorn.

Aportació de valor:

- ▶ Es posen al centre les necessitats de les joves basades en opressions socials i compartides col·lectivament.
- ▶ Participació juvenil de transformació social i comunitària des de la perspectiva de les joves.
- ▶ Metodologia innovadora de participació emocional que combina l'impacte i transformació social amb el desenvolupament i apoderament personal basat en: desenvolupament d'intel·ligència emocional, resolució de conflictes, autoestima personal, competències i habilitats socials, connexió amb la passió i el poder intern...
- ▶ Desenvolupament de competències de cooperació i gestió de grups i conflictes.
- ▶ Perspectiva i mirada pedagògica basada en l'ètica de la cura, la facilitació de processos i l'apoderament personal i col·lectiu.
- ▶ Interseccionant les opressions i donant solució col·lectiva des de la solidaritat i l'empatia
- ▶ Pont i connexió entre les institucions educatives formals, no formals, entitats i la comunitat del municipi, barri o territori.

Principals objectius assolits:

- ▶ Detectar quins són els focus principals d'opressió i malestar social de la generació i actual.
- ▶ Mobilitzar i mantenir una quantitat representativa de joves voluntàries per l'acció.
- ▶ Sensibilitzar i formar el grup de joves de forma crítica.
- ▶ Transformar socialment des del projecte escollit per les joves.
- ▶ Impactar en la comunitat educativa incidint als instituts en varies ocasions al principi, durant i al final de procés.
- ▶ Generar un espai per les joves basat en la seguretat, horitzontalitat i cura mútua.
- ▶ Donar resposta a les problemàtiques individuals de risc i exclusió social.
- ▶ Fomentar l'aprenentatge cooperatiu i l'adquisició de competències de gestió de grups i conflictes.
- ▶ Fomentar l'aprenentatge organitzacional de gestió de projectes socials i les competències de gestió de projectes.
- ▶ Generar apoderament col·lectiu basat en la solidaritat, cura i col·lectivització de qualsevol malestar interseccional.

Principals resultats - quantitatius i qualitatius - obtinguts:

- ▶ Actuen posant el focus en una generació del municipi que encara estigui cursant l'ESO, aconseguint la participació com a voluntàries i col·laboradores d'una quarta part de les joves que van a l'institut.
- ▶ Aconsegueixen que una part de les joves, després del procés, segueixin implicades socialment en entitats o associacions del municipi.
- ▶ Resolen, deriven i acompanyen casos de risc social que restaven en silenci i invisibilitzats.
- ▶ Observen els processos interns d'apoderament veient com les joves treballen l'opressió que els hi genera malestar i actuen vers ella.
- ▶ Orgànicament moltes joves s'orienten cap a un futur l'acció social educativa.
- ▶ S'aconsegueix una governança democràtica juvenil trencant amb les dinàmiques adultistes que acostumen a succeir en els projectes educatius.
- ▶ Trenquen amb la figura del dinamitzador o educador que imposa discursivament a les joves i creem un lideratge democràtic basat en la facilitació i acompanyament.
- ▶ Aconsegueixen crear un clima de seguretat i cura entre les joves on puguin portar i treballar les temàtiques personals i col·lectives que els generen malestar.
- ▶ Aconsegueixen que el procés sigui coherent i congruent amb la transformació que volem dur a terme, és a dir, si volen un món lliure de violències poder resoldre els conflictes i violències que estiguin internes en el propi grup cuidant les relacions internes.

Abast de l'experiència:

La novetat i innovació del l'Efecte Jove rau en l'execució d'un procés participatiu juvenil que verdaderament sigui transformador i apoderador. És a dir, trencant amb les dinàmiques de polítiques i projectes juvenils i educatius que recauen amb dinàmiques adultistes, paternalistes o consumistes i que poden arribar a obviar i marginar les necessitats més profundes de les joves que es connectin amb problemàtiques socials (masclisme, racisme, sexisme, lgtbiqfòbia...). L'efecte jove té llavors la novetat de ser un projecte governat per les pròpies decisions i necessitats de les joves, amb un focus d'actuació clar a nivell d'opressions socials viscudes en primera persona, amb un treball intern i grupal profund, amb una facilitació respectuosa i acompanyadora, amb una visió i paradigma que apodera i posant el focus en ser un procés curós i d'aprenentatge emocional i personal.

Persones implicades en l'experiència:

- ▶ 3 persones treballadores
- ▶ 1 persona membre equips directius
- ▶ 1 persona sòcia
- ▶ 300 persones usuàries
- ▶ 300 persones voluntàries

Principals factors clau d'èxit:

L'Efecte Jove ha tingut i segueix tenint èxit per la perspectiva i metodologia de treball amb joves que crea ponts entre a la institució política, la comunitat educativa i les joves a realitzar una altra forma de participació on no es marginen aspectes que considerem claus:

- ▶ Que el poder de veu, decisió i focus del projecte són les joves
- ▶ Que les necessitats més profundes de canvi parteixen de problemàtiques socials les quals uneixen per vivència pròpia o solidaritat, només s'ha de saber com acompanyar a connectar amb elles
- ▶ Que qualsevol tipus de diversitat és benvinguda i suma, enlloc d'emprenyar o restar. I la diversitat no només de classe, ètnia, gènere o altre identitat social, sinó també de personalitat, d'expressió comunicativa, ideològica...
- ▶ Que els canvis que volem fer cap a fora sempre han d'anar acompanyats de canvis interiors, per tant, amb un treball interior emocional i d'apoderament que faci que la nostra transformació social no fomenti més odi o violència cap a d'altres
- ▶ Que les que acompanyen a les joves i volen que elles se sentin persones han de mostrar-se com a persones, és a dir, mostrant-nos vulnerables, amb contradiccions, amb un passat, amb errors, amb inseguretats... sinó no podem acceptar-nos com a persones
- ▶ Que més enllà de l'acció social final que fan no els convenç si durant el procés no han pogut cuidar-se i cuidar les necessitats i processos que fan viure en un clima i grup que verdaderament tingui en compte les persones.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

La innovació a nivell metodològic i perspectiva de participació ha trobat resistències a nivell cultural que ha hagut de lidiar i superar:

- ▶ Problemàtiques de les famílies: posant al centre la veu i necessitats de les joves s'han trobat amb resistències familiars que s'imposaven a donar aquest poder a les joves i a deixar-les viure's i expressar-se posant-se a elles al centre.
- ▶ Resistències institucions educatives: la metodologia de participació des d'un caire vivencial, emocional i transformador profundament ha generat resistències a les institucions educatives que han vist qüestionades la seva forma d'educar quan les joves han aplaudit i demandat més la seva presència i intervenció en els propis centres.
- ▶ Dinàmiques de participació de les joves: no vivim en una cultura que fomenti la participació de les joves, per tant, l'efecte jove sempre té el repte de trencar amb les dinàmiques d'aïllament, addiccions o alienació de les joves que les allunyen a participar, desenvolupar les seves competències personals de forma comunitària i fer-se agents de canvi social.
- ▶ Pressupost: l'aposta és poder arribar a petits municipis que disposen de poc pressupost, per tant, poder garantir l'experiència d'un procés participatiu d'apoderament i transformació amb un pressupost que juga entre la dignitat laboral i la motivació pel canvi.

Elements innovadors que aporta l'experiència:

- ▶ Governança democràtica participativa juvenil: creen l'espai per a que les joves siguin agents i responsables de l'Efecte Jove, són elles les qui prenen el poder principal de decisió de com enfocar el procés en què volen transformar i de la forma en que ho volen fer. D'aquesta forma s'inverteixen els rols clàssics i les jerarquies de poder fent que les joves siguin les protagonistes i desenvolupin eines i competències per a governar el propi projecte.
- ▶ Facilitació de processos: un altre factor clau d'innovació és la figura del facilitador com a complementació a la de l'educador o dinamitzador. La mirada i objectiu del facilitador és la d'utilitzar les seves eines i competències de consciència per a poder acompanyar al grup i fer que d'aquest pugui fer emergir els projectes i els processos que estiguin succeint.
- ▶ Triada d'impacte social i apoderament: el procés té el triple impacte a nivell personal (treball i apoderament individual), col·lectiu (foment de la cooperació pel canvi social), comunitari (l'actuació va encara sempre a la comunitat).
- ▶ Procés curós: un dels objectius claus és poder cuidar el procés i les joves, per tant, posar l'ètica de la cura al centre del projecte. D'aquesta forma estan fomentant que, més enllà de l'impacte extern o projecte final, les joves puguin relacionar-se i viure's cuidant les seves necessitats i vivències quotidianes.
- ▶ Interseccionalitat: des d'aquesta mirada poden acollir, valorar i incidir cap a diverses opressions que visquin tota la diversitat de joves que participin.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat de l'experiència:

- ▶ El projecte s'ha pogut realitzar i obtenir èxit pedagògic i participatiu en els municipis de: Cardedeu, Navàs, La Pau i La Verneda, Vilassar de Mar, Premià de Mar, Vilassar de Dalt i el Raval. La diversitat de context i bons resultats mostren la seva capacitat de replicar-se.
- ▶ Basant el procés participatiu en l'acompanyament i facilitació de les necessitats i opressions de les joves fa que sigui on sigui el procés participatiu les joves es sentin reconegudes, apoderades, vinculades i implicades en el projecte. Ja que ha estat construït per elles i per a elles.
- ▶ Tenint l'Interseccionalitat com a perspectiva d'acció i anàlisi hi ha la possibilitat d'adaptar-se en diversos contextos i municipis tenint en compte les necessitats socials de les joves siguin quines siguin les dinàmiques socials de discriminació, desigualtat i violències que estiguin patint en un present o passat.

**Experiència
guanyadora**

Municipi: **Barcelona**

Àmbit geogràfic: **Catalunya**

Forma jurídica: **Associació
sense ànim de lucre**

▶ **5** persones contractades

Persones usuàries:

- ▶ **10** a serveis a la infància i la joventut
- ▶ **4** a serveis a la gent gran
- ▶ **2** a serveis a persones dependents o amb discapacitat
- ▶ **29** a serveis a d'altres col·lectius en situació d'exclusió social
- ▶ **2** persones sense papers

Breu història de l'organització:

L'associació Oasiurbà neix de la col·laboració entre les entitats "Arquitectes de Capçalera", col·lectiu que sorgeix de la universitat d'arquitectura de Barcelona creant una metodologia innovadora per tractar els problemes d'habitatge des de l'individu; l'associació Base-A, que utilitza l'arquitectura com a eina de transformació social en projectes de cooperació internacional i de sensibilització local; i Bioarquitectura Mediterrània, experta en construcció saludable i coneixement de la realitat Barcelonina.

Les tres entitats s'uneixen el març de 2017 per començar el projecte "Punt Raval, per la millora de les condicions d'habitabilitat del Raval". A partir de març de 2018 i donada l'envergadura que agafa el projecte, diferents persones de les tres entitats s'uneixen per constituir l'associació Oasiurbà, des de la qual dur a terme el projecte Punt Raval, i amb la voluntat de poder exportar en un futur la mateixa metodologia de treball a altres barris de la ciutat de Barcelona.

Missió de l'entitat:

Impulsar la millora de les condicions de vida dels habitants dels diferents barris de la ciutat de Barcelona que es trobin en situació de vulnerabilitat i en risc d'exclusió social.

Aquesta tasca es desenvolupa mitjançant la creació d'una metodologia d'assessorament, acompanyament immobiliari i execució de solucions, que ajudi a fer front a les necessitats i problemàtiques relacionades amb la gestió social de l'hàbitat i el dret a un habitatge digne, i a través del treball conjunt amb les associacions, veïns i veïnes dels barris.

Punt Raval: per la millora de les condicions de vida dels habitants del Raval, i la transformació social a través de l'habitatge

Breu descripció:

El primer lloc en el qual s'implanta l'associació és el Raval, mitjançant la creació del "Punt Raval". La metodologia permet analitzar les problemàtiques concretes que afecten el barri, que són: degradació material dels edificis, insuficiència tècnica i ambiental dels habitatges, manca d'accessibilitat i d'habitabilitat, turistificació, gentrificació, assetjament immobiliari, narcopisos, integració social (gran nombre d'habitants d'altres nacionalitats), i per tant la gradual expulsió dels habitants del barri.

A partir d'aquesta coneixença, i gràcies a la col·laboració amb les entitats del barri que ja es dediquen a tractar amb persones en risc d'exclusió social i que ens deriven els casos, es seleccionen les famílies beneficiàries mitjançant una anàlisi tècnica i social de la seva situació, detectant unes prioritats i creant unes estratègies d'actuació que poden ser des d'acompanyament legal, passant per contactar amb altres associacions del barri que tracten alguna de les problemàtiques socials que sofreixen, fins a l'execució de rehabilitacions ràpides, de baix cost i saludables per tal de restablir les seves condicions mínimes d'habitabilitat i dignitat. Sempre que és possible, aquestes actuacions es realitzen mitjançant tallers i formacions destinades a apoderar a la societat en qüestions d'habitatge.

Els socis voluntaris que participen en el projecte tenen també prioritat a l'hora d'apuntar-se a aquestes activitats, per tal de professionalitzar les seves aportacions al projecte i capacitar als estudiants amb competències que ara mateix no es tracten a les universitats.

Aportació de valor:

- ▶ El problema de l'habitatge és un dels reptes més importants de la ciutat de Barcelona. La iniciativa crea una metodologia que permet de forma eficient tractar un alt nombre de casos, sense perdre el punt de vista social.
- ▶ Transversalitat en el tractament del problema de l'habitatge, des de l'arquitectura i des d'altres disciplines.
- ▶ Apoderament de la societat en qüestions d'habitatge, formacions i capacitacions als veïns.
- ▶ Treball en xarxa amb entitats socials dels barris, que ens deriven els casos segons uns criteris establerts prèviament amb elles.
- ▶ Metodologia aprenentatge-servei amb l'equip de voluntaris.
- ▶ Elaboració d'un Pla d'Actuació molt clar per establir prioritats dels casos, i els passos per el seu tractament.
- ▶ L'equip de projecte es situa a un local cèntric del barri, amb visibilitat i evidència per promocionar-se.
- ▶ En mig any s'han captat 29 casos de famílies, 2 associacions, 14 voluntaris.
- ▶ Aquesta metodologia es pot exportar després a qualsevol barri.

Principals objectius assolits:

- ▶ Recuperar les condicions mínimes d'habitabilitat, salubritat i seguretat dels veïns i veïnes amb pocs recursos i en risc d'exclusió social del barri del Raval, mitjançant la posada en marxa d'un programa d'anàlisi, assessorament, capacitació i

- acompanyament legal i tècnic en qüestions d'habitatge.
- ▶ Ampliar i consolidar el teixit associatiu i veïnal del barri, així com a les administracions públiques a escala local, per tal d'enfortir els processos, reivindicacions i lluites urbanes col·lectives en favor de la gestió social de l'habitatge.
 - ▶ Retornar a la societat la inversió universitària que aquesta realitza gràcies a la col·laboració en el projecte de voluntaris universitaris que gràcies a la metodologia aprenentatge-servei poden aprendre mentre aporten alguna cosa a la comunitat.

Principals resultats - quantitius i qualitius - obtinguts:

- ▶ Consolidat el projecte en el barri, aliances de col·laboració amb diverses associacions de barri del Raval, de tal forma que podem complementar la seva tasca al barri (xarxes socials, fotografies, convenis, fitxes).
- ▶ Reforçat suport als col·lectius més vulnerables, propiciant un barri inclusiu, reduint l'exclusió per gènere, edat, procedència i mobilitat (índex de vulnerabilitat del barri).
- ▶ Enfortides les capacitats laborals, productives i econòmiques de la població del barri, implementats models d'economia social i solidària. (índex d'atur, nombres d'empreses amb valors solidaris).
- ▶ Enfortides les comunitats veïnals (es porten a terme més accions col·lectives).
- ▶ Desacceleració dels processos gentrificadors del barri, incrementant la consciència global sobre la gestió social de l'habitatge i el dret a la ciutat (nombre de persones que marxen del barri, qualitat del discurs dels moviments veïnals).
- ▶ Consolidada i garantida a llarg termini la continuïtat del programa (informe final d'avaluació).
- ▶ Reforçada l'aplicació de la metodologia aprenentatge – servei mitjançant l'enfortiment de l'equip d'associats voluntaris en el programa (tasses d'inscripció dels/les socis/es, actes de reunions).
- ▶ Millorada la qualitat de vida de 29 veïns i veïnes del barri (informes d'avaluació).
- ▶ Elaborat un pla d'actuació en forma de manual capaç de ser apropiat de forma gratuïta. (manual).

Abast de l'experiència:

- ▶ Sostenibilitat ambiental, social i econòmica com a valors principals de totes les intervencions realitzades, quant a l'elecció dels materials a les rehabilitacions, el treball amb entitats del barri per reforçar l'economia de proximitat
- ▶ Responsabilitat social de l'arquitectura i altres disciplines tècniques, esperit crític, fugint de la idea de la "Barcelona posa't guapa" i de l'arquitectura icònica de gran consum territorial.
- ▶ Transversalitat i participació en totes les fases del projecte i amb tots els actors implicats (associacions, voluntaris, veïns i veïnes, empreses).
- ▶ Apoderament social, tasques de sensibilització i capacitatció.
- ▶ Espais de treball inclusius, amb igualtat d'oportunitats i feministes.
- ▶ Economia social i solidària, adaptant-nos als recursos dels usuaris i cercant recursos per becar a les famílies vulnerables.
- ▶ Metodologia aprenentatge-servei; promoció del voluntariat, cooperació, compromís i solidaritat
- ▶ Vinculació amb el territori i interculturalitat.

Persones implicades en l'experiència:

- ▶ 2 persones treballadores
- ▶ 5 persones membres equips directius
- ▶ 14 persones sòcies
- ▶ 29 persones usuàries
- ▶ 14 persones voluntàries

Principals factors clau d'èxit:

Gràcies a la col·laboració voluntària d'estudiants de l'àmbit universitari, mitjançant una metodologia d'aprenentatge – servei, es busca el disseny de solucions amb materials ecològics i de baix cost, a la vegada que es retorna a la societat la inversió universitària que aquesta realitza.

El projecte vol sumar-se a la dinàmica d'implementar models econòmics alternatius, socials i solidaris, i posar l'arquitectura i la ciutat al servei del barri i de les persones.

La unió de forces de tres entitats diferents per fusionar la metodologia de cada una, i el treball transversal i integral amb professionals de sectors molt diferents.

Complementació dels serveis públics del territori, que en aquest aspecte poden tenir limitacions degut que és més fàcil per a les persones beneficiàries confiar en joves estudiants a l'hora d'obrir les portes de les seves cases, i amb la xarxa d'equipaments públics de proximitat.

Recerca d'una alternativa a la regeneració urbana o gentrificació per donar solucions als barris urbans de la desesperança (que han sofert al llarg dels anys un procés de deterior).

El fet de no voler ser un projecte complet, sinó d'establir-se des del principi com una peça més d'un gran puzzle col·lectiu i comunitari ja existent.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

Riscos:

- ▶ Falta d'implicació per part de la població beneficiària.
- ▶ Les autoritats es posicionen en contra del programa.
- ▶ No es troben voluntaris.
- ▶ El programa no troba bona rebuda per part de les associacions i col·lectius.
- ▶ El programa no troba finançament.

Mesures previstes:

- ▶ Les experiències anteriors demostren que la població beneficiària està interessada a participar en programes d'aquest tipus.
- ▶ Les experiències anteriors han comptat amb el suport de l'Ajuntament./ La primera etapa del programa Punt Raval ha comptat amb el reconeixement del programa La Filadora i dels premis Barnajove./ Està en marxa per part de la municipalitat el Pla de Barris Raval Sud i Gòtic Sud per posar en marxa projectes per millorar la situació del barri amb la col·laboració i implicació de totes les persones que hi viuen, i el programa Punt Raval encaixa molt bé en els objectius del Pla, i com a mínim fins a 2019 no hi ha canvi de govern.
- ▶ Durant els 6 anys d'experiència de base-A, s'han pogut trobar voluntaris interessats per a tots els projectes realitzats.
- ▶ La població del Raval de manera generalitzada està sensibilitzada quant a les problemàtiques de l'habitatge al barri, i en l'actualitat ja s'estan portant a terme nombroses mobilitzacions i accions al barri que tenen a veure amb la necessitat de canviar aquest paradigma.
- ▶ L'associació Base-A compta amb àmplia experiència en la recerca de finançament públic, privat i mitjançant mitjans alternatius.

Elements innovadors que aporta l'experiència:

- ▶ Metodologia aprenentatge-servei: el treball es desenvoluparà mitjançant la col·laboració voluntària d'estudiants universitaris, per tal que puguin complementar el seu aprenentatge amb casos reals que contribueixin a la societat.
- ▶ Transversalitat: el projecte vol fugir de la metodologia d'abordar les problemàtiques de l'habitatge des del despatx d'arquitectura convencional, combinant els treballs relacionats amb aquesta disciplina amb un equip d'advocats, enginyers, treball social, comunicació, i altres disciplines.
- ▶ Xarxa amb associacions, habitants del barri: per establir relacions fora de la dinàmica client – servei, i generar espais de relació i confiança amb les diferents persones implicades als projectes. Les associacions del barri que es dediquen a treballar amb famílies vulnerables són les que ens deriven els casos. Aquestes famílies passen a ser sòcies i beneficiàries del projecte, i totes les intervencions i gestions es realitzen amb la seva col·laboració, realitzant no només una tasca de millora sinó també de capacitat i apoderament dels habitants del barri.
- ▶ Perspectiva de gènere: Certs condicionants propis del barri del Raval fan que el risc de vulnerabilitat en dones sigui més elevat que a altres barris de la ciutat de Barcelona. Aquests condicionants de desigualtat es tindran en compte a l'hora de prioritzar les línies d'acció. Alguns dels indicadors i factors a tenir en compte són el risc d'aïllament, la manca de planificació familiar, la dependència juvenil i l'especial afectació a la pobresa, la precarietat laboral i la responsabilització de les tasques de cures.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat de l'experiència:

Viabilitat sociocultural:

- ▶ Existeix una forta demanda social per aquest tipus d'iniciatives.
- ▶ L'augment del nivell d'habitabilitat afavoreix el desenvolupament del barri, prenent consciència del valor d'aquest, i enfortint el sentiment d'identitat i unitat veïnal. Mitjançant la participació es preveu el seu apoderament social i institucional.
- ▶ Actitud de les administracions i entitats locals: En casos anteriors, el col·lectiu ha comptat amb la participació d'entitats del barri com Sostre Cívic, Tot Raval, Impulsem, etc. A més, l'Ajuntament de Barcelona també ha reconegut la labor d'Arquitectes de Capçalera i ha donat el seu suport en el cas de Can60.

Viabilitat econòmica i financera:

- ▶ Un cop finalitzat el primer any del programa, es presentaran els resultats a l'Ajuntament de Barcelona per tal de cercar el seu suport en l'extensió del programa als diferents barris de la ciutat.
- ▶ Recerca de recursos propis de l'entitat mitjançant rehabilitacions a associacions del barri.
- ▶ La propietat dels habitatges no canviarà, i seguirà sent dels ciutadans corresponents, fent efectiu un contracte que eviti l'especulació posterior.

Viabilitat tècnica:

- ▶ Les solucions constructives es realitzaran fent servir tecnologies i materials locals, afegint millores d'habitabilitat, salubritat i exigència energètica.
- ▶ Es potenciarà la mà d'obra local del barri i es formarà a la població beneficiària amb tallers participatius.
- ▶ Sempre que es pugui els materials seran sostenibles i, en alguns casos, reutilitzables: argila, sorra, grava, fusta, palla.
- ▶ Un cop establerta la metodologia es pot replicar fàcilment en altres barris de la ciutat.

Municipi: **Barcelona**

Àmbit geogràfic: **Catalunya**

Forma jurídica: **Societat cooperativa**

- ▶ **4.253** persones contractades
- ▶ **535** persones contractades pertanyents a col·lectius en risc d'exclusió

Persones usuàries:

- ▶ **14.410** a serveis a la infància i la joventut
- ▶ **20.400** a serveis a la gent gran
- ▶ **19.989** a serveis a persones dependents o amb discapacitat
- ▶ **480** a serveis específics vinculats a l'àmbit penitenciari
- ▶ **210** a serveis a persones amb drogodependències
- ▶ **2.632** a serveis a altres col·lectius en situació d'exclusió social
- ▶ **4.704** a serveis de cohesió i dinamització social
- ▶ **5.136** a altres serveis

Breu història de l'organització:

Suara és una cooperativa de professionals compromesos amb el sector de l'atenció a les persones, amb una experiència acumulada pels socis fundadors de més de 35 anys. El 2008 tres cooperatives (CTF Serveis Sociosanitaris SCCL, EAS SCCL i Escaler SCCL) van considerar que junts arribarien més lluny que per separat i van apostar per donar una resposta eficient al que demanaven els seus clients per sobre d'altres consideracions. Dels 243 socis i sòcies inicials que van acordar aquesta estratègia s'ha passat a un total de 1090 socis a finals del 2017.

Missió de l'entitat:

Suara té com a missió transformar l'entorn social, millorant la realitat de les persones mitjançant serveis de qualitat arrelats al territori, que promoguin el seu benestar i creixement, des d'un projecte empresarial cooperatiu.

Suara LAB, laboratori d'innovació social

Breu descripció:

Fomentar la intraprenedoria i generar estratègies d'innovació social per a crear nous productes i serveis per millorar l'atenció a les persones. Aquest és l'objectiu de Suara LAB, el laboratori de noves idees socials impulsat per Suara Cooperativa. Mitjançant programes de preincubació, incubació i acceleració Suara LAB permet a les persones tant sòcies com treballadores de la cooperativa desenvolupar iniciatives que donin resposta als reptes socials. Un espai de co-creació que va néixer el setembre de l'any 2017, però que representa el resultat d'un intens treball de camp des de l'Àrea d'Innovació però que implica de forma transversal a totes les àrees de l'organització. Un espai de treball físic i intensiu que permet generar idees, donar suport i impulsar i acompanyar projectes innovadors interns de l'organització i captar i impulsar projectes que arriben de l'exterior en qualsevol de les seves fases. Aquest espai es troba equipat per donar suport a aquests professionals i equips de treball que volen desenvolupar una idea o projecte. També un element que atrau les idees i projectes de l'organització però és també la porta oberta a l'entorn, que estructura les relacions amb altres organitzacions i start ups.

S'ha dissenyat una estratègia per aconseguir fomentar la implicació de les persones de l'organització en el procés d'innovació: amb l'organització de Hackatons (jornades intensives d'innovació de 48h a una casa rural), espurnes formatives, grups de treball específics i generant espais de reflexió i debat. En tots aquests espais es generen desenes de noves idees que Suara LAB ordena, per detectar-ne les més importants per al seu desenvolupament. Implicant a professionals de la cooperativa, però també creant una borsa de mentors amb experts amb trajectòries destacades en l'àmbit. Un dels elements imprescindibles durant aquests processos d'innovació, és la incorporació de tecnologia i la digitalització dels serveis.

Aportació de valor:

El tret diferenciador del Laboratori és la possibilitat d'ordenar l'organització i captar idees que s'estan desenvolupant i fer créixer els projectes en funció del seu estat de maduresa: des d'una idea fins a un projecte més elaborat. Així podrem anar organitzant tot el que s'està fent i poder-ho enviar directament a la fase més adient segons el seu estat de desenvolupament. Cada una de les fases compta amb diferents mecanismes de suport: Incubació (amb fase inicial de preincubació) i acceleració.

El laboratori és un espai que atrau les idees i projectes de Suara Cooperativa però és també la porta oberta a l'entorn, que estructura les relacions amb les organitzacions, universitats i administracions, start ups i emprenedors/es que impulsen i ens aporten innovació. Tot gràcies al seu mètode propi basat en dinàmiques àgils, la visió transversal i la convicció tecnològica.

Principals objectius assolits:

Gràcies a la posada en marxa de Suara LAB, la cooperativa ha aconseguit:

- ▶ Ordenar i dotar de mètode tots els processos d'innovació de l'organització, però sobretot implicant a totes les persones sòcies i treballadores en la creació de nous productes i serveis, des d'una mirada totalment transversal.
- ▶ Fomentar la iniciativa emprenedora i la millora contínua.
- ▶ Promoure entre les persones de la cooperativa una visió de futur disruptiva i innovadora.

- ▶ També s'ha assolit la creació d'un canal eficient per a la creació de serveis nous des d'una perspectiva tecnològica i digital.
- ▶ Suara LAB permet el contacte directe amb el món start up i posant a la seva disposició tot el seu coneixement, serveis, recursos, capital humà i la seva estratègia de gestió del coneixement amb el compromís de crear conjuntament noves propostes que donin resposta a reptes socials.
- ▶ Ara, totes les persones de la cooperativa identifiquen ja Suara LAB com el seu espai (físic i conceptual) a l'hora de donar vida a les seves idees.
- ▶ També s'ha assolit un dels objectius principals: Pre-incubar un total de 3 projectes impulsats per 3 equips d'intraemprenedors de la cooperativa.

Principals resultats - quantitius i qualitius - obtinguts:

Des de la posada en marxa de Suara LAB el setembre del 2017, s'han organitzat:

- ▶ 4 hackatons d'innovació on hi ha participat més de 120 professionals
- ▶ 5 Nodes i grups de treball on hi ha participat més de 25 professionals
- ▶ 20 tallers Espurnes d'innovació on hi ha participat més de 600 professionals
- ▶ S'han rebut més de 65 propostes o idees a través de la bústia d'idees
- ▶ S'han incubat un total de 3 projectes, on hi ha participat en total 9 professionals que han rebut una formació intensa en tècniques d'innovació i emprenedoria.

Suara LAB ha permès motivar l'actitud emprenedora, la iniciativa, la motivació a l'hora de crear noves idees i ha mostrat la importància de treballar incorporant una visió tecnològica i digital en els processos.

Abast de l'experiència:

Suara LAB ha permès assolir els objectius de crear nous productes i serveis, que es van pre-incubar. A més de totes les accions formatives i de dinamització, des de la posada en marxa de Suara LAB s'han pre-incubat 3 projectes liderats per 3 equips de persones sòcies i treballadores:

- ▶ Creació d'un Market Place: Espai virtual per compartir béns i/o serveis. Accessible a més de 3000 persones sòcies/tr treballadors de Suara.
- ▶ Servei d'atenció al turista: Creació d'un servei d'atenció a persones amb dependència que vulguin gaudir del turisme a la ciutat de Barcelona. Permet desenvolupar un servei d'acompanyament i transformació del Servei d'Atenció Domiciliària.
- ▶ Young APP: Creació d'una aplicació mòbil per a la dinamització de la participació als serveis on Suara atén a joves.

Dels 3 projectes incubats ha passat a la fase d'incubació el projecte del Servei d'atenció al turista. Actualment hi ha un equip format per 3 professionals dedicats al projecte

Persones implicades en l'experiència:

- ▶ 300 persones treballadores
- ▶ 80 persones membres equips directius
- ▶ 365 persones sòcies
- ▶ 30 persones usuàries

Principals factors clau d'èxit:

- ▶ Treballar i vehicular la innovació a Suara no és nou. Des del naixement de la cooperativa s'han desenvolupat accions formatives per incorporar l'esperit innovador i s'ha generat una mirada sempre amb perspectiva de futur, vinculada a la transformació social. Això ha permès que les persones sòcies i treballadores s'hagin adaptat de forma senzilla en la dinàmica del Suara LAB.
- ▶ L'existència d'una Àrea d'Innovació a la cooperativa ha permès liderar i coordinar el projecte de forma àgil.
- ▶ La creació d'un Comitè d'Innovació del qual en formen part la Direcció General i altres directius/es de les Àrees permet una mirada transversal en la presa de decisions dels projectes a incubar al laboratori.
- ▶ La construcció i definició del projecte s'ha fet després d'un període d'estudi i treball de camp (2015-2017) on s'han visitat incubadores de referència, s'han entrevistat emprenedors, experts, etc. El que ha permès poder crear un projecte sòlid.
- ▶ Dins de Suara cooperativa existeixen projectes i iniciatives que treballen la Gestió del coneixement. Això permet facilitar l'expertesa dels professionals i el coneixement generat, en benefici de futures iniciatives innovadores.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

El desenvolupament de Suara LAB, ha viscut algunes dificultats i reptes que s'han resolt:

- ▶ El projecte inicial plantejava la creació d'una Incubadora vertical, però els estudis fets per part de la cooperativa han portat a la creació d'un laboratori d'innovació. El concepte de "Laboratori" permet una visió molt més àmplia i adaptada a la realitat de la cooperativa. Un laboratori és un espai de treball físic i intensiu que permet generar idees, donar suport i impulsar i acompanyar projectes innovadors interns de l'organització i captar i impulsar projectes que arriben de l'exterior en qualsevol de les seves fases. És un espai dinàmic que fomenta la creativitat. Aquest espai es troba equipat per donar suport a aquests professionals i equips de treball que volen desenvolupar una idea o projecte.
- ▶ Un altre repte ha estat com explicar a tota l'organització què és Suara LAB, com funciona i què representa. Al ser un projecte estratègic per la cooperativa, el laboratori es va presentar durant l'assemblea general de socis, celebrada el novembre del 2017, davant de totes les persones sòcies. A més, amb l'equip de comunicació s'ha treballat una Pla de comunicació interna i externa que s'està desplegant.
- ▶ Motivar la participació dels professionals. S'ha treballat des d'una perspectiva comunicativa a nivell intern informant a tot moment del desenvolupament del procés del laboratori, implicant des del principi a la cooperativa.

Elements innovadors que aporta l'experiència:

SUARA LAB s'entén com un procés d'innovació distribuïda, en què l'aportació fonamental és la introducció de noves narratives que permetin innovar des de perspectives diferents de les habituals. Això fa que aquesta innovació descentralitzada permeti que les persones siguin més autònomes, auto-organitzades.

Sobretot es busca una innovació disruptiva i que es focalitzi en el desenvolupament de nous productes i serveis, vinculant sobretot els esforços a la cooperació amb el món start up, ja que aquest tipus d'entitats aporten valors únics.

Suara LAB aporta els següents elements innovadors:

- a) Nova mirada a l'hora de canalitzar la intraprenedoria
- b) Permet atraure noves iniciatives empresarials externes per crear un ecosistema d'innovació
- c) Genera nous models de negoci de forma transversal
- d) Desenvolupar la competència d'innovació en la funció directiva i tècnica que permeti ser autònom en el desenvolupament d'un ecosistema propi d'innovació.
- e) Focalització en el desenvolupament de nous productes i serveis vinculats a l'estratègia de la cooperativa
- f) Connexió entre la intraprenedoria, l'ecosistema Start-ups i l'organització per aportar innovació disruptiva i ampliar la cultura emprenedora.
- g) Incorporació de la innovació distribuïda, descentralitzada i que faci a les persones més autònomes, i auto-organitzades i amb noves narratives que ens permetin innovar des de perspectives diferents de les habituals.
- h) Permet facilitar la innovació incremental als serveis i el Desenvolupament de la innovació disruptiva.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat de l'experiència:

Suara LAB disposa d'una metodologia pròpia inspirada en el LEAN start up d'innovació, que permet introduir noves formes de fer àgils i narratives disruptives, fàcilment extrapolables a qualsevol àmbit o servei que busqui innovar en productes o serveis.

En aquest context, la cooperativa fa una aposta molt important des de Suara LAB per a la formació de totes les persones per innovar utilitzant aquestes eines. A més, es posa a disposició de clients i persones ateses, per a que puguin adaptar, replicar i utilitzar per a futurs projectes (convidant-los, per exemple a Hackatons o jornades de treball). És per això que al llarg de les últimes setmanes desplegaran un programa de creació de comunitat. Creuen que les persones emprenedores poden formar part de la comunitat d'innovació de Suara LAB, i que un dels valors importants sigui el de compartir i posar a disposició de la societat el coneixement i bones pràctiques socials apreses i executades.

associació alba

ASSOCIACIÓ ALBA

Municipi: **Tàrraga**

Àmbit geogràfic: **Catalunya, amb preferència pels municipis pròxims**

Forma jurídica: **Associació**

- ▶ **357** persones contractades
- ▶ **75** persones contractades pertanyents a col·lectius en risc d'exclusió

Persones usuàries:

- ▶ **1.380** a serveis a la infància i la joventut
- ▶ **44** a serveis a la gent gran
- ▶ **203** a serveis a persones dependents o amb discapacitat
- ▶ **107** a serveis a persones amb problemàtica de salut mental

Breu història de l'organització:

L'Associació Alba neix l'any 1975 com a iniciativa d'un grup de famílies de persones amb discapacitat intel·lectual i del rector de Tàrrrega que tenien una necessitat urgent: educació per als seus fills. El naixement de l'entitat sorgeix a partir de la creació de l'escola d'educació especial.

Al voltant de l'escola, i al llarg d'aquests 40 anys, Alba ha anat articulant els serveis i suports, segons les necessitats i demandes de les pròpies persones i les seves famílies, com un centre ocupacional, una residència, un centre especial de treball i serveis a persones amb problemes de salut mental. Aquesta evolució es tradueix en què, actualment, l'Associació Alba és la 3a empresa de la comarca de l'Urgell en nombre de treballadors. L'organització s'estructura en diferents àrees que, de manera integral i transversal, ofereixen suports a les persones en tots els àmbits i en totes les etapes de la vida:

- ▶ Àrea de serveis comuns
- ▶ Àrea d'habitatge
- ▶ Àrea educativa-terapèutica
- ▶ Àrea de formació i inserció
- ▶ Àrea de treball
- ▶ Àrea de salut
- ▶ Àrea d'oci i temps lliure
- ▶ Àrea alimentària
- ▶ Àrea de persones i famílies

KEEP CALM, Convertint el risc en reforç

Breu descripció:

El projecte presenta una proposta d'acompanyament als joves de 15 a 25 anys de la comarca de la Segarra amb problemes de salut mental, que s'articula amb els recursos socials, educatius i comunitaris del territori; però amb professionals, metodologia i activitats pròpies.

L'objectiu és oferir una alternativa a les dinàmiques d'institucions sanitàries existents, per tal de complementar-les i donar un altre tipus de resposta als joves i al seu patiment. Ha d'estar integrada i coordinada amb els diferents agents que formen la xarxa territorial (administratius, sanitaris, comunitaris i associatius). I facilitar la continuïtat assistencial de les persones, creant ponts entre la xarxa d'atenció infanto-juvenil i la d'adults.

Aportació de valor:

Conjuntament amb els serveis socials de la Segarra i la Taula de Salut Mental Urgell-Segarra, es detecta que hi ha un col·lectiu de joves, franja d'edat entre 18-30 anys amb problemes de SM (especialment derivats de les addiccions) que no arriben en aquests serveis, i que per tant, queden desatesos. El projecte té una especial rellevància pel fet que dona resposta a una necessitat social desatesa per la xarxa de recursos actual del territori.

Els joves que assisteixen al CSMIJ sovint ho fan de forma discontinua i en molts casos, acaba en desvinculació; especialment en el canvi cap a l'edat adulta on es dona la transició entre serveis. Al cap d'un temps, quan es tornen a vincular al sistema de SM, es troben més deteriorats i desapoderats. Aquest projecte ofereix un acompanyament als joves que viuen aquesta transició.

El projecte també contempla fer sessions de sensibilització i antiestigma als centres educatius, fet que multiplica l'impacte d'aquest projecte en l'entorn.

Principals objectius assolits:

1. Millorar l'autoconeixement i consciència de la malaltia en els joves, vetllant pel vincle amb la xarxa sanitària i afavorint l'apoderament i l'autoresponsabilitat en relació a la seva problemàtica de salut.
2. Millorar el benestar dels joves a través de voluntariat i activitats d'oci en la xarxa comunitària per a reforçar vincles amb altres grups de joves i potenciar l'adquisició d'habilitats socials.
3. Fomentar el paper actiu dels joves en la planificació i organització del seu propi itinerari vital en funció de les necessitats, interessos i motivació personal.
4. Fer prevenció i sensibilització vers la salut mental en el territori.

Principals resultats - quantitius i qualitius - obtinguts:

Van creure molt important realitzar una primera fase del projecte centrada en dues línies. En primer lloc, han realitzat una recerca d'experiències prèvies i bones praxis en el camp del lleure i l'atenció en joves i salut mental arreu Catalunya per tal que ens fossin inspiradores. També han centrat la primera fase en realitzar un bon diagnosi del territori per tal de poder articular i treballar en xarxa amb el present projecte en base a un sociograma on es mostren els diferents agents actius vinculats al projecte a nivell comarcal. Han fet un mapeig de tots els recursos existents i han creat sinergies i coordinacions (fins ara inexistents) entre agents dels àmbits de sanitat, ensenyament, joventut, comunitat i xarxa de salut mental.

Per tal de fer sensibilització envers les malalties mentals i alhora donar a conèixer el projecte entre els joves, es realitzen sessions als Instituts de la comarca.

Durant les hores de tutoria i mitjançant dinàmiques com el joc de rol i el teatre fòrum, per tal de conèixer i empatitzar amb les persones que pateixen trastorn mental, identificant les característiques dels diferents problemes i trencat l'estigma que hi tenen els joves. En aquest moment estan arrencant la segona fase, on es pretén consolidar un grup de joves amb els hi qui s'organitzaran sortides de lleure autorganitzades, treballant des de la implicació i l'apoderament dels joves. Els hi ofereixen suport en la creació del seu propi itinerari individual.

Abast de l'experiència:

- ▶ Nombre de persones implicades en l'experiència
- ▶ 150 alumnes previstos sessions instituts
- ▶ 52 professionals d'agents del territori amb qui ens hem reunit i coordinat
- ▶ 4 treballadors desenvolupant el projecte
- ▶ 20 joves previstos al grup d'atenció directa

= 226 persones en total

Persones implicades en l'experiència:

- ▶ 52 persones treballadores
- ▶ 20 persones usuàries
- ▶ 1 persona voluntària

Principals factors clau d'èxit:

Potencien la descoberta de les entitats i recursos del territori, organitzant-hi visites i activitats conjuntes. L'objectiu és realitzar-hi experiències de lleure o voluntariat per fomentar la seva participació i vinculació en funció de les seves necessitats, interessos i motivació personal, a més de buscar construir-hi relacions socials positives, informació i orientació. Entitats com els Geganters, Diables, grup de percussió Bombollers de Cervera, Protectora d'Animals, grup de teatre Grep, entre d'altres.

Treballen tenint en compte les voluntats de les persones a través d'un model d'Organització Centrat en les Persones, on els joves passen a ser els protagonistes actius del seu propi recorregut vital. Apoderen a les persones i tenen cura del seus vincles amb allò comunitari, així com la construcció d'un projecte de vida autònom i significatiu reduint la dependència dels serveis específics de salut mental.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

La Segarra és un territori disgregat en petits municipis. Això, presenta un repte pel que fa a l'accessibilitat a recursos de salut mental. A part, es troben que a la comarca no existia cap recurs específic per a joves amb trastorn mental (a part de la xarxa de salut mental, serveis que es troben ubicats a Tàrraga, no a la Segarra). El fet de crear un recurs propi que es complementa amb els existents al territori i evitar haver-se de desplaçar fins a Tàrraga, ha generat un impacte positiu. En primer lloc per a les persones ateses en el projecte però també a nivell de població general, ja que segons el recent estudi diagnòstic fet per ComSalut (2017) la major preocupació que existeix en la població del municipi de Cervera en relació a la salut és "els joves i la salut mental".

Elements innovadors que aporta l'experiència:

A nivell metodològic, treballen per la millora continua i la transformació a través de la innovació social, tecnològica i de models d'organització, i avaluant l'impacte de les seves accions. Defuguen lògiques assistencials que no lliguen amb el col·lectiu de joves i innoven nous models d'acompanyament.

Treballen en xarxa coordinant-se de forma periòdica amb els agents i recursos de la xarxa administrativa, social, associativa, sanitària i juvenil.

Treballen tenint en compte les voluntats de les persones a través d'un model d'Organització Centrat en les Persones, on els joves passen a ser els protagonistes actius del seu propi recorregut vital.

Apoderen a les persones i tenen cura del seus vincles amb allò comunitari, així com la construcció d'un projecte de vida autònom i significatiu reduint la dependència dels serveis específics de salut mental.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat de l'experiència:

Aquest projecte dona resposta a una necessitat detectada a la Segarra però que també es repeteix a tot el territori català (com ja s'exposava a la taula tècnica de l'ICASS del 2010). Per tant, aquesta iniciativa pot esdevenir una prova pilot (juntament amb altres iniciatives similars com ara el Xarxa Joves).

Totes les accions del projecte, tant els acompanyaments individuals com les activitats grupals i de sensibilització, es realitzen a la comunitat: espais públics i equipaments i recursos municipals. El fet que no sigui necessari tenir un espai físic propi, fa que sigui més fàcilment replicable en altres punts del territori.

Municipi: **L'Hospitalet de Llobregat**
Àmbit geogràfic: **Estat i Internacional**
Forma jurídica: **Cooperativa de treball sense ànim de lucre**

- ▶ **140** persones contractades
- ▶ **75** persones contractades pertanyents a col·lectius en risc d'exclusió

- Persones usuàries:**
- ▶ **14.437** a serveis a la infància i la joventut
 - ▶ **1.899** famílies

Breu història de l'organització:

1994 neix EDUVIC . Un grup de sis professionals de l'àmbit de l'educació social, s'uneixen en cooperativa amb la finalitat de crear serveis especialitzats per atendre a adolescents i joves en risc d'exclusió social i acompanyar-los en el seu procés d'autonomia tot facilitant la seva inclusió social i laboral.

1995: s'inaugura el Centre Residencial d'Acció Educativa (CRAE) Kairós. Programa ITACA servei de seguiment post-institucional.

1996 s'obre la Residència Maternal Antaviana.

2001 s'inaugura el Centre d'Acollida Talaia.

2005 s'inicia el Servei de Prevenció, Orientació i Suport a les Famílies: Plataforma Cruïlla.

2006 Servei de Suport i Acompanyament Terapèutic a Famílies. Amb presència més de 70 ajuntaments de Catalunya. EDUVIC s'acull al Programa de Responsabilitat Social de les Empreses en l'Economia Cooperativa. Programa "Mares i Fills davant una mateixa realitat: la violència domèstica" l'Ajuntament de l'Hospitalet de Llobregat.

2009 Servei Tècnic del Punt de Trobada de l'Hospitalet de Llobregat, per facilitar un espai neutral del règim de visites entre els progenitors no custodis i els/les seus fills/es.

2010 s'inaugura EDUVIC-Escola Itinere, Escola de teràpia familiar socioeducativa. Màsters i postgraus amb l'institut IL3 de la Universitat de Barcelona.

2015 EDUVIC-Inspira Sport programes relacionats amb l'esport.

Missió de l'entitat:

Treballar per a les persones, en especial, infants, adolescents i joves i les seves famílies amb la promoció, creació i gestió de serveis i recursos sense ànim de lucre, des d'una perspectiva cooperativista i en col·laboració amb l'administració i/o la iniciativa privada. Els àmbits en què s'estenen els nostres projectes i programes són l'educació, el lleure, la cultura, la sanitat, el foment i la pràctica d'activitats esportives, l'atenció residencial, l'atenció terapèutica i familiar i altres àmbits relacionats amb l'atenció integral a les persones.

La tasca de l'organització vol incidir en:

- ▶ Atendre infants, adolescents i joves en risc d'exclusió social.
- ▶ Oferir atenció i donar suport a les famílies amb diferents problemes de relació: entre la parella, amb els fills, conflictes després de la separació dels pares, famílies reconstituïdes.
- ▶ Formar, supervisar i assessorar professionals i institucions que treballen amb infants, adolescents i joves i les seves famílies, i professionals vinculats al món de l'esport.

Move IN Involved Sport

Breu descripció:

Move IN Involved Sport és un programa socioeducatiu dissenyat per EDUVIC · Inspira Sport per la prevenció de la radicalització que empra l'esport com a eina educativa per la inclusió social. El seu objectiu principal és prevenir, orientar i acompanyar infants i adolescents d'edats compreses entre els 10 a 16 anys que desenvolupen la seva activitat esportiva en clubs i centres educatius en contextos de risc de radicalització. El programa s'implementa a la ciutat de L'Hospitalet de Llobregat.

L'equip multidisciplinar Move IN s'incorpora a les sessions d'entrenament dels clubs i a les classes d'educació física de les escoles i instituts per formar i acompanyar en la seva praxi diària en la metodologia Move IN. El programa ofereix una sèrie d'activitats esportives, organitzades per mòduls, especialment dissenyades per l'adquisició en els participants d'un conjunt d'habilitats bàsiques pel seu desenvolupament personal i necessàries com a factor de protecció per prevenir l'inici de processos de radicalització. Les habilitats identificades i promogudes són: la gestió de les emocions, l'autoconeixement i l'autoconfiança, l'empatia, el treball en equip, el pensament crític i la resolució de problemes. De forma transversal, s'educa en els valors essencials de la igualtat de gènere i la diversitat cultural.

A més de la tasca d'assessorament educatiu, l'equip Move IN ofereixen al conjunt d'entrenadors/es i al claustre de professors una formació específica per la detecció de processos de radicalització en adolescents i joves. Per assolir aquesta segona acció, Move IN es manté en coordinació i col·laboració amb l'equip de professionals del Programa per la Detecció i Prevenció en Processos de Radicalització Islàmica (PRODERAI) de Mossos d'Esquadra i amb l'Àrea de Seguretat, Convivència i Civisme de l'Ajuntament de L'H. Participen també mentors implicats en el teixit comunitari dels barris, els quals acompanyen els infants i adolescents en la planificació de reptes comuns.

Aportació de valor:

Move IN cobreix la necessitat de capacitar els professionals de l'esport mitjançant l'assessorament en la seva pràctica habitual. L'equip Move IN acompanya la implementació de les activitats proposades a la guia didàctica (disponible en format paper i digital) i ofereix un sistema d'avaluació que combina un conjunt d'instruments tant qualitius com quantitius. Es compta amb un pla de comunicació i difusió del projecte (facebook, twitter i web). El projecte compleix amb els estàndards de qualitat de l'entitat, que compta amb el certificat ISO, i compta amb un disseny d'avaluació i registre acord amb els objectius establerts validat per un professional especialitzat. Quan es dissenya l'avaluació d'un projecte socioeducatiu en què es promouen habilitats i valors, el repte és poder discriminar indicadors observables de comportament en els participants que validin la seva interiorització.

Principals objectius assolits:

La Comissió Europea mitjançant el Dictoracte-General for Education, Youth, Sport and Culture (EAC) ha recolzat a EDUVIC en el marc de les polítiques de la Unió per la prevenció de la radicalització que condueix a l'extremisme violent. el projecte s'inicià a principi de febrer i finalitzarà, en la primera edició, a desembre de 2018. La Comissió Europea ha informat que previsiblement es donarà continuïtat per 2019. Es tindran resultats intermedis al juliol de 2018 i resultats finals a gener de 2019.

Principals resultats - quantitius i qualitius - obtinguts:

El projecte té un abast global. En primer lloc els beneficiaris són els professionals de l'esport als clubs i als centres educatius, als quals se'ls ofereix una formació inicial i un assessorament perllongat al llarg d'un any en la metodologia pròpia del projecte. En segon lloc, en són beneficiaris/es els infants i joves en qui es promouen habilitats i valors essencials pel seu desenvolupament; en tercer lloc, la comunitat i el barri (els reptes comunitaris tenen per objectiu assolir millores palpables en els contextos locals dels infants i adolescents) i, per últim, de forma general tots els ciutadans d'un país ja que com més èmfasi es posi en polítiques preventives basades en projectes socioeducatius per prevenir la radicalització, menys risc d'atacs terroristes.

Abast de l'experiència:

Cal destacar que el projecte Move IN, dissenyat per EDUVIC·Inspira Sport és un projecte pioner a Catalunya, a l'estat espanyol i a Europa. La Comissió Europea ha establert com a línia estratègica prioritària implementar programes de detecció i prevenció de la radicalització emprant l'esport i l'educació. Actualment, EDUVIC col·labora amb diverses institucions d'àmbit local i europeu. Tal com s'ha comentat, la continuïtat queda garantida per l'orientació d'assessorament formatiu a formadors.

Persones implicades en l'experiència:

- ▶ 3 persones treballadores
- ▶ 1 persona membre equips directius
- ▶ 2 persones sòcies
- ▶ 400 persones usuàries
- ▶ 4 persones voluntàries
- ▶ Altes implicats en l'experiència: 8 clubs, 8 centres, 8 entrenadors, 8 professors, famílies

Principals factors clau d'èxit:

1. Arrelament al territori: Move IN té especial cura de treballar en xarxa per alinear objectius i establir sinergies amb altres organismes i institucions del territori on es desenvolupa. Per aquest motiu, en la seva primera edició, l'equip de professionals es coordina amb l'Àrea de Benestar i Drets Socials i amb la Unitat de Convivència i Civisme de l'Ajuntament de L'Hospitalet. Participa del Pla estratègic local per la prevenció de la radicalització violenta que coordina la Unitat de Convivència que va participar a l'European Forum for Urban Security celebrat l'any 2016 i que fou el punt de partida per a l'elaboració d'un projecte global a escala europea.
2. El marc teòric subjacent: La teoria de l'aprenentatge planteja el concepte d'internalització, pel qual l'individu transforma la realitat externa en relació amb altres individus en un procés psicològic intern. És a dir, s'esdevé un procés inicialment interpersonal que es transforma en un altre de caràcter intrapersonal, el qual fa efectiva la interiorització d'habilitats i valors. L'aprenentatge emergeix com a construcció conjunta entre els subjectes mitjançant un procés de caràcter dialògic.
3. La importància de la figura de l'educador/a. Move IN basa la seva intervenció en l'assessorament formatiu a professorat d'educació física i esportiva, entrenadors/es i professionals d'educació social, que vulguin aprofundir en l'adquisició d'eines i estratègies educatives per promoure l'aprenentatge en valors i habilitats.

Descripció de les dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa

Pendent d'avaluar (dades a la valoració de juliol)

Elements innovadors que aporta l'experiència:

Move IN pretén cobrir la necessitat de capacitar els professionals de l'esport mitjançant l'assessorament en la seva pràctica habitual. L'equip Move IN acompanya la implementació de les activitats proposades a la guia didàctica (disponible en format paper i digital) i ofereix un sistema d'avaluació que combina un conjunt d'instruments tant qualitius com quantitius. Es compta amb un pla de comunicació i difusió del projecte (facebook, twitter i web).

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat de l'experiència:

L'orientació del projecte en clau de transferència metodològica mitjançant formació i assessorament a professionals de l'esport (professors d'educació física i entrenadors), fet que redunda en la sostenibilitat del projecte un cop l'equip Move IN finalitza la seva intervenció.

- ▶ Comptar amb una guia didàctica que conté un apartat teòric sobre metodologia i un banc d'activitats esportives complet, creatiu i especialment dissenyat per incidir en els objectius específics del projecte.

FUNDACIÓ
BANC DELS ALIMENTS

**FUNDACIÓ PRIVADA BANC
DELS ALIMENTS**

Municipi: **Barcelona**

Àmbit geogràfic: **Catalunya**

Forma jurídica: **Fundació**

▶ **12** persones contractades

Persones usuàries:

- ▶ **137.156** a serveis a la infància i la joventut
- ▶ **137.156** a serveis a la gent gran

Breu història de l'organització:

El concepte de "Banc dels Aliments" neix a Phoenix, Arizona (EEUU) al 1966 de la mà de John van Engel. Quasi vint anys després, al 1984, el projecte s'introdueix a Europa a través del Banc dels Aliments de París. I al cap de tres anys, al 1987, es funda el primer Banc dels Aliments a Espanya amb seu a Barcelona, sota el nom Fundació Banc dels Aliments. El Banc dels Aliments, representa, doncs, una institució pionera en l'àmbit estatal.

Missió de l'entitat:

La lluita contra el malbaratament: cercar noves fonts de productes "consumibles però no comercialitzables" per redistribuir-los als més necessitats, promovent el seu aprofitament mitjançant les "xarxes solidàries de proximitat", reduint la petjada ecològica per transports innecessaris.

La lluita contra la fam: ajudar a pal·liar la pobresa i l'exclusió social, destinant els excedents alimentaris recuperats i distribuint-los a través d'entitats socials especialitzades i homologades que disposen de menjadors socials, centres d'acollida i que reparteixen lots a famílies.

Valors

- ▶ Lluita contra el malbaratament i la fam d'aquí.
- ▶ La primacia de la gratuïtat, tant en la recepció com en el repartiment d'aliments.
- ▶ La distribució justa.
- ▶ La millora de la sostenibilitat de la cadena alimentària.
- ▶ La gestió a través del voluntariat.
- ▶ La transparència en la gestió dels recursos.
- ▶ Donació Aliments puntualment
- ▶ Dóna una cistella solidària
- ▶ Recaptés empreses
- ▶ Projecte Sociojurídic

Gran Recapte d'Aliments

Breu descripció:

El Gran Recapte d'Aliments és una campanya de recollida d'aliments bàsics per aconseguir que les persones més necessitades d'aquí rebin ajuda alimentària. La campanya del Gran Recapte es du a terme simultàniament pels quatre Bancs d'Aliments de Catalunya.

El seu objectiu és informar i sensibilitzar a tota la ciutadania de Catalunya sobre la realitat de la pobresa al nostre país i afavorir una col·laboració continuada amb els Bancs d'Aliments durant tot l'any.

El Gran Recapte d'Aliments es du a terme gràcies a la col·laboració d'un gran nombre de voluntaris puntuals arreu de Catalunya.

Principals objectius assolits:

La contribució de la Distribució al GRAN RECAPTE:

Les cadenes d'aliments tenen una funció important en l'èxit d'aquesta campanya, ja que contribueixen de diverses maneres:

- ▶ Cedint espais del punt de venda i emmagatzemant els materials necessaris per dur a terme la campanya.
- ▶ Es fan càrrec de la logística indispensable perquè els aliments arribin al Banc d'Aliments o a les entitats benèfiques assignades. Per donar una idea del que suposa aquesta contribució, expliquen que els aliments es traslladen primer dels punts de venda a magatzems centrals de la pròpia distribució i d'aquí al Banc d'Aliments o les entitats assignades. Cadascun dels dos trasllats de la quantitat de quilos abans esmentada, col·locats en el que anomenen "banyeres" (grans capses de cartró), fan necessari un moviment aproximat d'uns 390 grans tràilers o 1560 camions.
- ▶ Finalment la majoria de cadenes d'aliments que participen en la campanya, fan la seva pròpia donació, en funció de la quantitat recaptada als seus establiments.

Principals resultats - quantitius i qualitius - obtinguts:

El Gran Recapte d'Aliments el 2017 ha recollit 4.656.000 kg en més de 2.500 punts de recollida i va comptar amb l'ajuda de 30.900 voluntaris. Esperen poder comptar per a l'edició del 2018 novament amb la necessària col·laboració dels voluntaris i donants per tornar a donar suport als més necessitats de l'entorn.

Persones implicades en l'experiència:

- ▶ 12 persones treballadores
- ▶ 19.750 persones voluntàries

Altes implicats en l'experiència: empreses, supermercats, bancs...

Principals factors clau d'èxit:

La societat ha col·laborat activament.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

Per fer realitat aquesta utopia, els Bancs d'Aliments es basen en quatre principis ètics:

- ▶ La primacia de la gratuïtat: els aliments són rebuts i distribuïts gratuïtament. El treball dels col·laboradors és voluntari, basat en el principi de la solidaritat.
- ▶ La seguretat d'una distribució justa: sempre a través d'entitats benèfiques reconegudes i homologades, que poden assegurar el destí correcte dels ajuts alimentaris.
- ▶ La contribució a la sostenibilitat i a la preservació del medi ambient, evitant la destrucció d'aliments als abocadors.
- ▶ La promoció de la solidaritat envers les persones amb necessitats alimentàries.

Elements innovadors que aporta l'experiència:

Els Bancs d'Aliments són entitats benèfiques sense ànim de lucre, independents de tota ideologia econòmica, política o religiosa, basats en el voluntariat, amb l'objectiu de recuperar els excedents alimentaris de les empreses i redistribuir-los gratuïtament entre les persones necessitades del seu entorn, evitant qualsevol malbaratament o mal ús dels aliments. Les seves màximes són lluitar contra la pobresa alimentària i contribuir al desenvolupament sostenible per a un món més net.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat de l'experiència:

Les cadenes d'aliments tenen una funció important en l'èxit d'aquesta campanya, ja que contribueixen de diverses maneres:

Cedint espais del punt de venda i emmagatzemant els materials necessaris per dur a terme la campanya.

Es fan càrrec de la logística indispensable perquè els aliments arribin al Banc d'Aliments o a les entitats benèfiques assignades. Per donar una idea del que suposa aquesta contribució, expliquen que els aliments es traslladen primer dels punts de venda a magatzems centrals de la pròpia distribució i d'aquí al Banc d'Aliments o les entitats assignades. Cadascun dels dos trasllats de la quantitat de quilos abans esmentada, col·locats en el que anomenen "banyeres" (grans capsas de cartró), fan necessari un moviment aproximat d'uns 390 grans tràilers o 1560 camions. Finalment la majoria de cadenes d'aliments que participen en la campanya, fan la seva pròpia donació, en funció de la quantitat recaptada als seus establiments.

FUNDACIÓ PRIVADA DRISSA

Municipi: **Girona**

Àmbit geogràfic: **Comarcal**

Forma jurídica: **Fundació**

- ▶ **48** persones contractades
- ▶ **76** persones contractades pertanyents a col·lectius en risc d'exclusió

Persones usuàries:

- ▶ **161** a serveis a persones amb problemàtica de salut mental

Breu història de l'organització:

El 1999 neix Fundació Drissa, i poc després es posa en funcionament la borsa de treball, servei de formació i el servei d'acollida on s'acullen persones amb malaltia mental derivades pels diferents centres de salut mental, centres de dia i altres recursos de la demarcació de Girona. El 2001 s'implementa el Centre Especial de Treball Drissa (CET) amb diferents serveis: neteja, jardineria i pintura. El 2003 es posa en marxa el servei prelaboral, per a la capacitat teòrica, tècnica i professional de les persones derivades del centre de Salut Mental. Posteriorment, es posa en marxa el servei d'habitatge amb dues llars amb suport, el Programa Incorpora de l'Obra Social La Caixa, i el Club de la feina per aconseguir la inserció laboral ordinària. Anys més tard el CET Drissa posa en marxa una nova línia de producció: l'horta ecològica (CCPAE). El 2008 s'amplia el servei d'habitatge amb el servei d'autonomia a la pròpia llar per ajudar a les persones usuàries en les activitats de la vida diària. També neix el Grup Èxit (format per Ramon Noguera, Ecosol i Drissa), amb l'objectiu d'incrementar l'activitat econòmica i la prestació de serveis per promoure la integració sociolaboral. L'any 2012 s'obre la botiga Biodrissa, un establiment de fruita i verdura ecològica per donar sortida als productes de l'horta.

Missió de l'entitat:

La Fundació Privada Drissa és una entitat sense ànim de lucre que té com a primer objectiu treballar per a la millora de la qualitat de vida de les persones que pateixen malalties mentals a través del treball, tot i que també pot actuar, d'acord amb els seus estatuts, en altres àmbits com la millora de l'habitatge, la sensibilització social sobre la salut mental i la investigació i ciències de la salut.

Aprendre a l'hort de l'escola

Breu descripció:

La missió d'aquest projecte anomenat "Aprendre a l'hort de l'escola" és la de millorar la qualitat de vida dels col·lectius vulnerables de persones amb trastorn mental i gent gran a través de la pràctica i l'aprenentatge de l'horticultura escolar amb els infants. Per assolir-ho es proposa la gestió i manteniment d'HORTS ESCOLARS a centres educatius de primària mitjançant una fórmula enriquidora en quant a coneixement, gestió i aprenentatge. L'activitat plantejada és sempre dirigida per l'equip de mestres però també amb la intervenció, a part dels propis infants, de dos col·lectius més: el col·lectiu de salut mental de Fundació Drissa i la gent gran, tant avis dels alumnes de l'escola com de la Fundació Bancària "la Caixa". D'aquesta manera i davant d'aquest escenari, conviuran els tres col·lectius i s'aniran descobrint relacions sinèrgiques entre les persones participants, molt beneficioses per a la millora de la qualitat de vida i benestar personal, alhora que s'incrementarà el coneixement i la consciència de respecte cap al medi ambient.

El projecte es realitza al taller d'hort de l'escola i el que diferencia aquest projecte d'altres, és que les persones treballadores del col·lectiu de salut mental de Fundació Drissa seran les encarregades d'aportar l'expertesa i l'experiència en horticultura ja que treballen des de fa més d'una dècada a l'horta ecològica de 11 ha. que la Fundació té a Campllong, mentre que les persones del col·lectiu de gent gran seran voluntàries que donaran suport i saviesa. Finalment l'alumnat i mestres de l'escola, aportaran les mans necessàries per realitzar l'activitat i els coneixements pedagògics i metodològics adequats per desenvolupar el taller amb la màxima qualitat. En un futur es preveu la participació de les persones voluntàries i les famílies en les sessions no lectives per tal de poder gaudir de l'hort i dels seus fruits durant tot l'any.

Aportació de valor:

El valor d'aquesta iniciativa és múltiple ja que abarca tant aspectes tècnics com socials. D'una banda, permet donar qualitat al taller de l'hort escolar perquè s'aporten continguts tècnics gràcies a l'expertesa de les persones professionals de Drissa, oferint un nou servei a la comunitat educativa per cobrir les necessitats existents en la majoria de centres educatius de primària, on l'equip de mestres encarregat de l'activitat d'horta no acostuma a ser un gran coneixedor en la matèria. D'altra banda, hi ha un valor social afegit que acompanya a aquest nou servei, ja que l'experiència permet trencar amb l'estigma que afecta actualment tant a les persones amb malaltia mental com a la gent gran. A més, les relacions intergeneracionals sinèrgiques que es produeixen afavoreixen l'envelliment actiu de la gent gran, la millora de la qualitat de vida de persones amb malaltia mental i l'aportació de coneixements tècnics i valors de respecte i empatia cap a altres col·lectius i per a la natura.

Principals objectius assolits:

Al tractar-se d'una activitat de caire transversal, es persegueixen i en essència s'han assolit diferents objectius de diversos àmbits: social, ambiental i educatiu.

- ▶ Fomentar valors socials i bones pràctiques respecte el medi ambient impulsant a les comunitats educatives a participar activament en la seva millora i protecció.
- ▶ Trencar amb l'estigma de la malaltia mental.
- ▶ Fomentar l'envelliment actiu del col·lectiu de gent gran.
- ▶ Obrir noves oportunitats laborals per a les persones amb malaltia mental.
- ▶ Potenciar el treball comunitari, el diàleg, la cooperació i la responsabilitat entre

diferents col·lectius, afavorint la convivència i l'intercanvi de coneixements entre diferents generacions.

- ▶ Utilitzar l'hort escolar com a eina interdisciplinària per treballar diferents assignatures.
- ▶ Crear un espai d'experimentació i desenvolupar el raonament hipotètic deductiu.
- ▶ Crear relacions sinèrgiques entre els diferents col·lectius participants, fomentant així l'aprenentatge comú en diferents matèries: horticultura, matemàtiques, llengua... i fomentant diferents valors com l'empatia, respecte i sostenibilitat.

Principals resultats - quantitius i qualitius - obtinguts:

L'execució d'aquest primer any del projecte ja ha donat uns primers resultats, tant qualitius com quantitius. A nivell quantitatiu, s'ha arribat a tres escoles d'educació primària (dues a la ciutat de Girona i una al municipi de Quart), arribant a la participació d'uns 150 alumnes. També s'ha assolit la participació de cinc persones del col·lectiu de gent gran, afavorint així el seu envelliment actiu. Paral·lelament, s'han donat noves sortides laborals a persones amb trastorn mental amb una llarga trajectòria en el món de l'horticultura ecològica, però que fins al moment mai havien treballat en l'àmbit educatiu.

A nivell qualitatiu, s'han passat unes enquestes de satisfacció a totes les persones participants del projecte. Els resultats d'aquestes valoracions mostren el bon funcionament del projecte i la bona relació que hi ha entre els diferents col·lectius, també s'ha pogut observar relacions sinèrgiques entre les persones del col·lectiu salut mental i alguns infants amb necessitats educatives especials.

Abast de l'experiència:

D'una banda, geogràficament el nou servei avarca el Gironès. Actualment s'està implementant en tres escoles, una a Quart i dues Girona. En cada una d'aquestes es treballa amb un grup d'uns cinquanta alumnes d'entre 6 i 10 anys d'edat. Les escoles tenen accés a aquest servei un màxim de tres hores a la setmana dins l'horari escolar, on hi participaran alhora el col·lectiu de salut mental, gent gran, mestres i alumnat. El servei s'ofereix durant tot l'any per tal de donar continuïtat a l'hort i evitar descuidar-lo durant el període de vacances (Nadal i estiu) quelcom habitual en la majoria d'escoles. Pel curs 2018-19 aquest servei formarà part del catàleg de serveis educatius de l'Ajuntament de Girona, i es preveu arribar a un màxim de vuit escoles, en funció de la demanda. Per aquest motiu, es creu que és un servei que es pot replicar adequadament. D'altra banda, l'objectiu és crear un nou servei i, per tant, nous llocs de treball per a persones amb malaltia mental.

Persones implicades en l'experiència:

- ▶ 11 persones treballadores
- ▶ 7 persones membres equips directius
- ▶ 144 persones usuàries
- ▶ 5 persones voluntàries

Principals factors clau d'èxit:

- ▶ La col·laboració per part de La Caseta Serveis Educatius de Girona que aporta experiència en l'àmbit educatiu i permet arribar a totes les escoles per tal de fer-ne una bona difusió i augmentar-ne la participació.
- ▶ El fet de cobrir les necessitats educatives de les escoles que compten amb un taller o activitat d'hort escolar (falta de material, de coneixements tècnics, etc.).
- ▶ La inclusió social del col·lectiu de gent gran i la inclusió tant social com laboral de persones amb malaltia mental.

- ▶ La participació i el suport de dues entitats expertes en seus respectius col·lectius i coneixedores de les seves necessitats gràcies a llarga trajectòria en aquest àmbit.
- ▶ Capacitat d'adaptació per part de les fundacions participants a les necessitats de les escoles, tant pels horaris, nombre i edat dels participants i metodologia.
- ▶ La voluntat de treballar conjuntament els diferents participants i les tres organitzacions per trobar solucions als possibles imprevistos que vagin sorgint en la implementació del projecte.
- ▶ La gratuïtat del servei per les escoles participants, permet que els centres educatius no hagi de fer grans esforços econòmics per optar a aquest recurs educatiu, ni pel manteniment i la gestió de l'hort escolar.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

Un dels reptes que han hagut de superar en aquesta primera fase d'implementació del projecte ha estat la captació de voluntaris del col·lectiu de gent gran. En un inici es volia fer aquesta captació per una doble via: per una banda, des de la pròpia Fundació Bancària "la Caixa" i per altra, fent una crida a les famílies i avis i àvies de l'alumnat de les escoles participants. Tot i així, la resposta no va ser l'esperada per diversos motius:

- ▶ Alt sentit de la responsabilitat per part de la gent gran, ja que creien que si es comprometien a venir dos dies a la setmana i un dia no podien venir ja estaven fallant. Això s'ha superat, donant més flexibilitat permeten que només vinguin un cop per setmana i si hi ha alguna absència no es distorsiona el funcionament de l'hort.
- ▶ La dificultat de fer arribar la informació a la gent gran, ja que aquesta primerament es dóna als familiars més propers i aquests ho han de traslladar als avis i àvies dels infants.
- ▶ Dificultat de coordinar tres organitzacions diferents tot i la bona voluntat de cada una d'aquestes.
- ▶ Dificultat de compaginar les feines actuals dels professionals operaris de la Fundació amb l'horari establert dels tallers a les escoles.

Elements innovadors que aporta l'experiència:

- ▶ A diferència d'altres experiències similars on col·lectius vulnerables havien treballat dins el marc d'un hort escolar, aquest projecte ve liderat per una persona amb malaltia mental expert en horticultura.
- ▶ La participació de tres col·lectius, cada un amb necessitats diferents treballant per un objectiu comú: el manteniment i la gestió de l'hort escolar.
- ▶ El manteniment de l'hort és continu, no s'atura en cap moment de l'any permeten que els infants puguin veure el desenvolupament natural d'un hort i aprendre valors com la constància i la perseverança. Sense aquest servei, les escoles han de deixar de treballar l'hort de l'escola per cobrir altres necessitats i pels períodes no lectius (Nadal, Setmana Santa, estiu, etc.). Cal esmentar que durant el període d'estiu, és quan l'hort ofereix la màxima producció, cosa que s'allarga fins al mes d'octubre quan els infants ja fa un mes que han tornat a l'escola.
- ▶ El contacte entre les persones amb malaltia mental i els infants, el qual és un símptoma d'estar trencant l'estigma per part de les famílies d'aquests alumnes que no posen cap trava a l'hora d'executar aquest taller.
- ▶ Aquest servei amb totes aquestes condicions i amb la participació dels 3 col·lectius en paral·lel esdevé molt innovador, ja que no s'havia dut a terme res similar fins al moment.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat de l'experiència:

- ▶ En la majoria de poblacions de Catalunya i també en gran mesura Espanya, hi ha molts centres educatius de primària i també compten amb fundacions que vetllen per aquests mateixos col·lectius: gent gran i salut mental (Fundació Drissa avarca la província de Girona, principalment el Gironès, però és fàcil que en un altre territori una fundació similar pugui desenvolupar el paper de Drissa).
- ▶ Difusió i transparència per part de les organitzacions: Internet, acte públic presentant el servei a les escoles de Girona, diari, etc.
- ▶ La replicabilitat d'aquest projecte a les diferents comarques catalanes és més senzill que en altres llocs, ja que Fundació Bancària "la Caixa" pot ser el fil conductor ja que hi és present arreu del territori català.
- ▶ Hi ha evidències que la replicabilitat del projecte és "fàcil" a altres escoles perquè el curs 2017-18 es va començar amb una sola escola i abans de finalitzar el curs ja eren dues més que n'estaven interessades. En un mateix curs escolar estem aplicant el projecte a tres escoles.
- ▶ Durant aquest mateix curs escolar, han estat diverses les escoles que han demanat informació i s'han mostrat interessades per poder participar del projecte l'any vinent. Aquest fet ens dona garanties que el projecte és replicable i eficaç.
- ▶ Hi ha un gran pes en el factor econòmic, ja que per a les escoles és totalment gratuït poder accedir a aquest servei.
- ▶ Fundació Drissa avarca la província de Girona, principalment el Gironès i també La Selva i Alt Empordà.

**FUNDACIÓ PRIVADA EDUCATIVA
VEDRUNA BARCELONA**

Municipi: **Barcelona**

Àmbit geogràfic: **Catalunya**

Forma jurídica: **Fundació
privada educativa**

▶ **600** persones contractades

Persones usuàries:

- ▶ **8.000** a serveis a la infància i la joventut
- ▶ **5.000** famílies

Breu història de l'organització:

El centre on es realitza el projecte és a l'escola concertada Vedruna Immaculada que es troba a Barcelona, al barri de la Sagrada Família (eixample).

L'escola Vedruna Immaculada és una escola concertada per la Generalitat de Catalunya amb les etapes d'Educació Infantil, Primària i ESO. És una escola Vedruna i forma part de la xarxa d'escoles Vedruna de Catalunya. Compta amb dues línies a tots els cursos amb aproximadament 700 alumnes i treballen per la innovació pedagògica i l'atenció a tots els alumnes com a fonaments del seu caràcter propi.

Les escoles vedruna s'han plantejat la necessitat d'adaptar-se als nous temps per tal d'assegurar la continuïtat. Això ha fet que les escoles de la província (vedruna) de Barcelona s'hagin organitzat per crear la Fundació Privada Educativa Vedruna Barcelona. L'1 de desembre de 2003 l'escola va passar a ser de la Fundació. L'objectiu de la Fundació és crear un àmbit en el que les escoles Vedruna es puguin seguir donant suport entre elles, tant a nivell pedagògic com a nivell organitzatiu. Aquesta Fundació neix de la necessitat de cercar noves organitzacions i estructures per continuar fent possible els trets educatius i els principis de valors que han distingit aquesta escola i la resta d'escoles Vedruna.

Missió de l'entitat:

S'organitza en diferents apartats entre els quals trobem: xarxa, país, educació integral, tutoria, noves tecnologies, valors, sostenibilitat i multilingüisme. Aquests són els eixos vertebradors de l'Escola Vedruna Catalunya. [...] Són els eixos sobre els quals posen la mirada per tal que cada noi i cada noia desplegui el bo i millor d'ell mateix. Eduquen amb una sèrie de valors com la llibertat, la vida, la justícia, la pau, la fraternitat, etc. Tanmateix, les escoles vedrunes estan lligades i arrelades al país, cosa que es manifesta en l'ús de la llengua pròpia –sense renunciar a l'aprenentatge d'altres llengües estrangeres a través de diferents maneres de treballar-. Finalment, també cal tenir en compte l'aposta per al desenvolupament integral de l'alumnat, tot impulsant uns aprenentatges sòlids en l'àmbit físic i de l'expressió corporal, l'àmbit d'autonomia, l'àmbit social, etc.

Mou-te, extraescolar d'activitat física i esport

Breu descripció:

Aquest projecte consisteix en la creació d'una extraescolar anomenada MOU-TE que s'ha aplicat a l'escola Vedruna Immaculada, malgrat que el seu objectiu és ampliar-lo per poder-lo introduir a qualsevol escola i/o institut. L'objectiu principal d'aquest extraescolar és agafar tot allò bo i positiu de les diferents ofertes de lleure que hi ha actualment i intentar eliminar aquelles coses que es consideren negatives. És a dir, aquest nou extraescolar ha de ser una gran revolució en el món de lleure que sigui capaç d'agafar tot allò positiu dels caus i dels esplais però amb una orientació més esportiva i d'exercici físic, sense haver de tractar l'esport purament com una competició.

En mode d'introducció, podem definir el «Mou-te» com una activitat extralectiva que es va crear fa tres anys amb l'objectiu d'integrar, mitjançant la pràctica fisicoesportiva, diferents col·lectius vulnerables i/o tradicionalment exclosos del món esportiu. Per una banda es treballa per adherir les noies al món esportiu, independentment de la seva condició física i el seu nivell; per tant, aposten per un esport sense discriminació de gènere. Tanmateix, el projecte afavoreix la integració de nouvinguts al nostre país i, per tant, treballen per la cohesió social. Volen que qualsevol persona del barri nouvinguda (sigui de l'escola, o no) pugui gaudir de l'exercici físic i l'esport i, a partir d'aquest, incrementi el seu sentiment de pertinença a la nostra societat. En definitiva, mitjançant les activitats que s'explicaran més endavant, creen hàbits de vida saludables que contribueixen a la millora de la qualitat de vida dels participants.

Aportació de valor:

El mou-te permet integrar a la societat persones en risc d'exclusió social mitjançant la pràctica fisicoesportiva cooperativa. Aquest projecte és una activitat de lleure que té diferents línies d'actuació i, per tant, intenta donar resposta a diferents necessitats que es van detectar. La iniciativa va néixer amb la intenció de ser una alternativa al model tradicional d'extraescolar esportiu. Tal i com es pot fer palès en la nostra societat, sovint s'associa esport amb competició i, tot i els esforços per intentar educar en valors mitjançant l'esport, hi ha molts casos de discriminació, faltes de respecte, discriminació, marginació i mala praxis. A continuació es mostren les principals mancances o necessitats que s'han detectat en un espai del món del lleure, en concret, en l'àmbit del lleure esportiu: l'esport s'enfoca, majoritàriament, des d'una vessant competitiva; marginació a col·lectius en risc d'exclusió social; discriminació per gènere en el món esportiu.

Principals objectius assolits:

OBJECTIUS GENERALS DE L'ACTIVITAT

- ▶ Garantir l'accés a les activitats de lleure a tots els infants i joves, independentment del nivell, sexe o procedència.
- ▶ Fomentar la igualtat en el món esportiu.
- ▶ Utilitzar instal·lacions de centres educatius i espais públics de la ciutat o del poble.
- ▶ Utilitzar l'esport i el lleure per a transformar socialment el barri o el poble.
- ▶ Col·laborar directament en l'organització d'activitats socials de caire educatiu.
- ▶ Col·laborar amb la resta d'entitats de lleure i d'esport per a incrementar la practica esportiva dels infants i joves.
- ▶ Incloure col·lectius vulnerables al Mou-te per tal d'afavorir la seva integració social.

OBJECTIUS GENERALS ADREÇATS A LES NOIES I NOIS

- ▶ Incrementar la pràctica d'exercici físic.
- ▶ Incentivar la practica esportiva mitjançant activitats lúdiques al centre escolar.
- ▶ Millorar els hàbits alimentaris.
- ▶ Utilitzar el potencial educatiu de l'esport.
- ▶ Adreçar l'activitat a col·lectius vulnerables i/o exclosos de la pràctica esportiva i dels beneficis que comporta (col·lectiu femení, nouvinguts, alumnat amb diversitat funcional, etc.).
- ▶ Gaudir de les activitats físiques a la natura.
- ▶ Garantir l'accés de l'alumnat a l'accés a les activitats fisicoesportives al medi natural.

Principals resultats - quantitius i qualitius - obtinguts:

A continuació es resumeixen els resultats que s'han aconseguit amb la implantació del projecte a l'escola Vedruna Immaculada de Barcelona:

1. Increment de la participació femenina en activitats esportives. S'ha fet evident la participació femenina, ja que una mica més del 50% són noies.
 2. Participació esportiva independentment del nivell. El nivell condicional i motriu no ha de ser un element de filtre per participar a aquesta activitat. Han tingut nois i noies de tots els nivells: alumnes més o menys resistents, més o menys coordinats, etc. Aquesta diversitat s'ha utilitzat per aprendre més i millor, en cap cas com a element de discriminació o judici.
 3. Integració de col·lectius vulnerables. Clara participació de noies i nois en risc d'exclusió social que, mitjançant aquesta activitat, han pogut integrar-se amb companys de la seva edat, col·laborar i participar en activitats esportives del barri i excursions organitzades arreu de Catalunya.
 4. Sentiment de pertinença al país. Mitjançant les excursions i sortides arreu de Catalunya.
 - 5.-Millora de la condició física i de la salut dels joves. Transformació social del barri.
- Mitjançant les accions que s'han fet – col·laboració de les escoles amb els casals de gent gran, participació a curses populars i organització d'una jornada esportiva al barri – s'aconsegueix incrementar el % de gent que fa activitat física al barri a l'hora que es creen nous vincles entre persones, col·lectius i entitats.

Abast de l'experiència:

El projecte facilita la participació de noies i nois en risc d'exclusió social. S'afavoreix la integració amb companys de la seva edat mitjançant la col·laboració i participació en activitats esportives realitzades al barri i arreu de Catalunya. Mitjançant aquesta activitat s'aconsegueix educar en valors mitjançant la pràctica esportiva justa i integradora, sense competició ni discriminació per cap raó. Cal dir que aquesta no només és una activitat esportiva, sinó que, tal i com s'ha comentat anteriorment, s'aprofita allò positiu de les diferents manifestacions de lleure del nostre país i li donen una connotació esportiva per tal de tenir aquell vehicle de treball que permeti aconseguir objectius.

Persones implicades en l'experiència:

- ▶ 3 persones treballadores
- ▶ 1 persona membre equips directius
- ▶ 45 persones usuàries
- ▶ 2 persones voluntàries

Principals factors clau d'èxit:

El Mou-te ha aconseguit arribar fins a tots aquells aspectes que es van plantejar durant la seva creació, van voler acabar amb les discriminacions per gènere que es produeixen a l'àmbit de l'esport, van lluitar per trencar barreres i evitar, així, que qualsevol persona no tingués accés al món de l'activitat física i la salut per qüestions de procedència, sexe, nivell físic, orientació sexual, etc. En definitiva, han apostat per un model d'activitat extraescolar diferent. Els nois i noies han creat un vincle especial entre ells que fa que aquest espai que es comparteix a l'institut i durant les excursions afavoreixi, clarament, al seu desenvolupament maduratiu, social, motriu, etc. En resum, els punts claus de l'èxit han sigut: la creació d'un projecte fet per joves i adreçats a joves, diferenciació de la oferta actual d'activitat fora de l'horari lectiu, integració social a qualsevol tipus de persona en risc d'exclusió i creació d'activitats atractives per als adolescents.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

Les dificultats han sigut moltes, però en moltes ocasions han sigut les que han permès motivar-se i seguir endavant. Inicialment, al presentar el projecte ningú creia en ells, ja que allò diferent no sempre inspira confiança. Després de la prova pilot que es va fer durant el primer curs, la direcció del centre va constatar l'excel·lent grau d'implicació dels nois i noies i, d'aquesta manera, el treball social que s'estava realitzant. La incorporació de persones discriminades al món esportiu – i/o també marginades fora del món esportiu – va ser un fet. La dificultat més gran amb la que es troben ara mateix i estan intentant superar és la del creixement. És a dir, volen extrapolar aquest projecte a més escoles i instituts, ara bé, necessiten ajuda i reconeixement (prestigiós i econòmic), per aquesta raó presentem el Mou-te com a candidatura als premis. Actualment estan en contacte amb la Secretaria General de l'Esport de Catalunya per treballar en aquesta línia, per tant, busquen reconeixements que constatin la labor educativa que fem dia rere dia.

Elements innovadors que aporta l'experiència:

Aquest projecte és diferent gràcies a les diverses línies d'actuació que proposa i, per tant, gràcies al ventall d'activitats que ofereix. Les activitats estan enfocades als nois i noies, ara bé, n'hi han algunes que també es poden fer extensibles a altres col·lectius i, per tant, incrementar el nombre de persones que gaudeixen d'aquesta iniciativa. Per exemple: pares i mares de l'escola, avis i gent gran del barri, etc. És molt important oferir activitats que siguin el més atractives possibles per tal de motivar als adolescents i facilitar la transformació dels objectius en resultats.

ACTIVITATS QUE ES REALITZEN AL CENTRE ESCOLAR

Tal i com s'ha comentat anteriorment, aquest projecte es realitza en un context de lleure i, per tant, fora de la regulació i la estructura de l'escolarització formal. No obstant, es poden aprofitar les instal·lacions dels centres educatius als que es pot implementar aquest projecte per tal de realitzar diverses activitats.

ACTIVITATS AL MEDI NATURAL

Aquest projecte no només aspira a realitzar activitats dins del centre educatiu i amb un caire més esportiu, sinó que també té l'objectiu de realitzar activitats diverses al medi natural per tal de fomentar-les, sobretot entre aquells alumnes amb menys interès i/o menys recursos. S'ofereixen el màxim nombre d'activitats atractives per als adolescents per tal de crear una alternativa al sedentarisme, l'oci nocturn, l'abús de les noves tecnologies en el temps lliure, etc.

ALTRES ACTIVITATS

Altres activitats que es realitzen amb el projecte per tal d'afavorir, encara més, la consecució dels objectius anteriorment plantejats.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat de l'experiència:

Els projectes adreçats a adolescents i, sobretot, si són de caire esportiu, han d'estar molt ben dissenyats per tal d'atraure a un gran gruix de noies i nois, en cas contrari, només s'hi apuntaran aquells alumnes que ja tenen una predisposició o motivació prèvia (i que, malauradament, normalment acostumen a ser més nois que noies). En aquest sentit, doncs, el plantejament del Mou-te (tant en els objectius com en la metodologia proposada) resulta atractiu per als més joves. De fet, un dels factors a destacar és la capacitat que té el projecte de motivar, no només als apassionats de l'esport i l'activitat física, sinó també a aquelles persones que tenen menys afinitat pel món motriu. En aquest sentit, doncs, captar l'atenció dels nois i noies i motivar-los és la principal clau d'èxit a l'hora d'aplicar el projecte a altres realitats. És a dir, el projecte s'ha dissenyat a partir d'un anàlisi previ de la realitat social i, per tant, cada objectiu, cada contingut i cada activitat tenen una justificació. Aquesta estructura dota de coherència al projecte i fa que resulti inquietant per als més joves. El més important es atraure'ls i, aleshores, un cop estan dins del projecte, treballar fort per educar-los i, evidentment, sense perdre mai la motivació per evitar que deixin de sentir atracció pel projecte. Aquesta seqüència és la que volen reproduir als altres centres on s'apliqui, és amb la que creuen i és la que veuen que funciona. Tal i com s'ha indicat anteriorment, però, necessiten reconeixement perquè l'equip directiu de les escoles i instituts on presenten el projecte puguin creure en ells des del minut 0.

FICAT **FUNDACIÓ PRIVADA FICAT**

Municipi: **Barcelona**

Àmbit geogràfic: **Catalunya**

Forma jurídica: **Fundació**

▶ **8** persones contractades

Persones usuàries:

- ▶ **290** a serveis específics vinculats a l'àmbit penitenciari
- ▶ **360** a serveis a d'altres col·lectius en situació d'exclusió social

Breu història de l'organització:

La Fundació Privada Ficat és una entitat sense ànim de lucre, creada com a associació el 1996 i transformada en fundació el 2000. Està formada per voluntaris i col·laboradors, tots professionals de les diferents branques del Coneixement Social i que té com a objectiu vetllar per la justícia social, lluitar per la defensa dels drets humans i per la integració de totes les persones i col·lectius que es troben en risc d'exclusió social, garantint el ple exercici dels seus drets. La seva actuació es centra en alguns dels col·lectius vulnerables de la població, com ara les persones privades de llibertat, les persones migrades i els menors no acompanyats en situació de marginació.

Missió de l'entitat:

La missió de la Fundació Privada Ficat és promoure l'equitat i la justícia social a través de la defensa dels drets humans en l'exercici de l'advocacia i el desenvolupament humà.

Projecte Sociojurídic

Breu descripció:

El servei està destinat a tractar casos vinculats a persones en situacions vulnerables (persones amb pocs recursos o risc d'exclusió social, estrangeres, sol·licitants d'asil o amb la situació d'asil reconeguda i joves privats de llibertat), que per manca d'assessorament legal i/o falta d'acompanyament psicològic o social, requereixen d'atenció.

L'assessorament jurídic que es planteja i es du a terme, va més enllà de facilitar únicament informació especialitzada sobre una consulta en concret, pretén adequar-se a les necessitats i possibilitats individuals de cada cas. Es configura des d'una perspectiva d'interrelació de factors jurídics, psicològics i socials, doncs tan sols amb una perspectiva transversal, en xarxa, i en coordinació amb d'altres serveis si s'escau, es pot donar una resposta adient a les necessitats de cada cas. L'element principal del servei és el factor humà, que regeix tota l'actuació de professionals, col·laboradors/es i voluntaris/es. L'assessorament inclou, principalment, matèries que versen sobre l'estrangeria, però també es dona resposta a consultes laborals, penals, civils, de família, etc. Així, comptem amb diversos professionals experts en cada matèria, per donar una cobertura global al projecte.

D'altre banda, el Projecte d'Acompanyament sociojurídic es presta també dins de les presons de forma permanent, gratuït, d'accés directe, lliure i independent, realitzant una tasca d'informació i posterior derivació als serveis adients i específics per tal de garantir l'exercici efectiu dels drets de les persones privades de llibertat. Es tracta d'un servei jurídic integral. Contribueixen amb una major incidència en l'acompanyament jurídic als joves estrangers interns sense xarxa familiar i social, amb la finalitat no només d'assessorar-los durant el temps que estan interns, sinó també de posar en contacte amb el conjunt de les entitats públiques i privades de la ciutat de Barcelona.

Aportació de valor:

Es basa en el bagatge del projecte i l'impacte que ha tingut el mateix fins al moment. La coordinació entre les professionals és primordial per tal d'obtenir-ho, buscant també la transversalitat de les intervencions. L'impacte del projecte, a gairebé un miler de persones, fa que acabi esdevenint de referència per d'altres entitats, doncs aposten per el treball en xarxa. En relació amb els resultats, les beneficiàries del mateix han augmentat la seva autonomia així com també el coneixement dels seus propis drets, fomentant també la seva regularització administrativa. D'altre banda, i en relació amb la transformació social del projecte, resulta evident que es tracta d'un projecte que al fomentar el coneixement dels drets de les persones, acaba promovent una millora social, doncs abasta també l'entorn de les beneficiàries. Es treballa amb d'altres entitats i diversos agents socials del entorn d'actuació, esdevenint una entitat de referència, per entitats i professionals del sector.

Principals objectius assolits:

Objectiu general i específics:

OG: Promoure el respecte al drets humans de les persones, fomentant el lliure accés a la justícia en termes d'igualtat. Oferint informació als destinataris que els ajudi en la seva integració a la societat, i assolir un grau major d'apoderament i vida més gratificant.

OE1: Que els/les usuaris/es gaudeixin d'un assessorament professional i un acompanyament psico-social, que permeti contenir ansietats i dur a terme de manera efectiva les seves demandes.

OE2: Que els/les usuaris/es assoleixin més consciència i comprensió del procés sociojurídic en que es trobaven immersos, dels seus drets i dels procediments per reclamar-los.

OE3: Realitzar les accions pertinents per resoldre les situacions de greuge que pateixen els destinataris.

OE4: Crear un espai de referència en l'àmbit sociojurídic per aquells col·lectius que es troben desatesos.

OE5: Detectar necessitats i problemes dels/es ciutadans/es, com possibles mancances del sistema.

OE6: Assessorar en aspectes jurídics a professionals de l'àmbit socioeducatiu, que treballin en atenció directa amb el beneficiaris

Principals resultats - quantitatius i qualitatius - obtinguts:

1. Que els usuaris rebin assessorament i acompanyament de qualitat en totes aquelles àrees que afectin qüestions sociojurídiques.
2. Que gràcies a l'assessorament dels professionals els usuaris siguin coneixedors dels seus drets i dels procediments per reclamar-los.
3. Que gràcies a l'assessorament dels professionals/col·laboradors i voluntaris els usuaris resolguin els seus conflictes i necessitats.
4. Que el servei sigui el referent tant per a la ciutadania com per a les entitats del sector social.
5. Obtenció d'un informe que reculli les principal necessitats del usuaris i possibles solucions, per realitzar un catàleg de propostes de millora.
6. Que els professionals socioeducatius rebin assessorament que serveixi per a donar una resposta adient als beneficiaris.

Abast de l'experiència:

Es treballa en xarxa i col·laboració amb entitats col·laboradores però també amb entitats pròximes al seu entorn d'actuació. En aquest sentit, els/les professionals estan en contacte per coordinacions i possibles derivacions de casos.

Els espais que es generen són d'elevada transversalitat, doncs cal la implicació de diverses professionals per tal que intervinguin i puguin atendre les necessitats que es presentin, amb el rigor i la professionalitat requerida.

Resulta innovador, però cada cop més evident, que cal que hi hagi coordinació entre les diverses entitats del sector, doncs el context actual fa que la demanda augmenti de manera considerable, sense que -de vegades- els recursos públics puguin assumir-ho. Així, és precís que les entitats del sector es coneuguin, coordinin i col·laborin, en pro de satisfer les necessitats de les usuàries.

El retorn social del projecte esdevé la defensa dels drets humans en el seu màxim exponencial, promovent la seva defensa.

Persones implicades en l'experiència:

- ▶ 3 persones treballadores
- ▶ 650 persones usuàries
- ▶ 13 persones voluntàries

Principals factors clau d'èxit:

La coordinació entre professionals, la intervenció i dedicació dels mateixos i els voluntaris/es del projecte que esdevenen primordials per atendre el volum de demandes dels /les beneficiàries, el coneixement de l'àmbit legal i social, el nombre d'atencions realitzades, la qualitat i flexibilitat horària de les intervencions, l'acompanyament integral i el coneixement d'idiomes per part de l'equip.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

Considerant el perfil dels beneficiaris s'ha detectat una manca d'un servei d'assessorament legal especialitzat i/o falta d'acompanyament psicològic o social que requereixen d'atenció. Per aquest motiu, l'assessorament que es planteja i es du a terme, va més enllà de facilitar únicament informació especialitzada sobre una consulta en concret, pretén adequar-se a les necessitats i possibilitats individuals de cada cas. L'assessorament jurídic es configura des d'una perspectiva de interrelació de factors jurídics, psicològics i socials.

La demanda del mateix, així com la manca o més aviat poca presència de fundacions com aquesta, han fet d'aquest un instrument útil a fomentar la defensa dels drets humans de la ciutadania, centrant-se en l'àmbit de la ciutat de Barcelona. Aquesta necessitat es demostra amb les nombroses derivacions per part d'entitats de l'àmbit de la ciutat de Barcelona cap aquest servei com per exemple, EICA, Cepaim, Putxet, Insercoop, Migrastudium, Casal del infants, Convivim, Associació de Senegalesos, Col·legi d'educadors i educadores de Catalunya, SAIER, entre altres.

Elements innovadors que aporta l'experiència:

- ▶ Innovació territorial. Respecte a l'àmbit territorial Ficat treballa en xarxa amb les diferents entitats de la ciutat que treballen en temes socials, però de dites entitats molt poques són les que es dediquen a projectes adreçats a l'acompanyament jurídic i sobretot des d'un punt de vista participatiu.
- ▶ Innovació metodològica. Ficat, així com altres entitats socials, creu en el treball coordinat i en xarxa, des de diversos àmbits es molt més eficaç i enriquidor. Treballa de manera multidisciplinària, realitzant un assessorament basat en aspectes socioafectius i legals. Forma part de diversos col·lectius, i ha signat convenis amb diverses entitats i institucions, amb l'objectiu d'apropar-se més a les diverses realitats des dels diferents usuaris.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat de l'experiència:

Els factors que permeten la transferència i replicabilitat de l'experiència, consisteixen en el treball en xarxa amb entitats presents al territori, fet que permet activar el protocol de derivacions de casos. En el moment que la Fundació o les entitats col·laboradores detecten un possible cas que requereix d'atenció o acompanyament sociojurídic, el posen en contacte amb els professionals, col·laboradors/es i voluntaris/es de la Fundació, per que aquests es facin responsables de la supervisió, i si s'escau, dels tràmits pertinents.

Es preveu la possibilitat que els/les professionals, col·laboradors/es i voluntaris/es puguin arribar a derivar casos tant al servei d'assistència jurídica gratuïta, com a

altres serveis i programes de la ciutat, com el de noves famílies de Barcelona, si així ho requereix el cas concret. En conseqüència, es treballa en xarxa per tal de poder rebre les usuàries d'altres entitats, però també per derivar les del nostre projectes a entitats que treballin problemàtiques concretes que puguin ser necessàries, valorant-ho per cada cas concret.

Municipi: **Barcelona**

Àmbit geogràfic: **Catalunya i estatal**

Forma jurídica: **Fundació**

- ▶ **19** persones contractades
- ▶ **75** persones contractades pertanyents a col·lectius en risc d'exclusió

Persones usuàries:

- ▶ **4.816** a serveis a la infància i la joventut
- ▶ **22** a serveis a la gent gran
- ▶ **157** a serveis a persones dependents o amb discapacitat
- ▶ **5** a serveis a persones amb problemàtica de salut mental
- ▶ **67** a serveis específics vinculats a l'àmbit penitenciari
- ▶ **5.575** adults, professionals i futurs professionals

Breu història de l'organització:

La Fundació Vicki Bernadet treballa en la prevenció, detecció i atenció del abús sexual infantil promovent la millora de la qualitat de vida de les persones, l'ajuda de tot tipus i la defensa dels interessos de les víctimes i familiars.

L'any 1997 i amb el nom d'Associació FADA, l'entitat va iniciar un treball pioner i va esdevenir una de les primeres organitzacions de tot l'estat espanyol a tractar la problemàtica dels abusos sexuals infantils, oferint un espai de suport i recuperació per a les víctimes. Actualment, la Fundació és l'entitat referent a nivell estatal especialitzada en l'abús sexual infantil tractant aquesta problemàtica de manera integral. Aquest és un dels seus valors diferencials. Des de la Fundació Vicki Bernadet realitzen actuacions de prevenció amb menors i les seves famílies, formació a professionals i actuacions de sensibilització a la població en general. També atenem demandes individuals de les víctimes i les seves famílies, oferint orientació psicològica, assessorament jurídic, teràpies individuals i grupals, i coordinació amb altres professionals i serveis. Aborden els abusos sexuals infantils des de totes les perspectives amb la suficient informació, seguretat i tranquil·litat de poder atendre i canalitzar les diverses inquietuds i situacions que puguin sorgir.

Missió de l'entitat:

Missió: Caminar amb la societat cap a un demà en el que els nens i les nenes no pateixin abusos sexuals.

Visió: Treballar per a la prevenció de l'abús sexual a menors, per a l'ajuda de tota mena i la defensa dels interessos de les persones afectades per aquest problema i les seves famílies. Fomentar la igualtat d'oportunitats entre homes i dones. Promoure la millora de la qualitat de vida de les persones, especialment l'ajuda de tot tipus i la defensa dels interessos d'aquells col·lectius en risc o situació d'exclusió social com són les dones víctimes d'agressions sexuals o qualsevol altra forma de violència de gènere, els/les joves i dones que requereixen suport per a la seva integració sociolaboral.

La promoció de les persones amb discapacitat física, psíquica i/o sensorial per facilitar la seva integració social.

Aprendre a Protegir. Prevenció de l'abús sexual infantil en l'àmbit educatiu

Breu descripció:

Un dels objectius principals de la Fundació és treballar en la sensibilització, prevenció i detecció de l'abús sexual infantil, una problemàtica que afecta un 20% de la població. És a partir d'aquesta necessitat, que neix el projecte "Aprendre a Protegir" l'any 2013. Es tracta d'un programa dissenyat per a tota la població infantil i adolescent, així com a les seves famílies, i als professionals de les escoles. Així, aconsegueixen crear un espai de protecció i comunicació al voltant de l'infant que permet no només una millor prevenció sinó una major detecció i una resposta adequada en casos de possibles verbalitzacions. El programa inclou diferents accions segons el col·lectiu:

1. Infància/adolescència

A- Contacontes "Les cortines d'aire". Activitat dirigida als cursos de 1r a 5è de primària seguida d'un col·loqui educatiu amb els nens i nenes.

B- Cicle superior d'educació primària: Acabem la història. Activitat basada en el teatre social, en la qual dos professionals representen 3 escenes per parlar i entendre les circumstàncies que es poden produir en una situació d'abús.

C- Segon Cicle d'educació secundària: Parlant prevenim l'abús. Treballen a partir de la visualització de fragments de documentals i pel·lícules que tracten l'Abús Sexual Infantil. Aquest material permet abordar els punts clau per entendre les complexitats de l'ASI. Mitjançant el debat reflexiu del material, s'ofereixen eines de protecció i ajuda.

2. Famílies: La prevenció de les relacions abusives Permet treballar amb la unitat familiar per incorporar a tots els seus membres en la reflexió sobre el que significa la violència, sigui quina sigui la seva expressió.

3. Sessió Formativa per a Professionals. Prèviament a les activitats de prevenció amb l'alumnat, s'imparteixen cursos formatius per al claustre de professors i el personal educatiu i de referència.

En total és un programa que ha arribat a més d'11.000 persones, entre les quals 6953 infants i adolescents.

Aportació de valor:

L'Abús sexual infantil és un tipus de maltractament infantil greu per la seva afectació, 1 de cada 5 nens i nenes de la nostra societat (Dr. Fèlix López, 1994), i per les seves conseqüències a curt i llarg termini per a les víctimes i el seu entorn familiar. Així mateix, el silenci i el tabú que envolta aquesta problemàtica, dificulta que les famílies i els professionals puguin actuar correctament o rebre l'ajuda especialitzada que necessiten. Tal i com posa de manifest l'Informe sobre abús sexual infantil a Catalunya publicat el passat mes d'octubre 2016 "els infants han de tenir informació (...), disposar de canals per expressar-se i d'un entorn que els doni la confiança que si expliquen el que passa seran presos seriosament." En aquest sentit, el projecte té un impacte directe en l'entorn social i familiar :

- ▶ Facilitant informació als infants.
- ▶ Proporcionant la formació de professionals.
- ▶ Promovent espais familiars de confiança.

Principals objectius assolits:

OBJECTIU GENERAL

Prevenir i detectar l'abús sexual en la població infantil i adolescent, mitjançant la capacitat i la participació de professionals, nens/as, adolescents i famílies, realitzant activitats que promoguin l'educació, la salut, la qualitat de vida infantil i la protecció dels drets de la infància.

OBJECTIUS ESPECÍFICS

- ▶ Capacitar i apoderar als nens/es i adolescents per saber com i a qui demanar ajuda en possibles situacions de maltractament i d'abús sexual afavorint la verbalització de possibles casos i la prevenció de possibles casos.
- ▶ Capacitar a les famílies amb competències parentals per poder exercir el seu rol preventiu i protector davant possibles situacions d'abús sexual infantil.
- ▶ Capacitar als professionals per saber detectar, protegir i realitzar activitats de prevenció de l'abús sexual infantil.
- ▶ Difondre el programa i les seves activitats mitjançant diferents vies en tot el territori català.

Principals resultats - quantitius i qualitius - obtinguts:

El programa, a través les tres línies d'actuació, es centra en la Prevenció, Protecció i Formació sobre abusos sexuals infantils, amb la infància, els joves, les seves famílies i professionals com a població diana. En aquest marc d'actuació, el programa ha aconseguit dur a terme 520 activitats en diferents centres educatius amb el següents resultats:

- ▶ Capacitació de 1.728 professionals per saber detectar, protegir i realitzar activitats de prevenció de l'abús sexual infantil.
- ▶ Divulgar eines de prevenció a 2.450 famílies i promoure el seu rol protector.
- ▶ Educar a 6.953 infants i adolescents en els seus drets, la prevenció de situacions de risc, i dotar-los de les eines necessàries per demanar ajuda quan ho necessitin.

En total són 11.131 beneficiaris des de que va néixer aquest programa i que assegura la seva continuïtat amb llista d'espera per a totes les seves activitats any rere any. En molts dels casos, s'ha pogut comprovar la millora en les actuacions davant una detecció d'abús sexual produïda durant les pròpies activitats del programa, o bé, posteriorment però que compten amb l'acompanyament del programa i supervisió si així ho sol·liciten els centres. En tots aquests casos detectats, s'han pogut posar en pràctica els coneixement adquirits, activar la xarxa de protecció i/o acompanyar a la víctima d'un servei especialitzat.

Abast de l'experiència:

El programa s'aferma sobre un treball holístic, i de participació activa, amb tota la comunitat educativa. Els infants i adolescents afronten l'activitat, no des del rol de la víctima, sinó com a agents actius de canvi adquirint, alhora, el rol de protecció per als seus amics i amigues. Tots els tallers es duen a terme amb la col·laboració del propi centre i amb la participació dels educadors referents a l'aula. L'objectiu és crear un espai de reflexió per generar i permetre la discussió, la generació d'idees i la creació de coneixement sobre l'abús sexual infantil, promogut pel propi grup. Alhora, arran de l'abordatge transversal de les activitats, s'activa tot l'entorn de l'infant en un mateix objectiu i resultat. La família i l'escola juguen un paper determinant en la protecció i la recuperació dels menors, i per complir la seva funció preventiva eficaç, el programa

només es pot aplicar de manera integral en la que tots els agents de referència hi estiguin implicats.

Persones implicades en l'experiència:

- ▶ 6 persones treballadores
- ▶ 1 persona membre equips directius
- ▶ 12 persones usuàries
- ▶ 3 persones en pràctiques

Principals factors clau d'èxit:

La clau de l'èxit del programa es fonamenta en una metodologia rigorosa i adaptada a l'alta especificitat del tema que aborda, i alhora, als col·lectius als que s'adreça. D'aquesta manera, les actuacions de sensibilització i formació no es dirigeixen únicament a l'aspecte informatiu dels abusos sexuals infantils, sinó que sobretot es centren en les formes de comunicació amb els amics i persones adultes de referència, la presa de decisions personals, la resolució de conflictes i altres aspectes dirigits a treballar les estratègies personals per afrontar diferents situacions i apoderar als participants per demanar ajuda.

La sessions dels tallers de sensibilització amb nens i nenes, joves i famílies estan dirigides per professionals especialistes de la Fundació que aborden les diferents temàtiques posant l'accent en com actuar davant possibles revelacions d'amics i d'amigues i com prevenir possibles situacions abusives.

Totes les activitats tenen un vessant vivencial, i es treballa des de l'activitat teatral i corporal, acompanyant-la de moments de reflexió sobre allò treballat en les diferents dinàmiques.

Entre els instruments utilitzats en les diferents actuacions del programa trobem: el teatre social; les discussions grupals; projecció de fragments de vídeos; i la realització d'un quadern individual per part de cada nen/a amb possible informació útil en un futur.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

El principal repte al que s'enfronten a l'hora de dur a terme aquest programa és el tabú i el silenci que acompanya la problemàtica que aborden. Tal i com s'afirma a l'article "Adolescents who experienced sexual abuse: fears, needs and impediments to disclosure (Crismaa, M. et al; Child Abuse & Neglect Journal 28,2004), els principals impediments per no buscar ajuda són la ignorància de l'existència o funcionament de les agències de protecció, el desig de mantenir el secret, la falta de consciència d'haver estat víctima d'abús, la falta de confiança en els adults i professionals i la por a les conseqüències de la revelació. És per aquesta raó, que el programa neix i s'aplica de manera integral, amb la complicitat i el compromís de tota la comunitat educativa, trencant els murs de silenci i mites sobre aquesta problemàtica, apropant-la a la realitat social que ens envolta i acompanyant en el procés de reconeixement de la responsabilitat. L'èxit de convocatòria, i la llista d'espera que any rere any sorgeix, dona la raó en l'enfocament i la necessitat de la societat de rebre informació i eines de protecció de les que fins ara no disposaven.

Elements innovadors que aporta l'experiència:

El programa parteix de la idea innovadora d'abordar un tema tan complicat com els abusos sexuals a la infància d'una manera senzilla i propera, amb una metodologia holística basada en tècniques de participació directa i adequada als col·lectius. Destaquen la feina de sensibilització i divulgació pedagògica que fa el programa, i que permet trencar el tabú que envolta aquesta problemàtica i el desconeixement social que l'envolta, potenciant la prevenció i protecció de la nostra infància.

A banda de la temàtica i la metodologia, la intervenció directa del col·lectiu diana, la infància i l'adolescència, en un camp de tanta complexitat, és un element diferenciador que augmenta el seu potencial èxit. Ells són considerats individus de ple dret, agents de canvi i futures figures protectores davant de situacions de risc en la que es puguin trobar ells o algú del seu entorn. Es tracta d'un programa que té en compte experiències viscudes el passat, respostes adequades en el present, i eines de protecció i actuació en el futur.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat de l'experiència:

Totes les activitats i accions que integren el Programa, tenen com a objectiu la transmissió d'eines i coneixement, per tal, que els diferents col·lectius puguin fer front a situacions i experiències relacionades amb l'abús sexual infantil, de manera autònoma i en aquells casos que no sigui possible, amb les suficients eines per demanar ajuda professional i especialitzada.

Una de les finalitats de la Fundació és evitar la revictimització que provoquen la duplictat d'intervencions quan es troben davant de la sospita d'un cas d'abús sexual infantil, per això, totes les accions contempen la transferència del coneixement necessari per evitar-ho, en la mesura del que sigui possible.

Per altra banda, són conscients de les dificultats que tenen les escoles per abordar i tractar la prevenció d'aquest maltractament, i per aquesta raó els faciliten material i guies per replicar les activitats dutes a terme o bé, aprofundir en aquells aspectes que els responsables considerin oportú. Ampliant l'abast tant en col·lectiu com en temps de les nostres intervencions i accions en cada grup.

Joves per la
Igualtat i la
Solidaritat

JOVES PER LA IGUALTAT I LA SOLIDARITAT

Municipi: **L'Hospitalet de Llobregat**
Àmbit geogràfic: **Província de Barcelona**
Forma jurídica: **associació sense ànim de lucre**

- ▶ **15** persones contractades
- ▶ **75** persones contractades pertanyents a col·lectius en risc d'exclusió

Persones usuàries:

- ▶ **11.191** a serveis a la infància i la joventut
- ▶ **1.542** a serveis a la gent gran
- ▶ **80** a serveis a persones dependents o amb discapacitat
- ▶ **50** a serveis a persones amb problemàtica de salut mental
- ▶ **9** a serveis a persones amb drogodependències
- ▶ **148** a serveis a d'altres col·lectius en situació d'exclusió social

Breu història de l'organització:

JIS és una organització no governamental sense ànim de lucre nascuda l'any 1994 a la ciutat de L'Hospitalet.

Impulsada per un grup de joves que volien que la igualtat i la solidaritat fossin quelcom més que paraules i que avui en dia, amb un jovent diferent continua creixent.

Durant tot el seu recorregut, l'entitat s'ha especialitzat en quatre àrees de treball: salut; cooperació i sensibilització; participació comunitària i TIC i inserció sociolaboral. Projectes com Esportmania, Agents de Salut, Teixint i Multiplicant Xarxes a través de les TIC, Gent gran i noves oportunitats, Gestió de voluntariat... han estat mereixedors de diversos reconeixements per part del sector tant públic com privat.

En els darrers anys el JIS organitza el festival de curtmetratges Metropol'his. L'entitat manté un ferm compromís amb la promoció de la igualtat, el respecte a la diversitat i la lluita contra l'exclusió i la discriminació social.

Ja són més de 20 anys de treball socioeducatiu constant.

Missió de l'entitat:

La seva missió és treballar amb i per les persones per tal de construir la societat mitjançant accions i projectes socioeducatius com a eina de transformació social.

Principis: la igualtat i la solidaritat; el respecte i l'ètica de les relacions com a dret de les persones a ésser protagonistes de la seva vida i agents del seu propi canvi, i a que es respecti la seva llibertat i dignitat; la participació per a construir una societat millor; la consciència ambiental; la pluralitat com el respecte i la valoració de la diversitat com a font d'aprenentatge i coneixement mutu; el compromís i la crítica social com la visibilització de les injustícies i desigualtats; la no governamentalitat i laïcisme; l'educació en valors entesa com la transmissió i promoció dels valors que faciliten la convivència; la transparència com a pauta d'actuació; l'apoderament com a procés de creixement personal i col·lectiu i la qualitat com a base d'actuació.

En Trànsit

Breu descripció:

En Trànsit és un programa que treballa les migracions per tal d'establir un diàleg intercultural que ens permeti avançar cap a la cultura de la pau deixant enrere els estereotips i discriminacions entorn a les persones migrades per afavorir la cohesió social. Neix a la ciutat de L'Hospitalet de Llobregat l'any 2011 com a iniciativa juvenil europea impulsada per un grupet de joves vinculades a l'entitat amb un doble objectiu inicial: generar espais per gestionar emocionalment el procés migratori per part del jovent migrant i desmuntar estereotips i discriminacions envers a les diferències per part de tot el jovent.

Durant aquests anys han creat un material pedagògic basat en un audiovisual, una guia de dinamització i una exposició gegant. En l'audiovisual hi participen 5 joves de L'Hospitalet de Llobregat de diferents perfils que comparteixen el seu procés migratori. La guia de dinamització recull 28 dinàmiques ideades pel grup promotor del projecte on es treballa les migracions i es recolza en l'audiovisual. La guia es divideix en quatre blocs temàtics: L'aquí des d'allà, autoestima i procés migratori, L'arribada (polítiques de gestió de la immigració, estereotips, CIE's...) i concepte de cultura, desmitificacions culturals i convivència i el comú. En base a aquests quatre blocs van elaborar l'exposició formada per 4 cubs de 80 cm³ que aporten informacions d'interès, moments de l'audiovisual a través de codis QR's i diverses dinàmiques.

Mitjançant aquests materials han realitzat més de 200 accions de sensibilització i generació de pensament crític arribant a més de 3.000 joves i segueixen caminant per promoure la positivització de les diferències i crear la unitat en la diversitat.

El passat 2017 gràcies al premi 1% del Consell Nacional de la Joventut van incorporar les dinamitzacions de l'exposició a l'espai públic vinculant la població local i realitzant accions de sensibilització i transformació social a diferents municipis.

Aportació de valor:

En Trànsit aborda les migracions de manera global i està travessat per la governabilitat democràtica, la cultura de la pau i drets humans i el desenvolupament sostenible. A través dels quatre blocs temàtics que constitueixen el material pedagògic es treballa la capacitat de la comunitat, i per tant la nostra com a participants indispensables de la comunitat, per decidir la convivència que volem establir amb el nostre veïnat així com sistemes d'organització partint sempre del respecte i de l'acceptació i potenciació de les diferències per generar un discurs i una pràctica enriquidora i consensuada.

S'aborda la resolució pacífica de conflictes, el deure com a ciutadanes de participar en les decisions que afecten a les nostres vides, els drets humans i sobretot la denúncia i la vulneració d'aquests parlant de desigualtats de gènere en diferents territoris, de polítiques d'immigració i les conseqüències sobre la vida de tantes persones titllades "d'il·legals", les relacions nord-sud...

Principals objectius assolits:

Promoure la cultura de la pau a través de l'educació i els valors treballant emocionalment les migracions a partir del testimoni de joves migrants.

Generals:

1. Gestionar emocionalment el procés migratori del jovent migrant.
2. Desmuntar estereotips relacionats amb l'origen per aconseguir unes relacions més justes i igualitàries, lliures de racisme i altres violències des d'una vessant de drets humans.

Específics:

1. Potenciar la comunicació participativa i la lliure circulació d'informació i coneixements així com el coneixement cocreat.
2. Crear un espai de reflexió entorn als estereotips, clixés, prejudicis associats a les persones immigrades.
3. Treballar valors com el respecte, la solidaritat i la igualtat fomentant les relacions interculturals a través de la comprensió, el coneixement i la participació democràtica.
4. Promoure actituds favorables envers al procés migratori i les migracions

Principals resultats - quantitativs i qualitativs - obtinguts:

En Trànsit neix el 2011 com a iniciativa juvenil europea impulsat per un grup de joves de 15 a 18 anys per promoure la convivència. Els primers anys el grup voluntari elabora un material pedagògic per sensibilitzar al jovent sobre les migracions i la diversitat cultural. Es van realitzar tallers de sensibilització a la recerca de testimonis de joves migrants que volguessin compartir el seu procés migratori a l'audiovisual.

El 2013 comencen una guia de dinamització per treballar de forma dinàmica els continguts de l'audiovisual, ideant 28 dinàmiques.

El 2014, acaben la guia i segueixen realitzant tallers de sensibilització. Presenten el material durant el 20è aniversari de l'entitat i reben el Primer Premi Jaume Ciurana de Civisme. L'any següent decideixen portar el debat a l'espai públic i arribar a la població general elaborant una exposició gegant (4 cubs de 80 x 80cm) on convergeixen les dinàmiques de la guia i fragments de l'audiovisual.

A finals de 2016, un cop acabada l'exposició, reben el premi 1% del CNJC que permet realitzar dinamitzacions a l'espai públic l'any 2017, que se sumen als tallers de sensibilització.

Des dels inicis s'han realitzat 220 tallers amb més de 3.200 joves participants i han rebut feedbacks molt positius per jovent participant i per les referents dels diferents grups.

Existeix el consens de la necessitat d'un projecte que abordi aquestes temàtiques amb aquesta metodologia i un material dissenyat per jovent voluntari.

Abast de l'experiència:

En el projecte participen diferents grups de joves a través de tallers dissenyats a la carta, per una banda, i d'activitats promogudes pels propis grups, per l'altra. Treballen amb jovent d'espais d'educació formal i no formal.

La coordinació la realitzen a través de xarxes que participen com a entitat, com la XEASC o ECAS, i també a través d'espais de coordinació amb diferents agents del territori com centres d'educació pública, personal tècnic del pla educatiu d'entorn, agents del servei de mediació municipal, referents de grups de joves d'espais d'educació no formal...

A través d'En Trànsit s'han vinculat a projectes comunitaris realitzats per diferents agents locals i dissenyats de manera col·lectiva i es vinculen a diferents municipis a través del seu personal tècnic.

Des dels inicis s'han realitzat 220 tallers amb més de 3.200 joves participants en més de 10 municipis i han rebut feedbacks molt positius per jovent participant i per les persones referents dels grups.

Persones implicades en l'experiència:

- ▶ 2 persones treballadores
- ▶ 3.200 persones usuàries
- ▶ 10 persones voluntàries

Principals factors clau d'èxit:

1. Bagatge de l'equip que dinamitza l'exposició: des de fa més de set anys treballen en aquest projecte sobre migracions i interculturalitat. Experiència en la formació de joves i gent gran en diversos àmbits. Disseny i dinamització de diàlegs veïnals del barri.
2. Bagatge de l'entitat en el desenvolupament de projectes d'intervenció comunitària des d'una vessant socioeducativa. Compten amb diferents programes desenvolupats amb èxit com el Mundial de les cultures treballant la cohesió social amb joves de diferents orígens; De dona a dona, trobades intergeneracionals i interculturals entre dones de L'Hospitalet; gestió del projecte de sensibilització sobre VIH-SIDA a Catalunya i al Senegal en col·laboració amb Save the Children...
3. Material pedagògic propi: el material pedagògic En Trànsit ha estat un procés participatiu durant més de 5 anys realitzat amb un grup de voluntariat jove i recolzat per diferents administracions.
4. Audiovisual (<https://www.youtube.com/watch?v=Krn9ydBN2so>)
Guia pedagògica (<http://joves.org/materials/en-transit/44-guia-en-transit/file>)
Exposició (<https://www.youtube.com/watch?v=tEOKsljeXUo>)
5. La filosofia de treball: els projectes socioeducatius de l'entitat compten amb un enfocament intercultural, incorporant la perspectiva de gènere i promovent hàbits saludables, així com la resolució pacífica de conflictes i la positivització de les diferències per eliminar les discriminacions i les violències des d'una vessant de drets humans.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

Els inicis del projecte van ser força complicats ja que van trobar moltes limitacions a nivell econòmic. Després de fer molta feina de formigueta han assolit els seus objectius però a dia d'avui segueixen buscant finançament per realitzar les nostres activitats. Des de les diferents agents del territori amb les que treballen, els centre educatius, els espais d'educació no formal i les tècniques municipals es valora la necessitat del projecte però falta recolzament econòmic. Per la resta el projecte té una molt bona acollida i resultats.

Consideren que el major repte superat ha estat tirar endavant un projecte de continuïtat, que ha estat un llarg procés de construcció d'un material pedagògic propi, paral·lelament a la realització de tallers, en temps de crisi. Tot i això a base de treball constant, esforç i estirar molts fils van teixint el projecte amb la il·lusió del primer dia.

Elements innovadors que aporta l'experiència:

- ▶ Des del jovent, amb el jovent i per al jovent: aposta per la transmissió de coneixements entre iguals i per això són els/les mateixos/es adolescents migrants qui transmeten la seua experiència. Promou la participació activa, la capacitat i l'autonomia i és un exemple d'emprenedoria.
- ▶ Els i les migrants són les protagonistes: dona visibilitat al col·lectiu immigrant de forma directa i visualment atractiva. Està realitzat per joves migrants i autòctones per promoure un diàleg comú.
- ▶ Apel·lació a les emocions i al diàleg entre iguals: Creuen que és per mitjà de les emocions i el desenvolupament d'un diàleg honest i amb una perspectiva d'iguals que poden transmetre coneixements i canviar formes de pensar.
- ▶ Interseccionalitat: eduquen per positivitzar les diferències i no entenen les discriminacions en solitari, sinó que les aborden des de la interseccionalitat, desmuntant les diferents etiquetes que totes portem que generen desigualtats per combatre les violències quotidianes. Investiguem les desigualtats de gènere a nivell local i global.
- ▶ Espai públic: com a facilitador del diàleg. L'exposició és l'eina per possibilitar el diàleg i generar confluències entre les persones que habiten les ciutats, els pobles, el barri... a partir d'aquí sorgeixen diàlegs que busquin la igualtat, solidaritat, el respecte...
- ▶ Exposició activa: si tu no vas a l'exposició, l'exposició ve a tu. L'efecte sorpresa, allò no buscat, permet arribar al públic que no està conscienciat i generar preguntes, transformar la població en filòsofes, buscant els perquè, intentant entendre la realitat a través de les vivències de les persones que la viuen.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat de l'experiència:

- ▶ Material pedagògic propi de fàcil accessibilitat: la guia de dinamització com l'audiovisual són gratuïts i estan disponibles a través d'internet des de la seva web i des del canal al youtube. L'exposició es cedeix gratuïtament però l'ens sol·licitant ha d'assumir el cost del transport.
- ▶ Amplitud temàtica des de la vessant de drets humans: permet adaptar els continguts a diferents contextos i l'ampli paraigües de drets humans sobre els que se sustenta la variabilitat de temàtiques (CIE's, desigualtats nord-sud, discriminacions, desmitificacions culturals, consum responsable, desigualtats de gènere, dol migratori...) fa que tots els grups trobin temàtiques d'interès i d'actualitat per treballar a nivell local.
- ▶ Participació en xarxes: multiplica la visibilitat del projecte i facilita la seua replicabilitat ja que mantenen contacte amb diferents agents del territori.
- ▶ Vinculació de la població local i disseny des de baix: les dinamitzacions a l'espai públic es dissenyen amb la població local fet que adapta les intervencions al territori i fa que sorgeixen d'una part del veïnat cap a la resta del veïnat.
- ▶ Metodologia activa i vivencial: genera un aprenentatge significatiu entre les participants i un canvi des de la part mítica de la població.
- ▶ Perspectiva interseccional: permet una perspectiva glocal, des de lo local a lo global i sobretot aborda les discriminacions des de la interseccionalitat fet que facilita que qualsevol persona pugui connectar amb les seues vivències.

NÚRIA SOCIAL

Municipi: **Olot**

Àmbit geogràfic: **Comarca de la Garrotxa**

Forma jurídica: **Associació**

Persones usuàries:

- ▶ **17** a serveis a d'altres col·lectius en situació d'exclusió social

Breu història de l'organització:

Núria Social neix el 2016 amb la voluntat de transformació social, amb un esperit social, de proximitat i ecològic. Realitza diferents activitats tant en el centre social com en la ciutat d'Olot. Les entitats sòcies son: Reseillience.earth, Arriant i Marc Planagumà. Reseillience.earth realitza facilitacions i assessorament en caràcter de resiliència comunitària en tota la Garrotxa. Arriant realitza formació i treball en educació en el lleure. Marc Planagumà és dissenyador audiovisual, que permet comunicar i fer difusió de totes les accions de transformació social que es porten a terme tant del Núria Social com d'altres iniciatives.

Missió de l'entitat:

Gestió associativa ecològica i amb esperit social 100%. El Núria Social va heretar l'esperit del qual fou el Centre Obrer d'Olot abans de la dictadura. Un espai obert, inclusiu amb voluntat d'ajudar a la construcció d'un món més just. L'associació Núria Social treballa per dinamitzar socialment Olot, impulsant el treball col·laboratiu, el lleure, la cultura i la gastronomia, apostant per a la sobirania alimentària i la comercialització justa.

Taula Social de Gènere

Una iniciativa per a teixir afinitats entre persones qui treballen la temàtica del gènere a la comarca.

Breu descripció:

Som totes i tots conscients que la diversitat i els drets sexuals encara són temes molt estigmatitzats a la comarca i arreu. Al Núria Social, van rebre informacions d'algunes entitats sobre el seu present interès en crear xarxa amb d'altres col·lectius afins, per tal d'abordar aquesta temàtica d'una forma més conscient i resilient, multiplicant l'impacte de les accions de cada una de nosaltres. Per aquest motiu, es decideix impulsar la Taula Social i de Gènere, un espai de debat, reflexió i cocreació dirigit a totes aquelles persones interessades, que treballin d'una forma directa o indirecta en la temàtica.

Per aquestes raons, es van realitzar tres trobades entre entitats i persones afines, facilitada per persones dedicades professionalment a la participació ciutadana i a la mobilització social en tots els seus àmbits. Durant aquestes trobades es farà una coneixença general de les participants, una detecció de les necessitats i es dissenyarà una proposta comuna a través de pràctiques cocreatives per tal d'afrontar reptes compartits. Alhora, hi ha l'oportunitat de convidar entitats expertes en els temes d'interès que tinguin propostes exitoses relacionades amb les temàtiques abordades, per tal de compartir bones pràctiques amb les entitats locals.

Aportació de valor:

L'impacte social de la iniciativa és elevat, ja que s'ha aconseguit agrupar les diferents entitats que treballen en perspectiva de gènere de la Garrotxa, i aquesta Taula ha continuat en el temps. És per aquest fet que, ara que la Taula camina per a si sola, té una organització interna que es base en una horitzontalitat, inclusivitat i diversitat, que genera una gran representativitat i legitimitat en les seves accions, tant internes com externes.

Les entitats que la conformen són: Col·lectiu feminista La Dalla, Garrotxa Diversa, Al Rahma, Yagaru dones gambianes, Sindicat d'estudiants, HJL joves d'Àfrica, Centre excursionista d'Olot, Banc del Temps de la Garrotxa, entre altres que es van sumant a mesura que van caminant. És per aquest fet que, la mirada en què parteixen no és només de gènere, sinó té un gran potencial de comunitat.

Principals objectius assolits:

Els objectius que es va plantejar des del Núria Social per a la Taula Social de Gènere són:

1. Conèixer les necessitats de les entitats d'Olot en els àmbits de la diversitat i els drets sexuals.
2. Facilitar trobades entre les entitats per fer xarxa i compartir les seves necessitats i idees per projectes comuns..
3. Portar altres entitats a la comarca per compartir bones pràctiques amb les entitats locals.
4. Realitzar projectes col·lectius que responguin a les necessitats i reptes comuns.

5. Generar vídeos d'alta qualitat per difondre les necessitats i les propostes col·lectives de les entitats que participen en les trobades per acabar generant un resum de bones pràctiques en els temes tractats.

Els objectius que es van consensuar des de la Taula Social de Gènere per encaminar i fer un sentit en ella, a la primera sessió, van ser:

- ▶ Crear una xarxa d'entitats o un grup
- ▶ Generar un espai d'apoderament col·lectiu (cura, formació i on es trenquin temes tabú)
- ▶ Treballar per a la conscienciació i/o transformació social
- ▶ Potenciar la inclusivitat i diversitat

Principals resultats - quantitius i qualitius - obtinguts:

Un cop acabat l'acompanyament del Núria Social de les tres sessions, la Taula Social de Gènere ha continuat reunint-se per treballar els objectius plantejats i donar seguiment. Es plantegen unes Jornades TOTES SOM AQUÍ, Jornada d'experiències des d'una mirada de gènere i comunitat que es realitzaran el 5 de maig. En aquestes jornades hi ha una formació en perspectiva de gènere per a les entitats i un seguit de tallers que les entitats organitzaran, com experiències amb l'Hijab i un taller de biodansa.

Un cop finalitzades les jornades, es té previst seguir amb la Taula i seguir treballant amb l'objectiu d'apoderament col·lectiu a partir de vivències compartides.

Abast de l'experiència:

Com ja s'ha explicat, el dia 5 de maig es té previst realitzar un retorn a la societat, organitzant unes jornades "Totes som aquí" amb una mirada de gènere i comunitat.

Per altra banda, un cop realitzades les jornades es vol seguir caminant amb la Taula Social de Gènere per treballar temes d'apoderament col·lectiu, on ens facilitarà les sessions una professional experta en la temàtica. Aquestes sessions tindran la metodologia vivencial, gestionant el gènere i la identitat de cada una de nosaltres.

Persones implicades en l'experiència:

- ▶ 3 persones sòcies
- ▶ 20 persones voluntàries

Principals factors clau d'èxit:

La clau d'èxit de la iniciativa és l'enxarxament de les persones i entitats que treballen des d'una perspectiva de gènere en diferents àmbits tant culturals, polítics com socials. L'agrupament de les diferents entitats d'origen tan divers, és la clau d'èxit de la iniciativa, ja que té un alt impacte a la societat, de forma inclusiva i diversa, potenciant una transformació social a la societat olotina.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

Els reptes que han sorgit en el transcurs de les trobades amb la Taula han estat:

- ▶ La disponibilitat de les entitats
- ▶ La diversitat i inclusivitat de les Taules

Com es sabut, les entitats tenen poca disponibilitat per assistir a les diferents Taules i trobades que s'organitzen en el sector associatiu. Per tal de superar el repte, el valor que se li dóna a les trobades és que ha de ser útil per a les entitats i persones participants.

El segon repte, des d'un bon començament, es va tenir clar que la Taula havia de ser inclusiva i diversa, i és per aquest fet que es va treballar des d'aquesta perspectiva. Ens trobem amb una societat fracturada, on en poques ocasions les xarxes i/o agrupacions representen la diversitat de la població. Per tal de superar aquest repte, es va treballar per construir des d'una base, i caminar juntes, practicant l'escolta activa i l'empatia. Caminant lent, però ferm.

Elements innovadors que aporta l'experiència:

Un element clau innovador és la representivitat de la Taula, que dóna pas a una legitimitat per actuar, sentir i repensar les relacions socials.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat de l'experiència:

La iniciativa té un alt potencial per realitzar una transferència i/o replicabilitat en altres territoris, ja que el gènere i la comunitat són factors que ens trobem a les societats actuals. Construir un espai de trobada, on poder conèixer, experimentar i d'aquesta manera, transformar les nostres relacions quotidianes.

Sant Jordi
Plataforma Social

SALESIANS SANT JORDI- PES LA MINA

**Experiència
guanyadora**

Municipi: **Sant Adrià del Besòs**

Àmbit geogràfic: **Local i Catalunya**

Forma jurídica: **Entitat Religiosa**

▶ **23** persones contractades

Persones usuàries:

- ▶ **157** a serveis a la infància i la joventut
- ▶ **3** a serveis a persones amb problemàtica de salut mental
- ▶ **3** a serveis específics vinculats amb l'àmbit penitenciari
- ▶ **230** a serveis a d'altres col·lectius en situació d'exclusió social
- ▶ **100** a serveis a serveis de cohesió i dinamització social

Breu història de l'organització:

La Plataforma d'Educació Social La Mina és una entitat que treballa en el camp de l'educació dels infants i els i les joves de La Mina gairebé des dels inicis del barri. Al llarg de la seva dilatada història ha rebut diversos noms, entre els quals destaca el de Grupo Unión, i ha desenvolupat diferents projectes segons les necessitats educatives de cada moment.

Son una comunitat educativa formada per un equip d'educadors i educadores, -professionals de l'educació, voluntaris i voluntàries, i estudiants en pràctiques- nois i noies i les seves famílies, i tothom que participa i col·labora en els projectes de la PES La Mina. Els educadors i educadores es comprometen amb el barri i la seva gent i, amb la seva implicació, intenten aportar elements positius a la vida dels infants i joves, a la de les seves famílies i a la de totes les persones que formen part de l'Entitat. La consistència educativa de la PES La Mina prové d'uns criteris educatius compartits, la continuïtat en les línies de fons, el treball programat i realitzat en equip, la implicació en el barri per la seva transformació social i l'opció de treballar en xarxa amb les altres realitats del territori.

La finalitat prioritària de la PES La Mina és contribuir a la formació integral de la infància i de la joventut i fer costat a les famílies en aquesta tasca.

Missió de l'entitat:

Les Plataformes d'educació social de Salesians Sant Jordi fan una aposta decidida per un treball de qualitat en la consecució de la Missió que tenen com a grup. Una Missió que té com a enfocament prioritari l'atenció a infants, adolescents, joves i les seves famílies que es trobin en situació de vulnerabilitat social, ja sigui per que tinguin mancances de tipus educatiu, cultural o social, que els impedeix el seu creixement personal i exercir la seva ciutadania amb total normalitat.

desdelamina.net

Breu descripció:

Aquest és un projecte de dinamització comunitària. Es tracta d'un canal de promoció de la vida al barri, on les entitats que hi treballen i la gent que hi viu pot participar en el seu desenvolupament.

La finalitat és crear una xarxa ciutadana del barri de La Mina on:

- ▶ Els veïns i veïnes puguin informar-se, informar i opinar d'aquells fets que els incumbeixen.
- ▶ Les entitats puguin oferir informació i canals de participació.
- ▶ La gent de fora del barri pugui tenir una visió més aproximada de la seva realitat i de la seva gent, fugint de prejudicis.

Massa sovint el barri surt en portades de mitjans de comunicació, associant el seu nom amb imatges negatives que no fan més que accentuar prejudicis. Des del web, volen que quedi palès el dia a dia del barri i de les persones que hi viuen i hi treballen ajudant a tirar-lo endavant.

Alhora també incideixen en la tasca comunitària, dinamitzant espais i proposant iniciatives en clau educativa i comunicativa, que aposten pel treball en xarxa i col·laboratiu i que busquen la participació de totes les entitats que conviuen en el territori.

Aportació de valor:

L'aportació més clara del nostre projecte a la millora de l'entorn de l'organització és el canvi de la percepció social de la imatge pública del barri. L'imaginari col·lectiu es construeix de forma subtil a partir de les notícies i comunicacions que es generen a partir de la nostra realitat.

Així, la generació de comunicacions crítiques i positives sobre el barri, els seus veïns i veïnes, projectes i serveis i professionals que hi treballen ajuden a contrarestar els prejudicis i estigmes que pesen sobre ells.

Aquest canvi de percepció col·lectiu també té un impacte sobre les percepcions individuals de les persones que hi viuen al barri, millorant l'autoestima.

Aquestes comunicacions crítiques i positives es realitzen a partir de les visualització de temàtiques sensibles i claus del desenvolupament comunitari: l'educació, la dinamització comunitària, la salut, la comunicació...

Altre impacte és la capacitat del projecte d'esdevenir un veritable livinglab de propostes i pràctiques.

Principals objectius assolits:

- ▶ Treballar la cultura de la comunicació com la clau de volta de la participació dels destinataris en la transformació social.
- ▶ Promoure el periodisme social, realitzat pels propis agents d'aquesta transformació, com a model de la comunicació realitzada als seus projectes.
- ▶ Promoure la participació comunitària i fomentar la mirada crítica sobre allò que esdevé al barri i el seu reflex als mitjans de comunicació.
- ▶ Recuperar la memòria històrica dels seus destinataris, del seu entorn més proper i de les realitats que han estat origen i causa de la situació actual.

- ▶ Fer ús de les eines "social media" per a donar més ressò i augmentar l'impacte de les seves accions i projectes.
- ▶ Augmentar la presència a Internet (via pàgines web, correus electrònics, xarxes socials,...) dels destinataris, ja siguin particulars, entitats o projectes.
- ▶ Apoderar als destinataris per poder gestionar, fer servir i millorar la seva presència i ús de Internet.
- ▶ Fer ús de programari lliure com una alternativa al model de imperant al les TIC, les seves eines i els seu usos.
- ▶ Crear, fer servir, créixer, madurar i afavorir un treball en xarxa real amb la resta de projectes, entitats, iniciatives i serveis del seu entorn fen servir les TIC.
- ▶ Promoure la innovació i la creació entorn les TIC, el seu ús i les seves aplicacions educatives.
- ▶ Participar en la transformació social del seu entorn més proper i promoure el protagonisme dels destinataris.

Principals resultats - quantitius i qualitius - obtinguts:

Els indicadors més quantitius d'activitat d'aquest projecte són: Més de 110 articles publicats durant el 2017 (una mitja de dos articles per setmana). S'han tingut més de 5.000 visites anuals de 4.600 usuaris diferents amb una mitjana de 13 visites diàries. Aquestes visites tenen una durada mitja de 2 minuts i de 1,72 pàgines/visita. A les xarxes socials tenen més de 1.600 seguidors a Twitter i més de 800 a Facebook. A les Cartografies Sensibles han participat 500 persones i a l'Espai L de participació unes 50. A la proposta I love La Mina es van repartir unes 1.000 adhesius i van enviar localitzacions unes 400 persones. A la proposta Identitats i Miralls han participat 24 col·lectius del barri i el seu entorn proper.

Com a indicadors qualitius podríem destacar: la millora de la imatge pública del barri de La Mina, afavorint missatges positius entorn a la seva realitat; la promoció de la cohesió social i comunitària, millorant les relacions entre el teixit associatiu del barri; l'augment de la participació de veïns i veïnes a les accions comunitàries; l'augment de la reflexió crítica a alguns col·lectius professionals (periodistes, educadors socials, professors de universitat,...) sobre el barri i la seva tasca; la millora del sentiment de pertinença de persones que viuen i treballen al barri. Destaquem el reconeixement del projecte amb dos premis Civisme al Mitjans de Comunicació (Generalitat) i un premi de al foment de participació (Ateneus de Catalunya).

Abast de l'experiència:

La iniciativa treballa obertament i en col·laboració amb diferents agents socials i els seus col·lectius. Així, es plantegen diferents espais, dinàmiques i protocols de coordinació amb els agents, serveis, projectes i espais que faciliten la programació i realització la seva tasca. Aquesta coordinació es realitza o de forma directa pels dinamitzadors del projecte o delegada per membres de l'entitat. Les coordinacions més destacades són: Projecte Educatiu del barri de La Mina (pebMina), Plataforma d'Entitats i Veïns/es de La Mina, Arxiu Històric del barri de La Mina i el Camp de la Bota, Entitats i serveis del barri: Biblioteca Font de la Mina, Adrianes, Dones IRIS, AlfaCostura, Radio La Mina, Centre Cultural Gitano, Casal Infantil, Casal Cívic, b_TEC, ..., Institut-Escola Sant Adrià, Serveis Socials i Delegació d'Atenció al menor (UBASP - DAM), CAP La Mina, Ajuntament de Sant Adrià de Besòs, Consorci del barri de La Mina, Universitat de Barcelona, Centre Promotor APS.

Persones implicades en l'experiència:

- ▶ 2 persones treballadores
- ▶ 1 persona membre equips directius
- ▶ 13 persones voluntàries
- ▶ 3 persones amb funcions de suport administratiu i gestió

Principals factors clau d'èxit:

Un dels principals factors que destaquen en clau d'èxit és l'arrelament de l'entitat al territori. PES La Mina porta més de 40 anys de treball educatiu al barri, treballant per la millora social i la transformació de l'entorn. A més, ho ha fet amb la solidesa d'ésser una entitat referent en l'educació social amb plantejaments teòrics i projectes marc ben definits i fermes.

Aquesta estructura de projecte educatiu també és un dels factors d'èxit a destacar. Desdelamina.net ha estat un projecte que compta amb plans de treballs definits, metodologies i accions clares i estructurades i processos d'avaluació contínua. A més, planteja com a forma de treball el procés d'anàlisi de la realitat i detecció de necessitats, valoració i prioritització d'actuacions i l'execució i avaluació de impactes.

Un altre element a destacar és l'aposta pel que anomenen "el treball en xarxa real dins de la comunitat". Desdelamina.net planteja un treball amb els altres agents, projectes, entitats i serveis del barri afavorint el processos d'actuació que siguin transformadors i que apoderin a les persones que hi participen. Aquesta aposta de treball compartit esdevé una veritable superació de models basats en la coordinació i reconeixements dels altres.

I per acabar, destacar que desdelamina.net ha sabut conjugar les accions més clàssiques de la comunicació i l'educació social amb les noves iniciatives, eines i propostes innovadores sorgides de l'ús social de les TIC i les xarxes.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

Una de les primeres dificultats i reptes superats per el projecte ha estat sens dubte el seu manteniment econòmic i continuïtat "en línia". Un projecte relacionat amb internet i la xarxa a punt de celebrar el 15è aniversari és tot un referent dins de la escena comunitària digital. Aquests recursos econòmics han estat cercats i recolzats tant per subvencions públiques com per recursos de la pròpia entitat.

A més, que aquests recursos limitats estiguin al servei de posar en marxa iniciatives de laboratori (a l'estil dels FabLabs o espais innovació social i el treball per prototips) afegeix una complexitat al seu desenvolupament.

Així el projecte s'ha desenvolupat fent front a la manca de referents o models d'acció per la seva tasca diària i en molts casos plantejant noves formes d'actuació a partir de intuïcions i coneixements previs molt dispars.

Per portar endavant aquests reptes s'ha comptat amb equip humà que cada dos anys ha anat variant i que li ha donat un enfoc multidisciplinar molt interessant però que podria no haver afavorit la marxa del projecte.

I per acabar, indicar que l'entorn del projecte no és gaire afavoridor per a aquest tipus de projectes més oberts i propositius cap a la transformació social i on l'impacte de les notícies negatives o l'imaginari col·lectiu és molt poderós i descoratjador a vegades.

Elements innovadors que aporta l'experiència:

La pròpia naturalesa del projecte és un element a destacar. Un projecte de base educatiu social que fa treball en la dinamització comunitària per mitjà de les TIC i els seus usos socials, portant a terme accions educatives, amb connexions a metodologies àgils (més pròpies del desenvolupament informàtic o d'enginyeries), l'art i les seves investigacions, els procomuns i moviments veïnals i comunitaris és difícil de catalogar.

Que el projecte serveixi com a plataforma per a desenvolupar propostes innovadores i que complementin tota la seva tasca anterior també és un element innovador. Aquesta dinàmica de laboratori més pròpia d'espais d'innovació social o de cultura maker s'està començant a plantejar dins del món de l'educació social sota el nom d'educació expandida.

Aquest caràcter de realitat expandida es relaciona amb el concepte de realitat augmentada on a la realitat analògica (la que poden palpar cada dia) s'afegeix una capa de realitat digital que l'enriqueix i que aporta nous inputs aquella realitat. Aquesta vessant offline/online de la realitat augmentada també és un element que aporta l'experiència donat que les propostes miren de conjugar aquests dos nivells de realitat per trobar noves formes de treball i de relació entre elles per afavorir la transformació de ambdues.

I aquest treball "mixt" permet de nou conjugar diferents àmbits d'acció: comunicació, educació social i en el lleure, educació formal, art, economia social i solidària, desenvolupament comunitari... Esdevenint agents dinamitzadors de la comunitat a partir de moltes i varies coordenades i no només d'un punt de partida.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat de l'experiència:

Al projecte desdelamina.net tenen integrat el model del software lliure al seu ADN. Aquesta qüestió va més enllà de l'ús d'eines lliures en el dia a dia sinó que entenen que el projecte i les seves propostes es basen en la filosofia del codi obert i les quatre llibertats de la Free Software Foundation. Aquesta filosofia també s'encarna en el moviment dels procomuns i l'economia col·laborativa, social i solidària.

Aquest plantejament permet la transferència i replicabilitat de les propostes a entorns socials i comunitaris diversos. Les dinàmiques de fork (derivades) també són pròpies del desenvolupament de software (sobretot en les eines lliures) així les nostres propostes tenen aquesta capacitat de replicació dins del seu plantejament.

Aquest model també es basa en el reconeixement dels referents teòrics i pràctics del projecte i les seves propostes. Cada peça que compona l'acció diària es realitza en referència a propostes anteriors i/o complementàries. Aquest punt de partida compartit l'afegeix un plus de transferència.

La documentació (projectes, eines de treball i avaluació) del projectes i la seva comunicació també és un dels factors a tenir en compte per la transferència del projecte. La tasca diària es basa en models d'actuació educativa i aquest tipus d'acció comporta tota una tasca de documentació, seguiment i relatoria molt important.

I per acabar, com a projecte estan sempre oberts a participar en espais de treball oberts i de reflexió que promoguin la disseminació de la seva experiència i acció diària al barri de La Mina.

VEUS

Federació Catalana d'Entitats
De Salut Mental en 1a Persona

**VEUS - FEDERACIÓ CATALANA
D'ENTITATS DE SALUT MENTAL
EN 1A PERSONA**

Municipi: **Barcelona**

Àmbit geogràfic: **Catalunya**

Forma jurídica: **Federació**

- ▶ **8** persones contractades
- ▶ **7** persones contractades pertanyents a col·lectius en risc d'exclusió

Persones usuàries:

- ▶ **500** a serveis a persones amb problemàtica de salut mental

Breu història de l'organització:

La Federació Veus va constituir el 9 de juliol de 2014 per tal contribuir a la millora de la qualitat de vida de les persones amb trastorn mental de Catalunya i garantir l'acompliment dels seus drets, mitjançant la representació, coordinació i el suport a les associacions e persones amb trastorn mental de Catalunya.

Les finalitats de la Federació són les següents:

- ▶ Promoure i enfortir el Moviment Associatiu en 1a Persona.
- ▶ Representar al col·lectiu de persones amb trastorn mental i les associacions federades.
- ▶ Vetllar per l'acompliment dels drets de les persones amb trastorn mental.
- ▶ Millorar les polítiques sanitàries, socials i econòmiques orientades a la salut mental.
- ▶ Lluitar contra la discriminació per motius de salut mental.
- ▶ Coordinar les associacions membres i orientar les persones dins la xarxa d'entitats federades.
- ▶ Fomentar el desenvolupament de projectes culturals orientats a persones amb trastorn mental.
- ▶ Promoure l'activisme jove dins el moviment associatiu.
- ▶ Impulsar el voluntariat a les entitats federades per enfortir la seva estructura i funcionament

Missió de l'entitat:

La missió de la Federació Veus és millorar la qualitat de vida de les persones amb experiència pròpia en salut mental de Catalunya; així com garantir l'acompliment dels seus drets, mitjançant la representació, coordinació i el suport a les associacions en primera persona.

Més enllà de la recuperació

Breu descripció:

- ▶ Es volen oferir formacions a professionals de l'àmbit assistencial a Barcelona, durant les quals es tractaran alternatives al diagnòstic; la recuperació amb la persona usuària com a protagonista; l'estat i eines per a respectar els drets en salut mental i la pràctica del suport mutu. Durant aquestes sessions formatives s'aportaran testimonis en primera persona sobre els diferents temes tractats i abordats.
- ▶ S'endegaran triàlegs, és a dir, grups focals amb la presència dels tres agents clau de la salut mental que són els professionals, els familiars i les pròpies persones usuàries.

Es disposa ja d'una eina de mesura del respecte dels drets en l'àmbit assistencial i aquesta s'utilitzarà per avaluar l'impacte de les formacions efectuades entre l'equip de professionals que hi prengui part. El projecte es durà a terme en col·laboració amb la Universitat de Barcelona i la Universitat de Yale per tal d'assegurar la correcció metodològica del procés.

- ▶ Es vol crear, l'Observatori de Drets en Salut Mental que està concebut per esdevenir com un espai en el qual es desenvolupin les següents activitats:
- ▶ Denúncia social: conèixer l'estat dels drets de les persones diagnosticades amb un trastorn mental a Catalunya amb la finalitat d'aportar la perspectiva de l'experiència en primera persona.
 - Sistema d'informació: Aportar informació d'interès entre les institucions que treballen a Catalunya, per a la satisfacció dels estàndards de drets humans previstos en la Convenció de Nacions Unides sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat.
 - Investigació: publicar documents tècnics-divulgatius sobre determinades qüestions relacionades amb els drets de les persones amb diagnòstic de trastorn mental que afecten i preocupen particularment al col·lectiu.
 - Participació i incidència política: proposar reformes legislatives que permetin millorar les condicions de les persones amb diagnòstic de trastorn.

Aportació de valor:

Aquest és un projecte innovador ja que estan donant la veu a les persones amb un diagnòstic mental; fins ara, moltes actuacions que es portaven a terme i/o que es dissenyaven no contemplaven mai quines eren les necessitats directes, quines podien ser les queixes reals, les reclamacions, les contribucions que aquest col·lectiu podia fer per tal de contribuir en millorar les relacions assistencials en l'àmbit psiquiàtric per tant, consideren que és una contribució molt innovadora i molt trencadora que ajudarà clarament en la millora dels processos de recuperació d'aquest col·lectiu.

Principals objectius assolits:

L'objectiu general és millorar el benestar de les persones diagnosticades amb un trastorn mental mitjançant la promoció del diàleg entre els diferents agents implicats (professionals, usuaris i usuàries i familiars), la millora de les relacions assistencials en l'àmbit psiquiàtric i la defensa i divulgació dels drets de les persones amb trastorn mental.

Els objectius específics són:

1. 1-Aconseguir que les persones amb problemes de salut mental coneguin els seus drets i com els han d'exercir davant l'Administració Pública i els tribunals de justícia.

2. Divulgar en l'àmbit escolar els drets de les persones amb diagnòstic mental.
3. Fer recerca i seguiment en relació a les diferents polítiques i normatives que afecten els drets de les persones amb un diagnòstic psiquiàtric i el seu entorn.
4. Incrementar la participació del col·lectiu de persones amb trastorn mental i la seva perspectiva en la creació de polítiques i normatives.
5. Intervenir quan sigui oportú en processos de litigació estratègica per propiciar i informar les reformes necessàries al marc polític-normatiu perquè es reconeguin, es respectin i es facin efectius els drets de les persones amb un diagnòstic psiquiàtric.
6. Incrementar el coneixement i la sensibilització de les persones professionals de l'àmbit de la salut mental envers a les persones diagnòstic.

Principals resultats - quantitius i qualitius - obtinguts:

1. Explorar la visió dels professionals, familiars i usuaris/es sobre drets i preferències dels usuaris/es en l'àmbit de la salut mental per tal que puguin gaudir d'un major nivell de participació.
2. Realització d'un curs formatiu destinat a professionals de l'àmbit de la salut mental en que es tractaran temes com la neutralitat dels diagnòstics, el moviment de la recuperació, els drets i preferències dels usuaris/es i l'exercici del suport mutu.
3. Promoure i vetllar per l'acompliment dels drets de les persones amb trastorn mental.
Es vol aconseguir que tant el públic general com les persones amb problemes de salut mental coneguin quins són els drets que tenen aquelles persones que compten amb un diagnòstic i com els han d'exercir davant l'Administració Pública i, si escau, els tribunals de justícia.
4. Web de l'Observatori associada a la Federació on visibilitzar l'estat dels drets de les persones amb trastorns mentals, per a sensibilitzar i promoure el respecte cap a les persones d'aquest col·lectiu.
5. Butlletí mensual on es donarà difusió de les principals novetats polítiques i legislatives que afecten el col·lectiu, així com d'altres esdeveniments d'interès.
6. Jornada de presentació de l'ODSaM i de documents tècnic-divulgatius sobre problemàtiques detectades que reflecteixin la visió i posicionament del col·lectiu en primera persona.

Abast de l'experiència:

El col·lectiu destinatari d'aquest projecte, són persones amb experiència en primera persona de trastorn de salut mental, les seves famílies i els equips professionals dedicats a les cures d'aquests col·lectius a Catalunya. D'altra banda, el coneixement i experiència que estan creant amb el programa de drets en salut mental enforteix a totes les entitats que componen i conformen la Federació Veus. Les entitats que actualment formen part de Veus són les que es detallen a continuació:

- ▶ AdeMM- Associació Pro Salut Mental de Catalunya
- ▶ Associació Emilia Barcelona

- ▶ Grup de Teatre Imagina
- ▶ Associació Matissos
- ▶ Associació Socio-Cultural Nikosia
- ▶ Pread-Prevenió de l'Ansietat de i la Depressió
- ▶ Cooperativa Aixec
- ▶ Sarau-Associació d'Oci Inclusiu

Persones implicades en l'experiència:

- ▶ 4 persones treballadores
- ▶ 10 persones membres equips directius
- ▶ 500 persones sòcies
- ▶ 500 persones usuàries
- ▶ 12 persones voluntàries

Principals factors clau d'èxit:

El propi disseny del projecte i, per tant, les activitats que se'n deriven volen afavorir la inclusió de les persones diagnosticades amb un trastorn mental, ja que volen permetre i facilitar el diàleg entre els diferents agents (professionals, les pròpies persones usuàries i les famílies), que totes les veus siguin escoltades, tingudes en compte i en consideració. A més, també es vol portar a terme un treball en l'àmbit escoltar que facilitarà i ajudarà a que els i les adolescents que hagin estat diagnosticades amb algun trastorn no puguin veure's afectades i/o rebutjades per les seves companyes d'aula i pel professorat.

Tot aquest treball és el que fomentarà i ajudarà a que les persones en primera persona se sentin més escoltades i incloses a la societat ja que seran escoltades pel que fa a les relacions assistencials en l'àmbit psiquiàtric.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

El gran repte del projecte és el de generar dinàmiques de treball entre els tres agents socials implicats (professionals, familiars i persones usuàries), i que, a més, s'acceptin tant les opinions com les crítiques que les persones que tenen un diagnòstic mental formulin i que siguin escoltades i respectades per la resta d'agents implicats.

La dinàmica establerta fins a l'actualitat i que segueix imperant avui en dia, en la majoria de casos, és que la persona que té aquest diagnòstic en general no és respectada ni escoltada ni se la implica en la presa de decisions respecte a la seva recuperació.

Elements innovadors que aporta l'experiència:

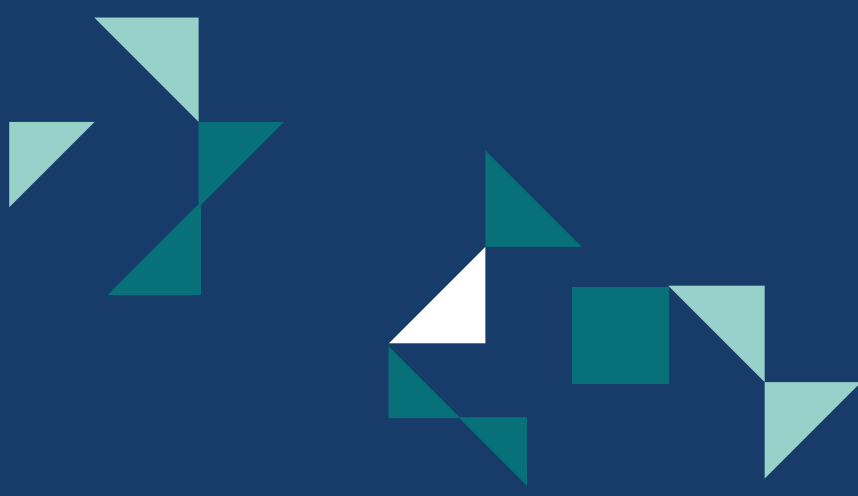
Els elements més innovadors i destacats del projecte que es presenta són:

- ▶ implicació i generació de triàlegs entre els diferents agents socials
- ▶ participació activa i inclusió de les persones diagnosticades amb un trastorn mental
- ▶ treball en l'àmbit escolar per tal d'abordar les problemàtiques amb les que es trobin els i les joves diagnosticades
- ▶ foment i implicació directe de les persones diagnosticades per tal que se sentin escoltades i que no se sentin excloses no només de la seva pròpia recuperació sinó, també, sinó també a nivell de societat

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat de l'experiència:

Per a la Federació tenir cura de la bona gestió és de gran importància i és per aquest motiu que hi dedica un esforç i atenció especials. Així doncs, per tal de poder efectuar una gestió de més qualitat, la Federació sempre mira d'implicar en totes les reunions de seguiment a tots els agents implicats el projecte. Així doncs, són part activa i imprescindible per tal de consensuar quina és l'estratègia més adequada per seguir en la implementació de les diferents activitats. Degut al format que s'ha donat a les diferents activitats previstes en el marc del projecte, és un projecte que es pot replicar perfectament a d'altres àmbits i/o terri

© laconfederació

Via Laietana 54 1r pis
08003 Barcelona | 93 268 85 60
info@laconfederacio.org

Amb el suport de:

